HAL VE GİDİŞ SIFIR

TURHAN SELÇUK

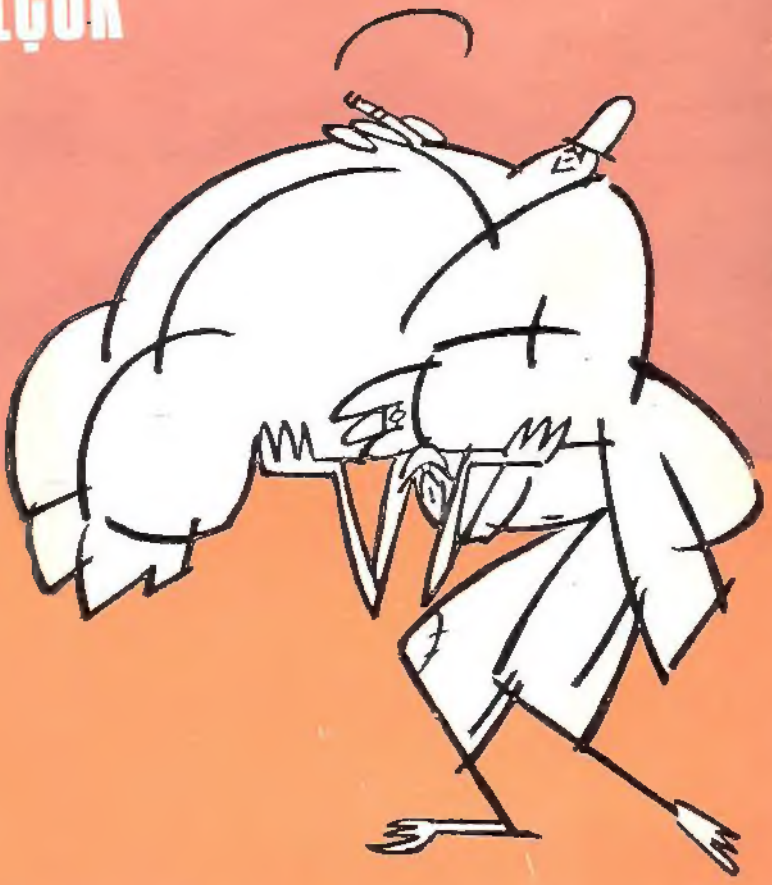

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ

İÇ BASKI VE FİLMLER:
DURAN OFSET BASIMEVİ 1969
KAPAK BASKISI:
KARADENİZ MATBAASI
BU KİTAPTAKİ ÇİZGİLER:
MİLLİYET, YÖN, DOLMUŞ,
AKİS, ATLAS (NEWYORK),
İL TRAVASO, LA CODORNIZ,
CANCAN, DIOGENES,
VERDICTS ON VIETNAM
LOS ANGELES TIMES,
NAZIONE SERA, SOVYETSKAYA
ROSSIYA V.B. DA YAYINLANAN
KARİKATÜRLER ARASINDAN SE -
ÇİLMİŞTİR.

İVRİAN

HAL VE GİDİŞ SIFIR

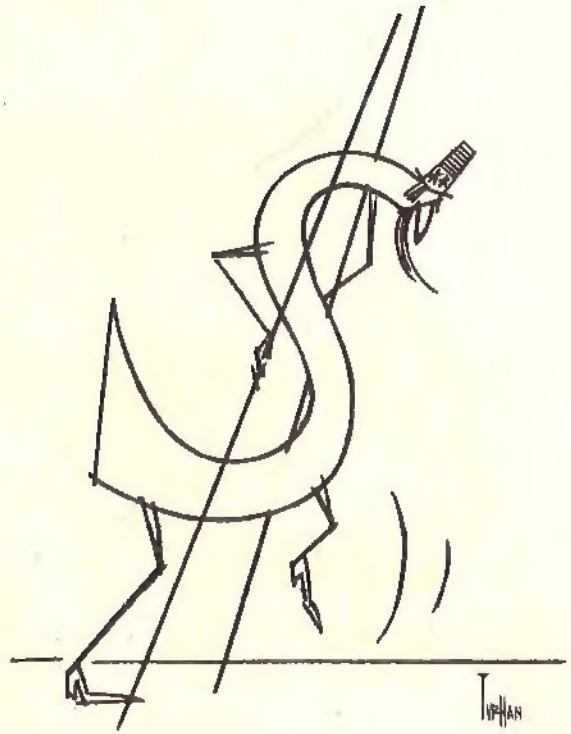

24.1.1968

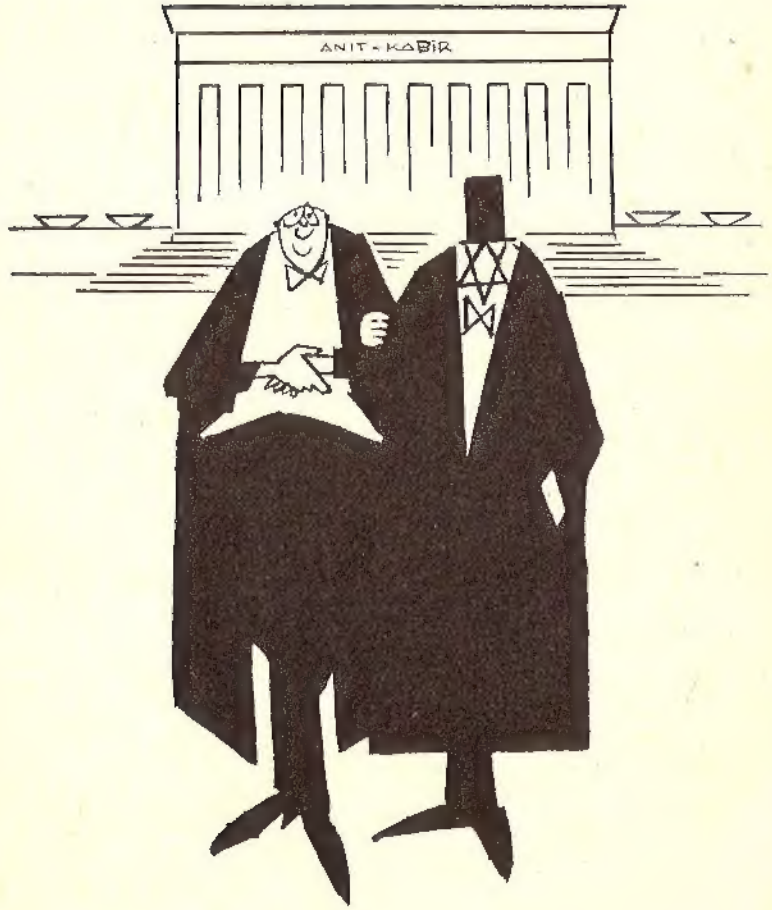

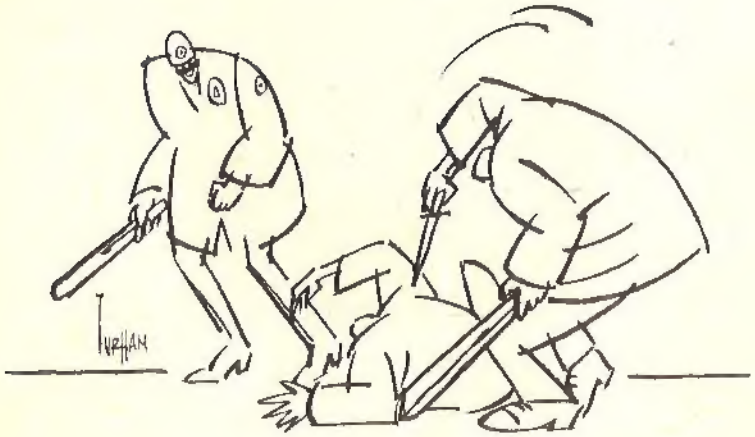

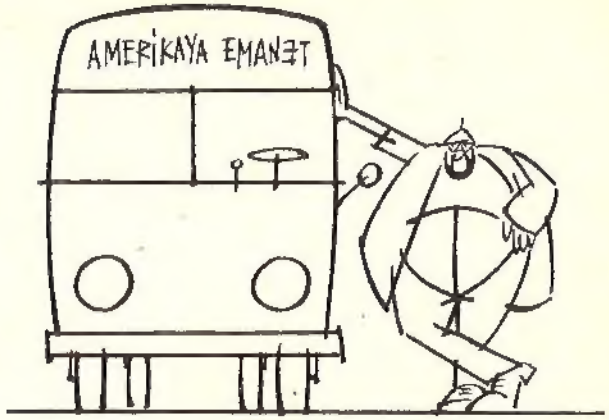

"BEN DE YAZDIM"

(1)

(2)

(3)

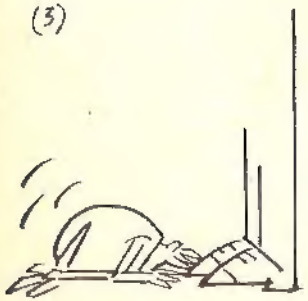

(4)

6.11.1961

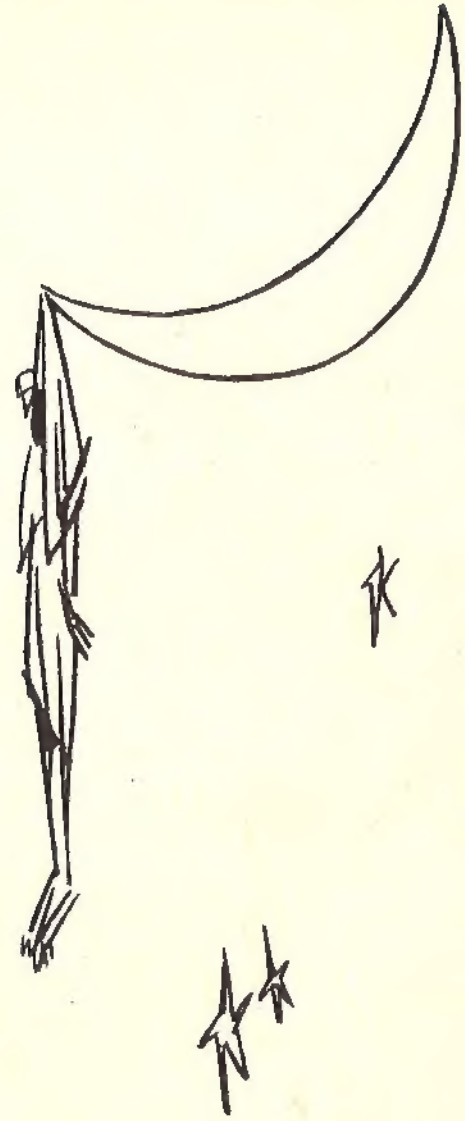

2.7.1967

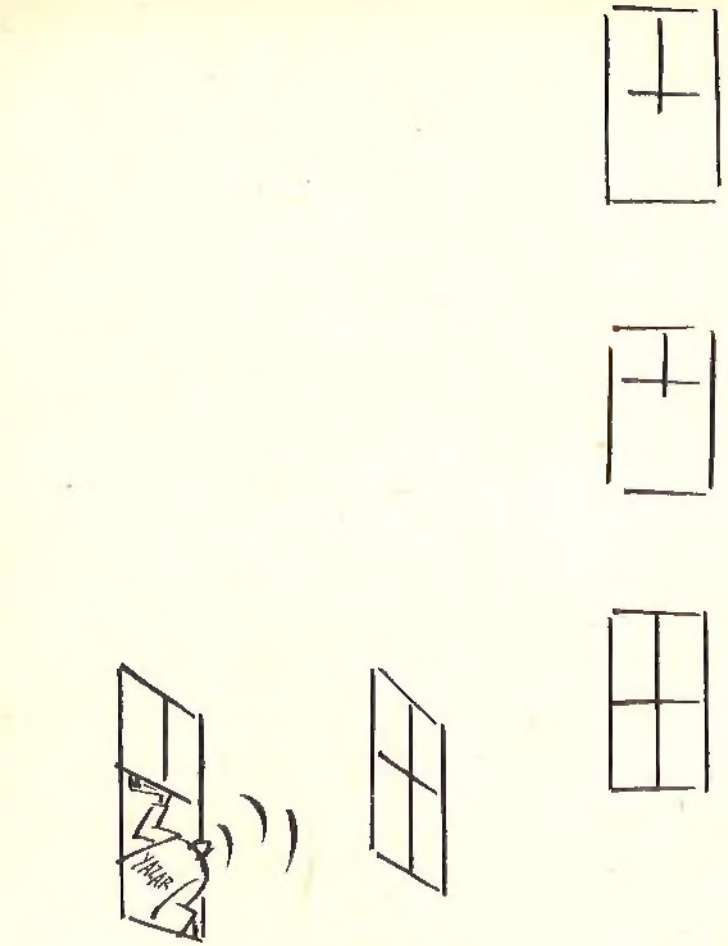

①

YAZAR – SATILMIIIŞ !...

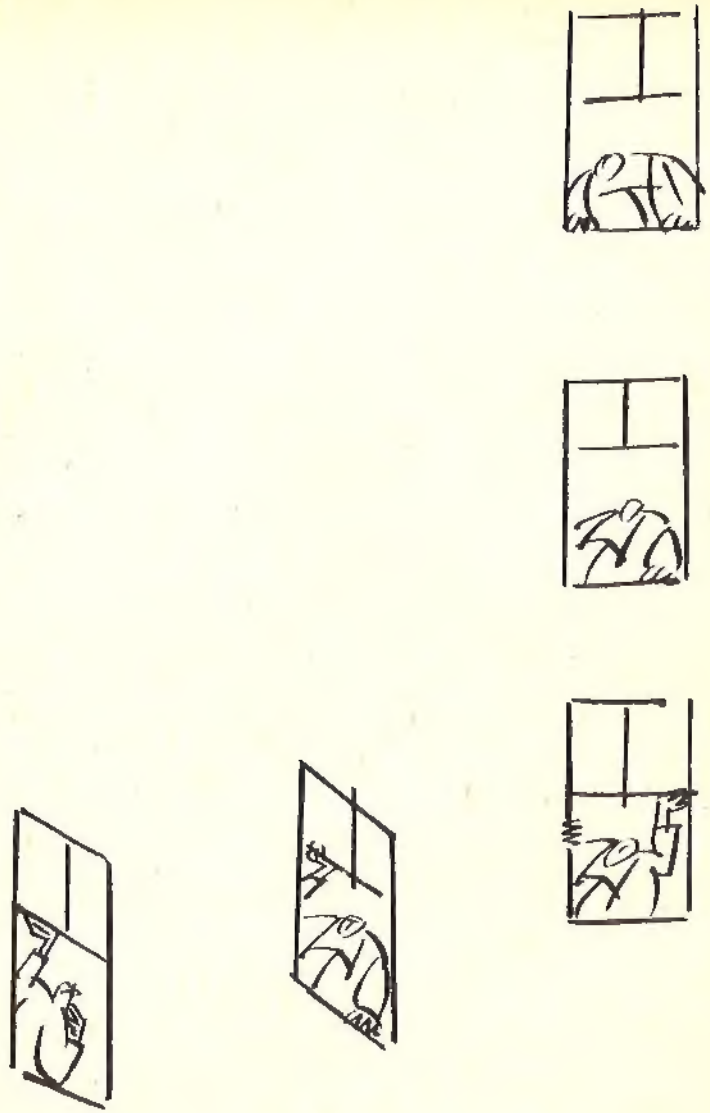

②

-AMMA ÇOK SATILMIŞ VARMIŞ !...

23.10.1968

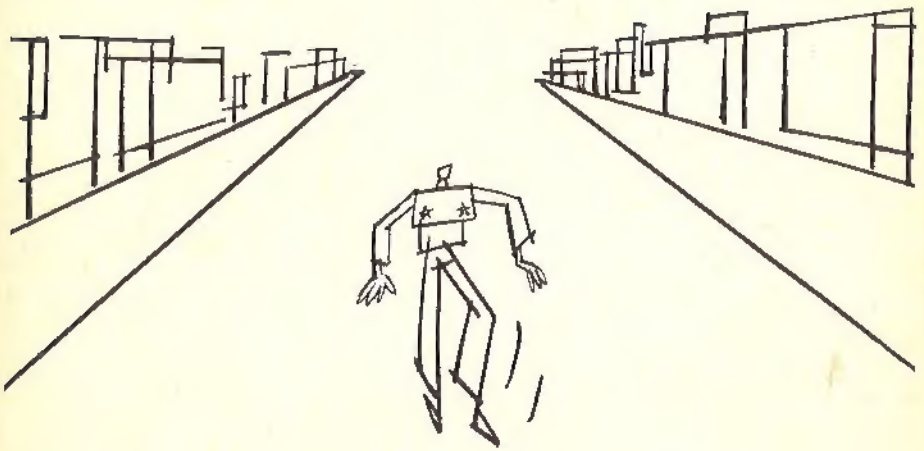

İSTANBUL SOKAKLARI HEM GENİŞTİR...

HEM DARDIR...

30. 5. 1965

YALINAYAK...

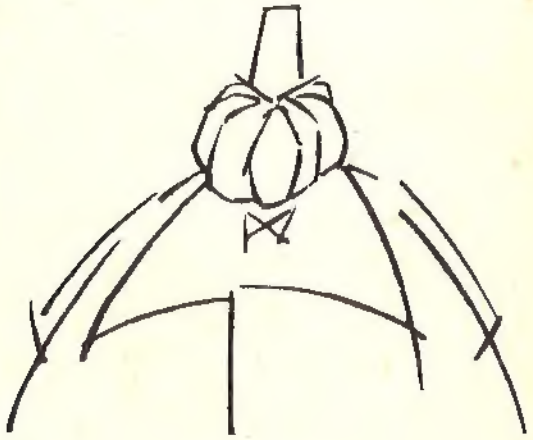

BAŞI KABAK !..

5.9.1961

1.9.1967

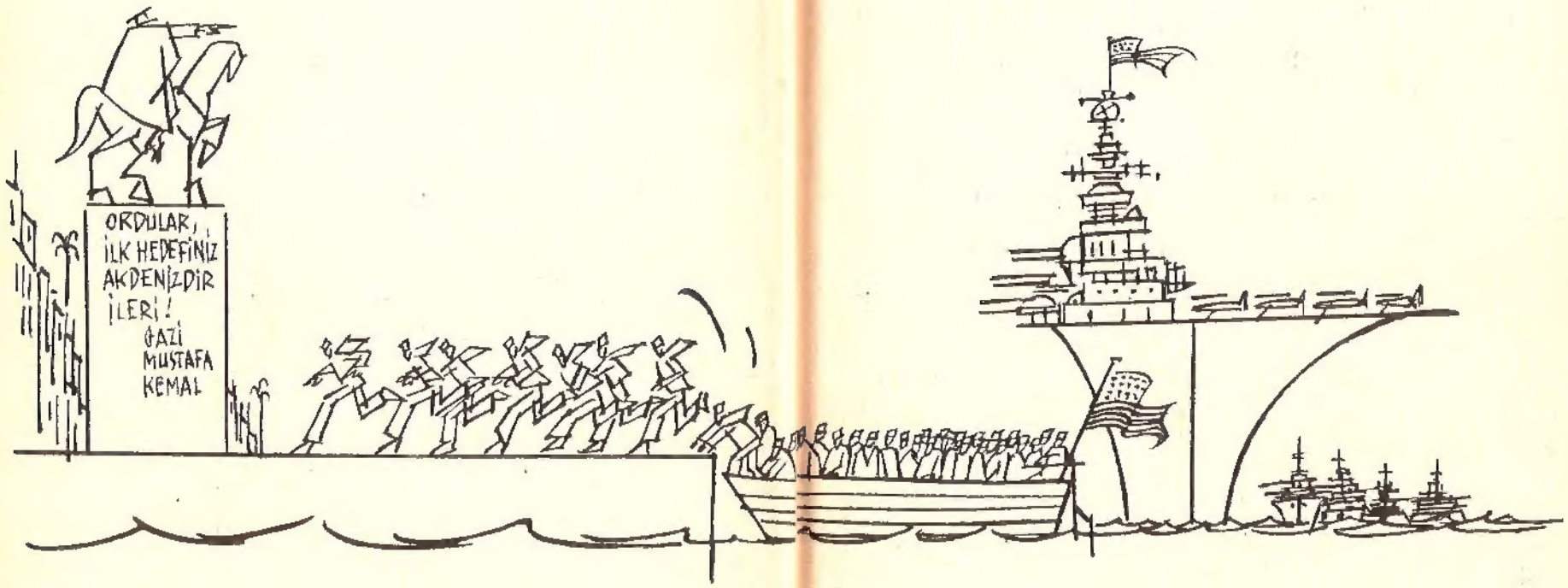

6. 11. 1961

30 AĞUSTOS 1968 İZMİR...

21.3.1965

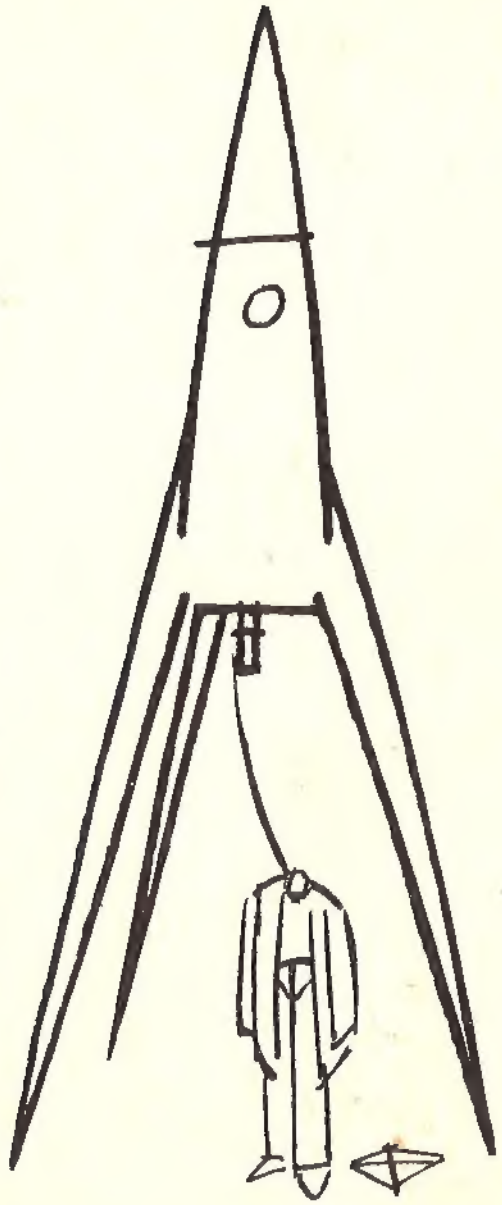

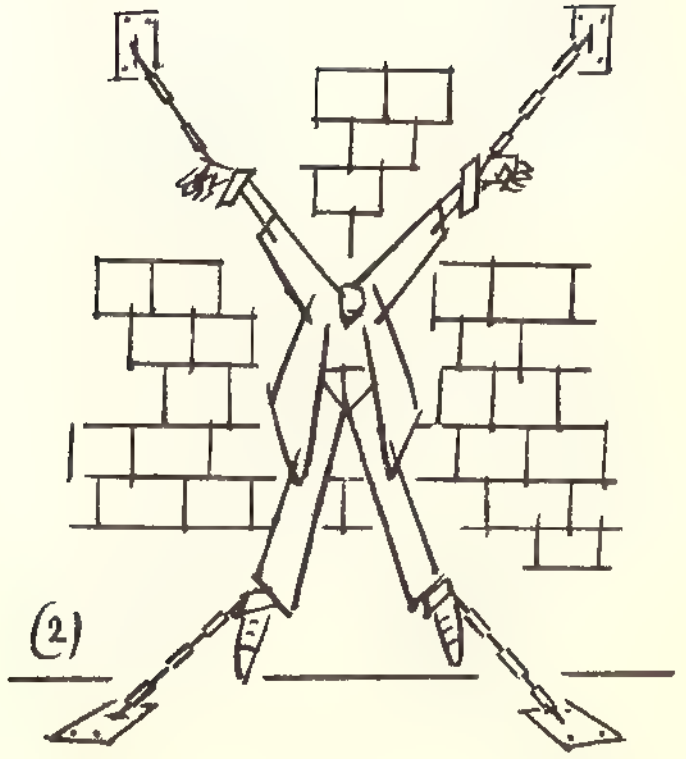

24.5.1968

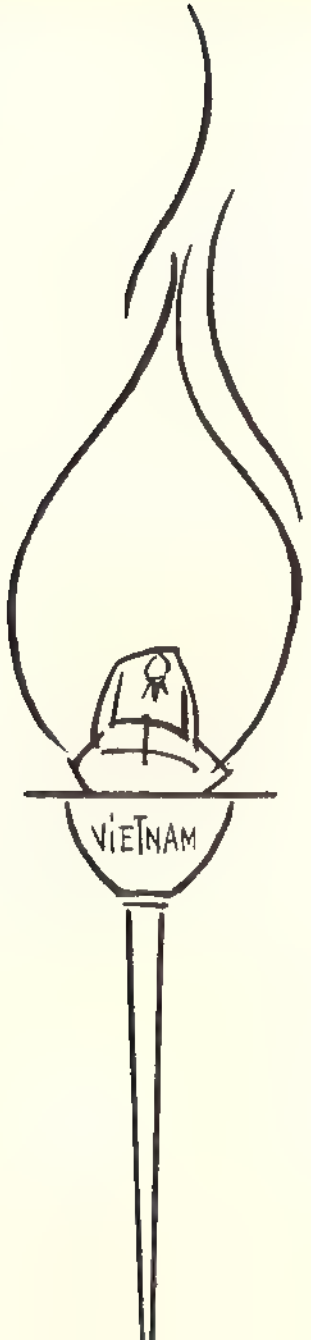

.5.8.1963

7. 0.1967

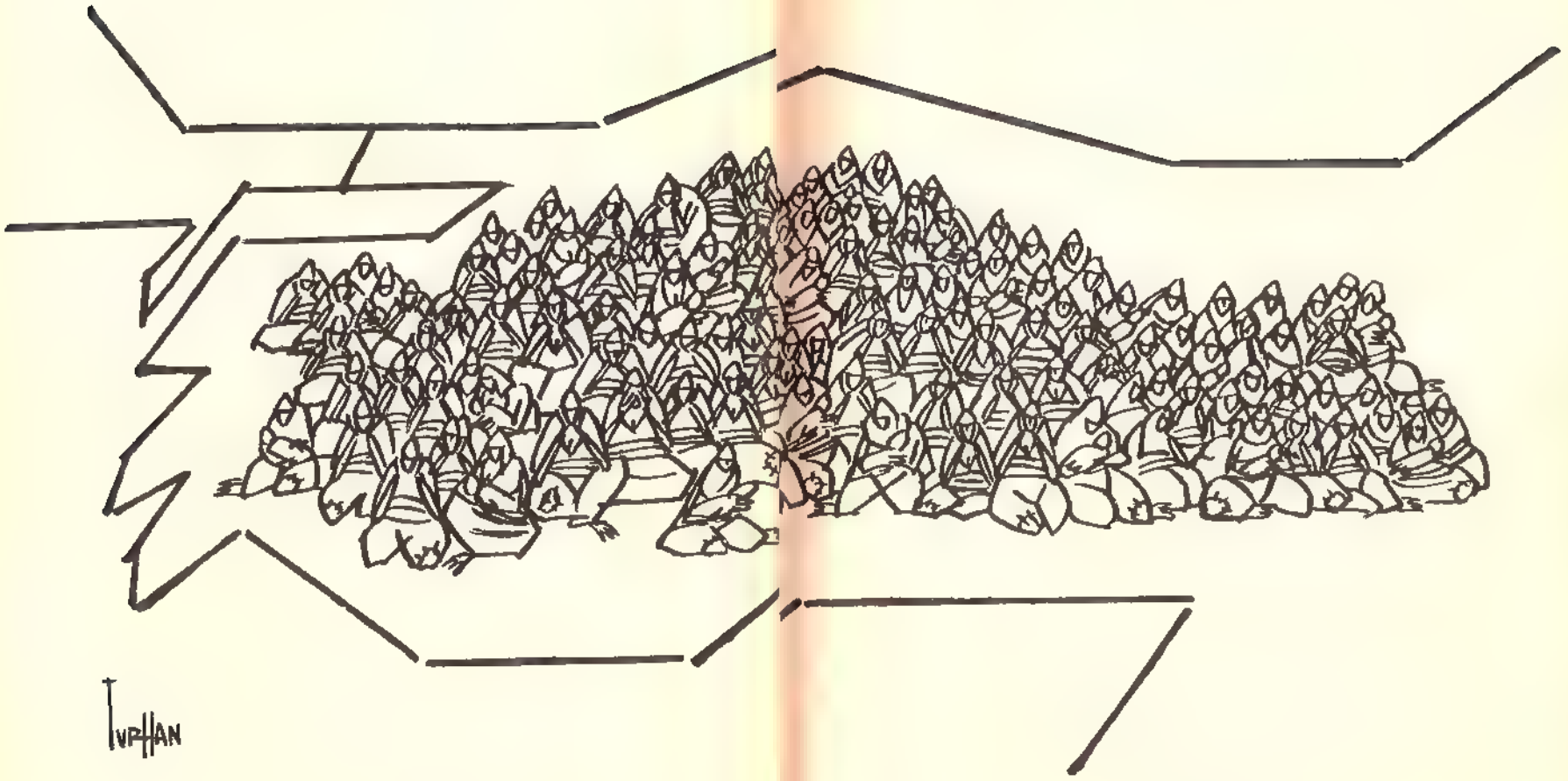

ANADOLU...

17.3.1967

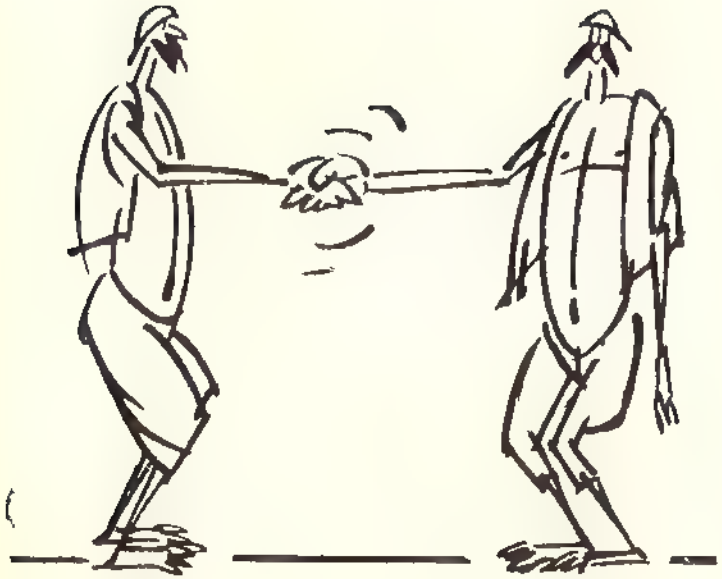

„AMAZAN....

....BAYRAM!

26.2. 963

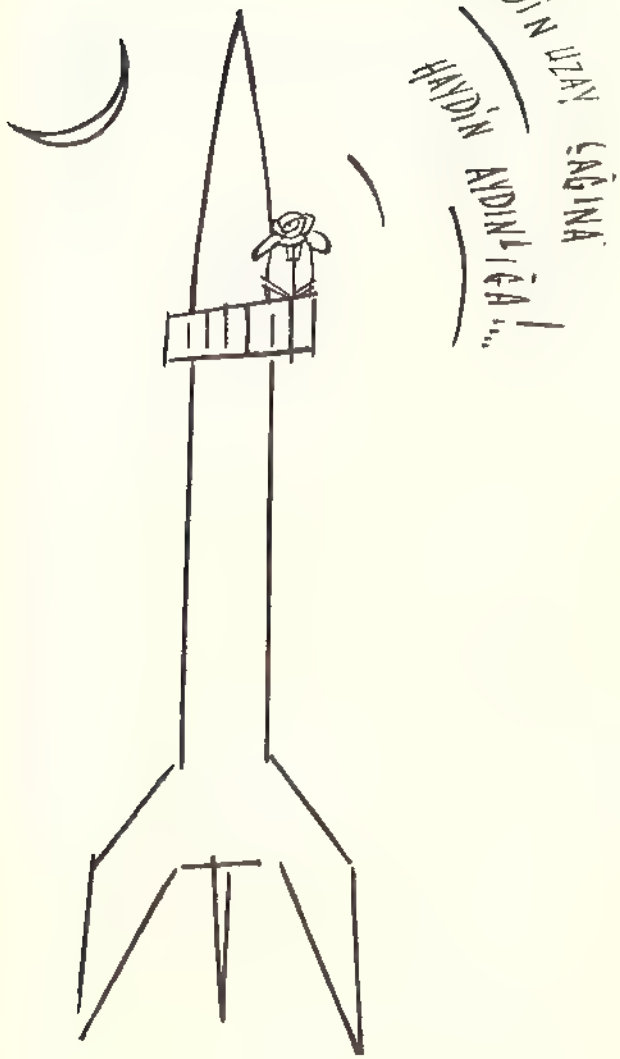

26.6. 962

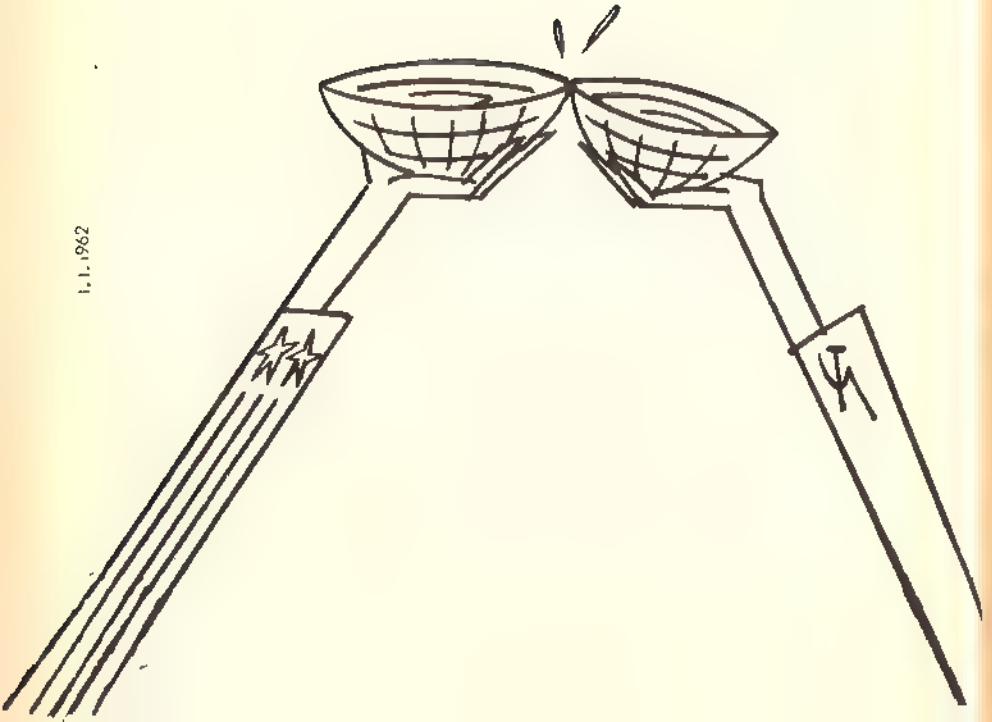

1.1.1962

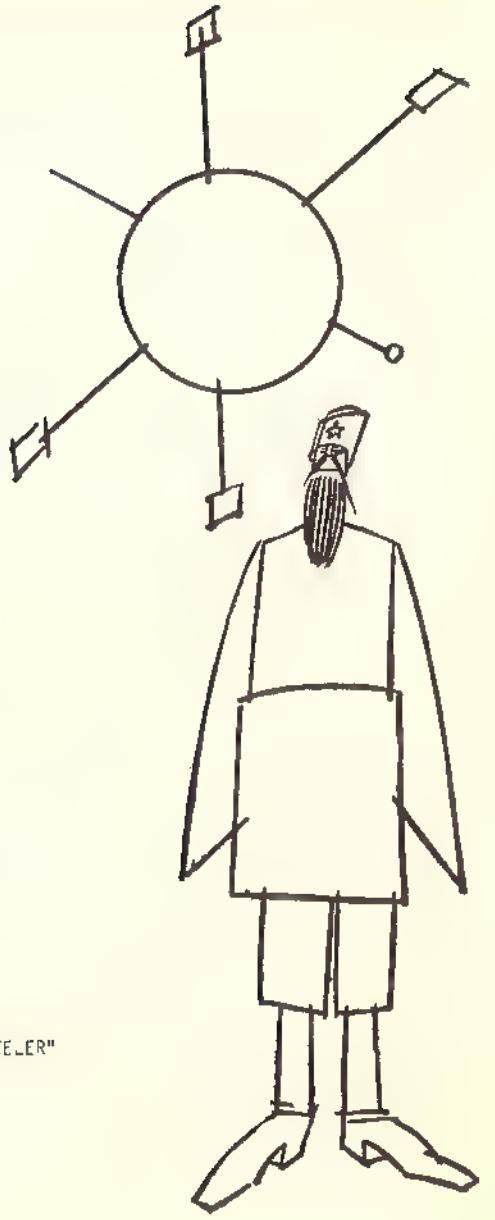

"BEYAZ GECELER"

'BETON CANGILLAR '

7.6.1968

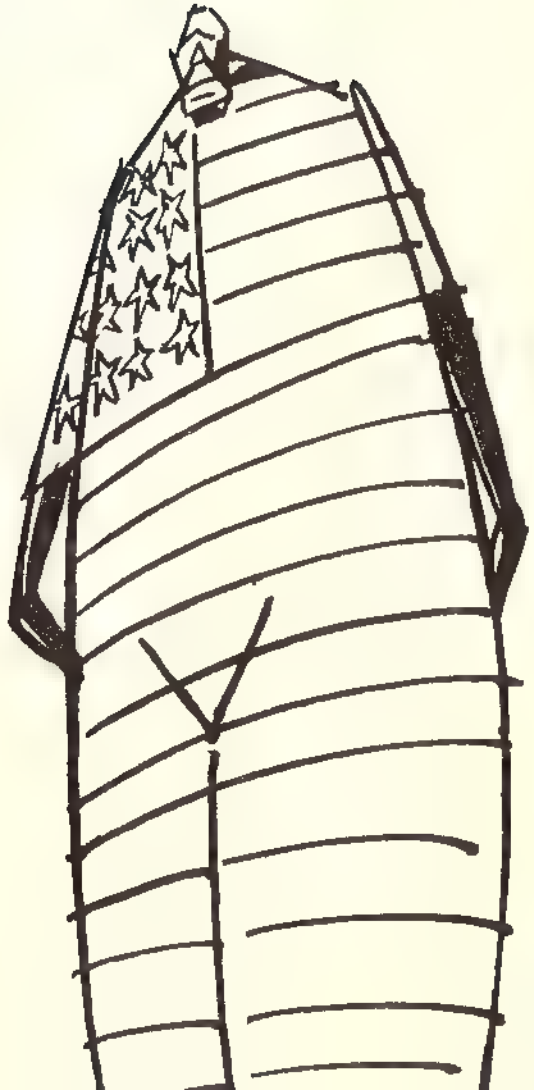

11.4 968

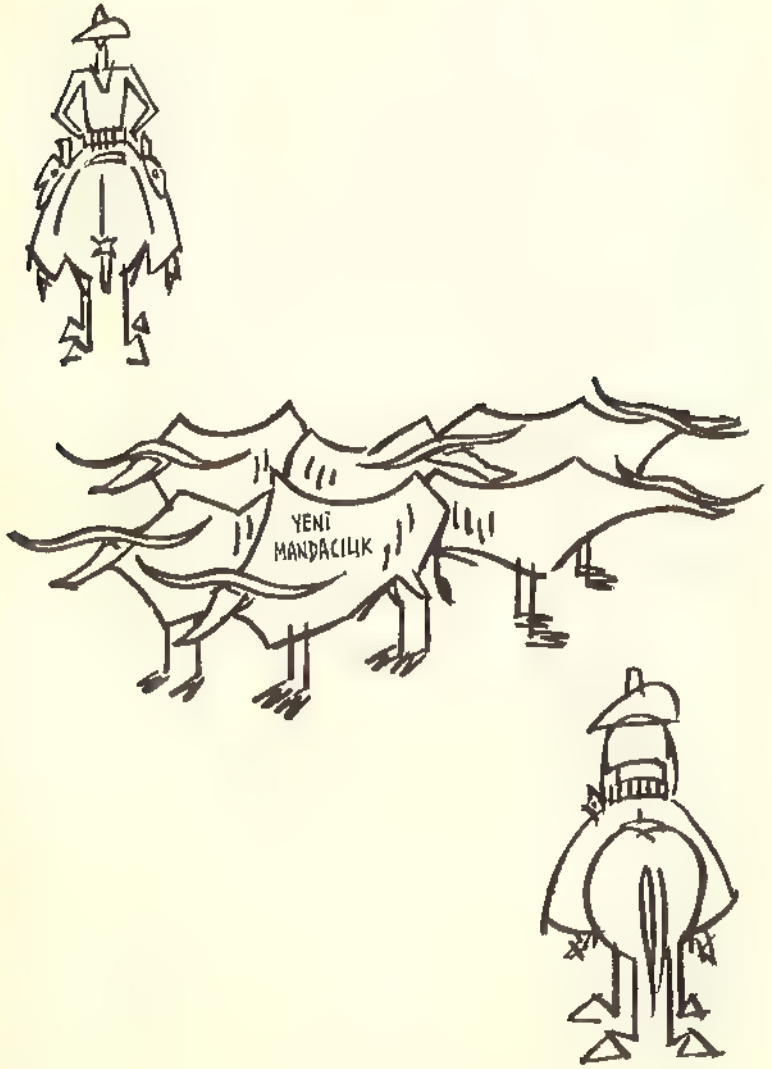

7.5.1966

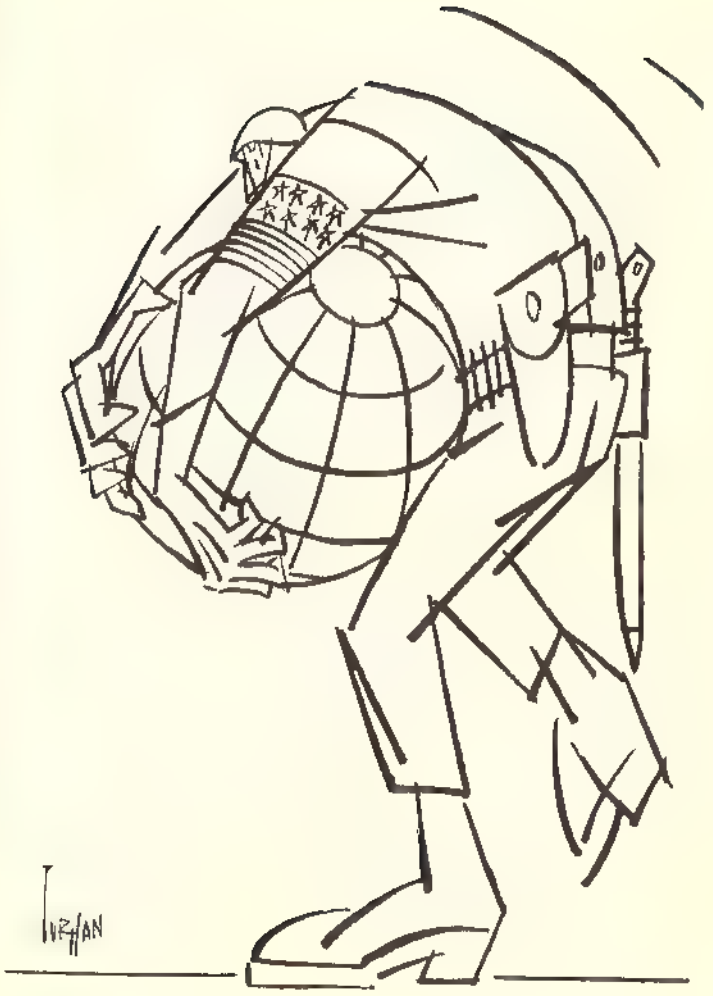

27.1.1967

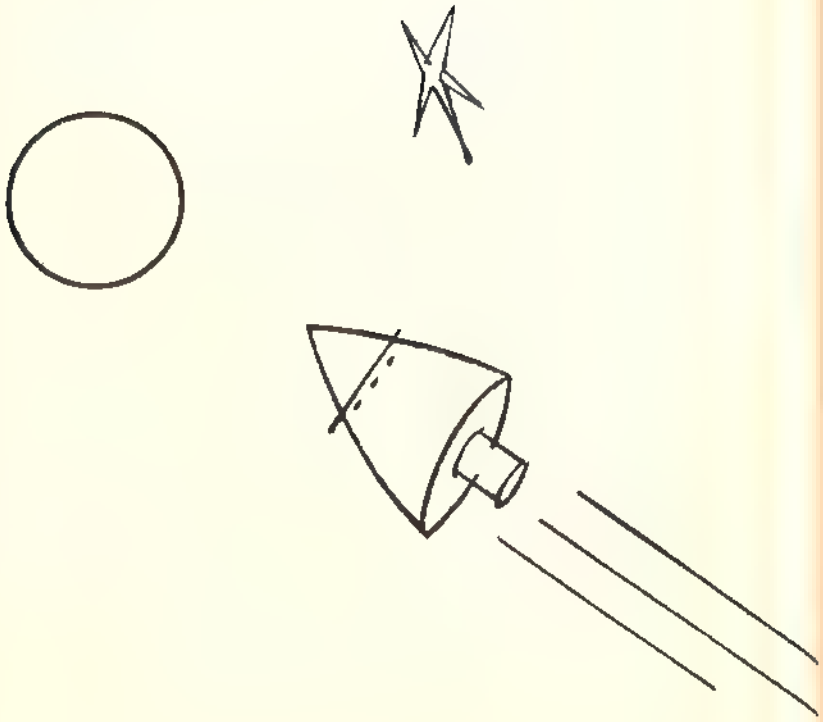

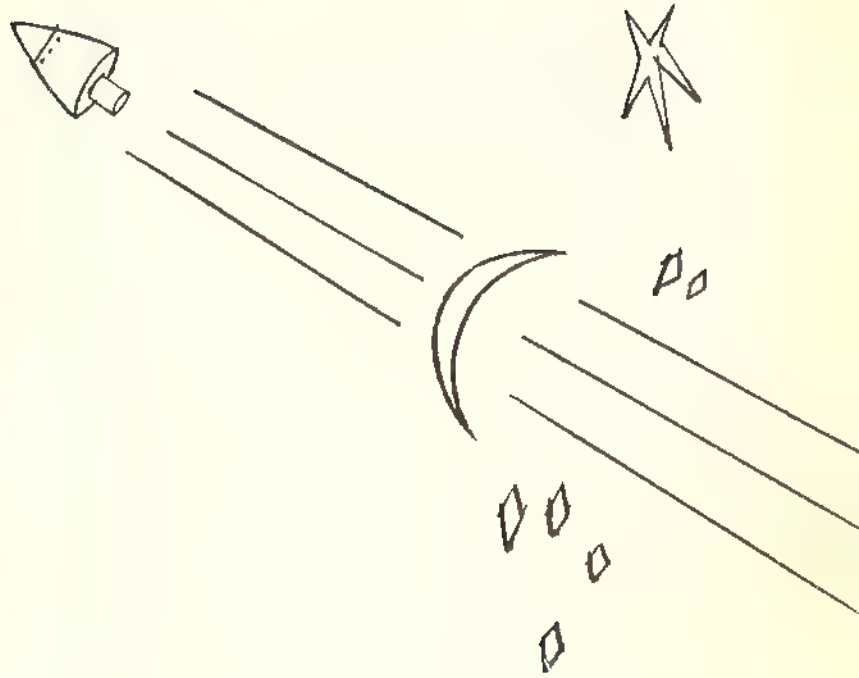

.2. 10. 1958

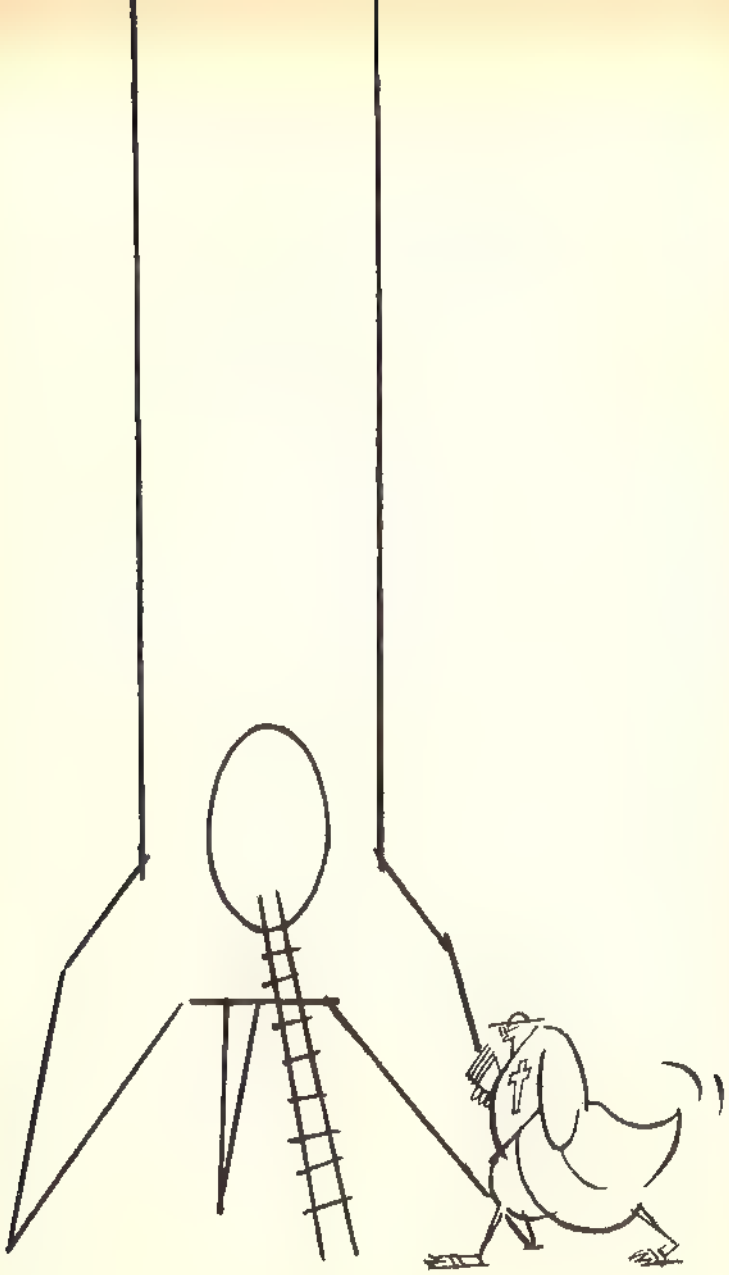

27.12..968

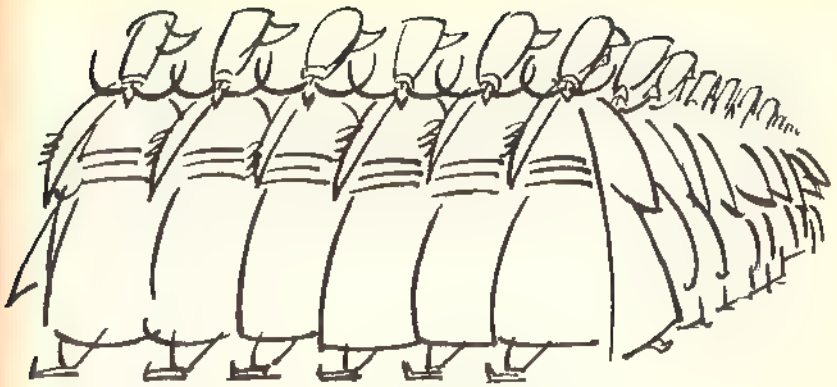

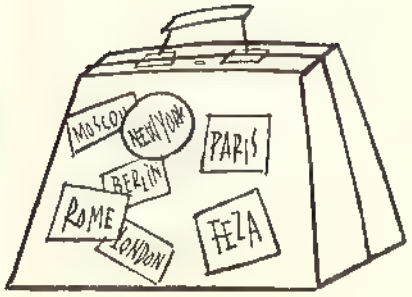

1965

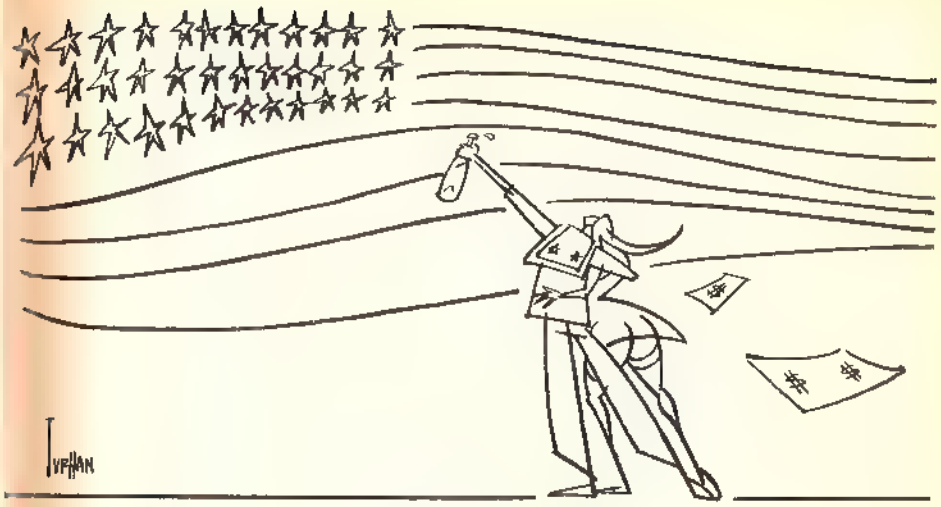

"SAYGON GECELERI"

2.9.1967

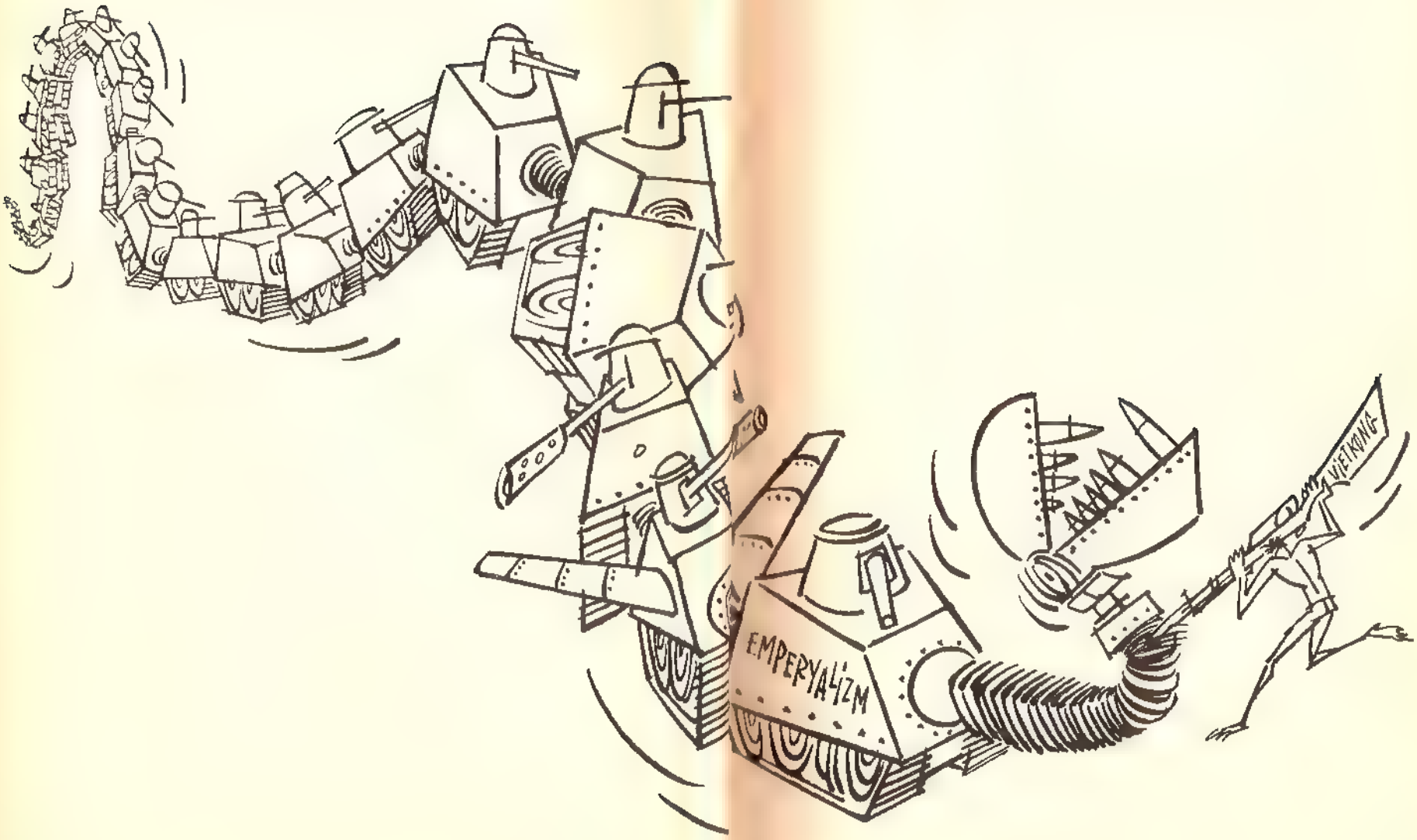

4. 2. 1968

-KOŞUN, RÜSTEM EFENDİ MAHALLESİNDE YANGIN VARMIŞ...

4.2.1960

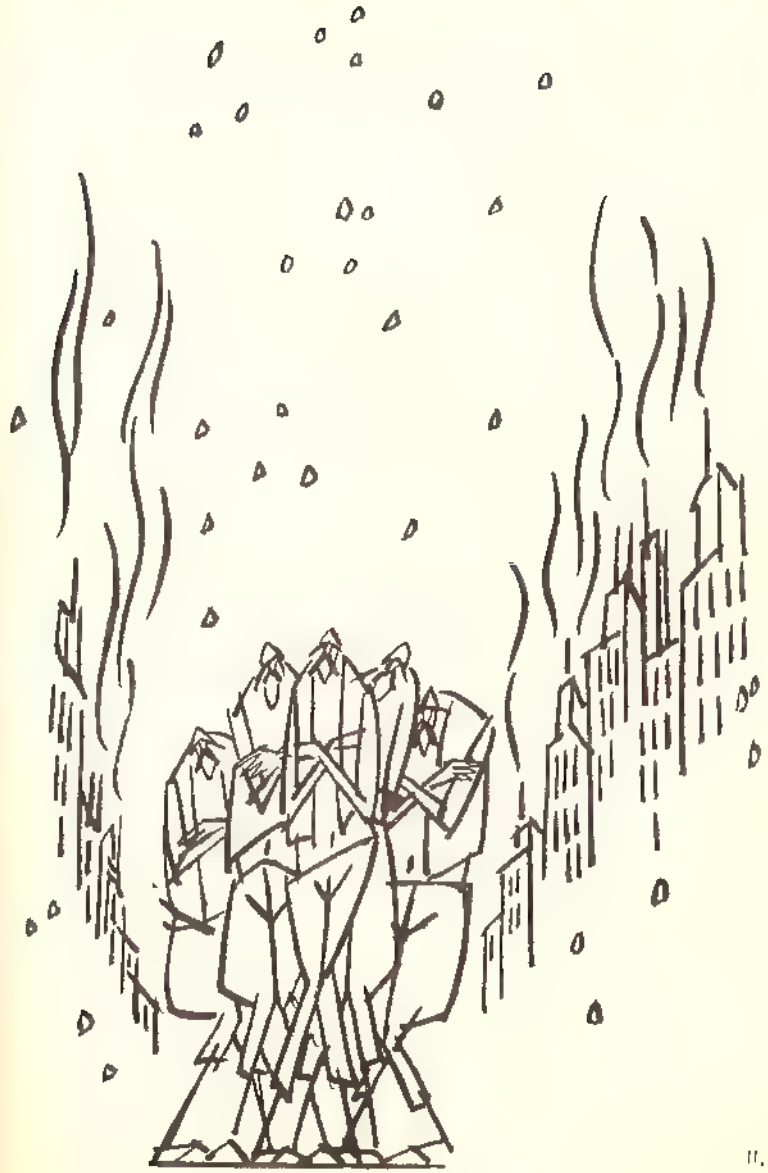

11. .1968

KADIN MEMURLARIMIZ...

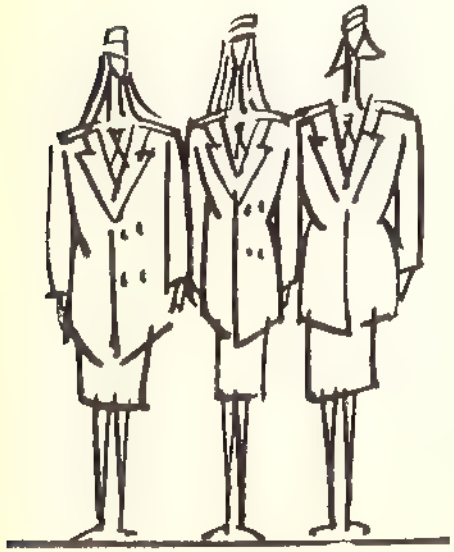

KADIN SUBAYLARIMIZ...

KADIN MÜHENDİSLERİMİZ...

KADIN DOKTORLARIMIZ...

VE KADIN FIKRA YAZARLARIMIZ...

12.6.1968

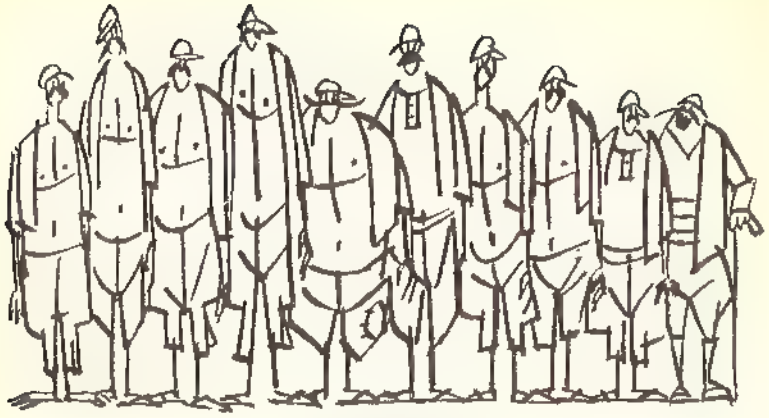

MİLLETİN EFENDİLER ...

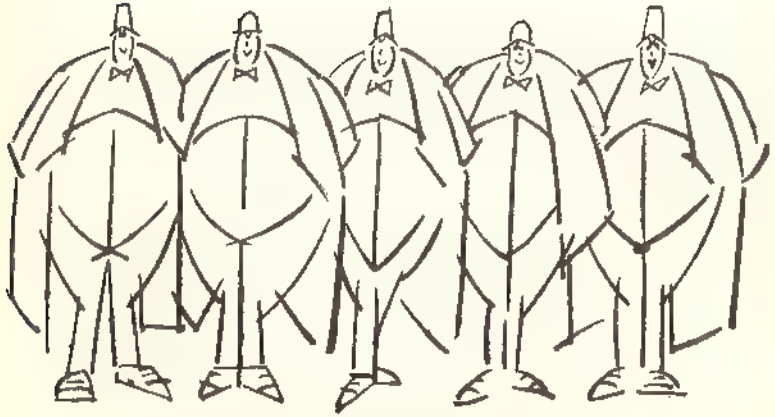

BEYEFENDİLERİ.

7 .I. 967

"KORKUNUN ÜCRETİ"

20 12. 956

18.7.1964

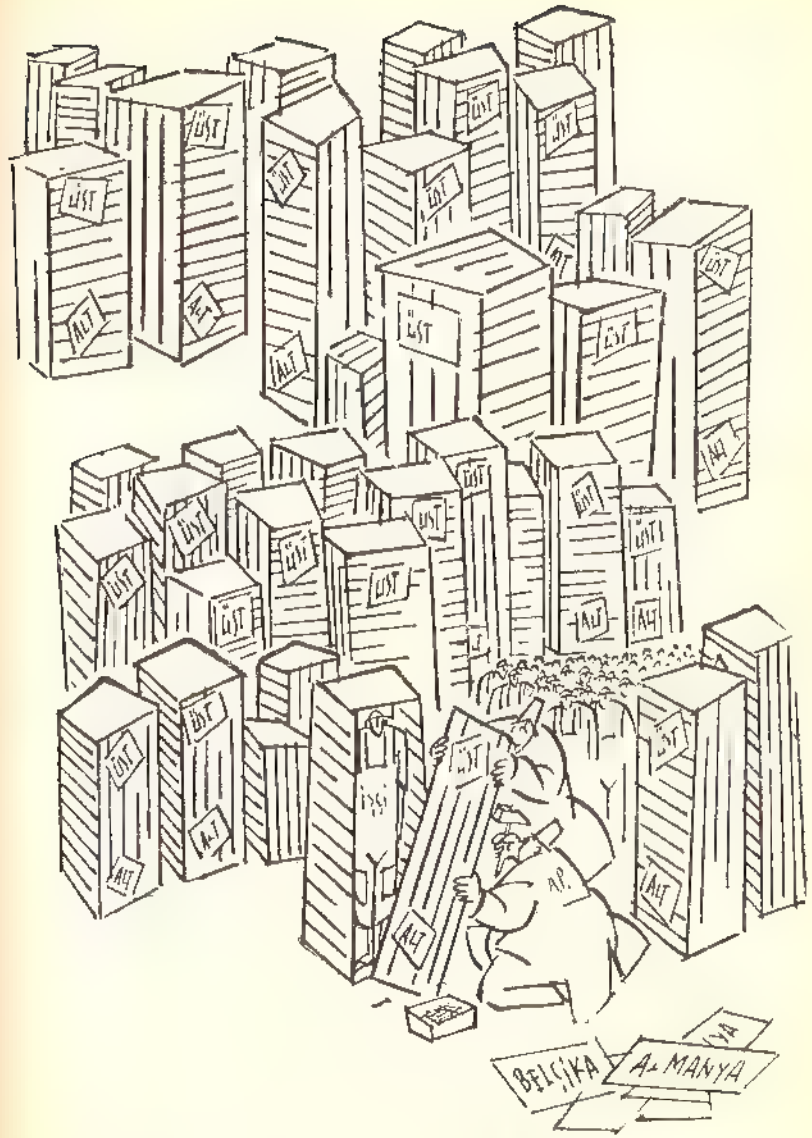

"BEYAZ İNSAN TİCARETİ"

15. 0.1968

GERÇİ...

6 6. 956

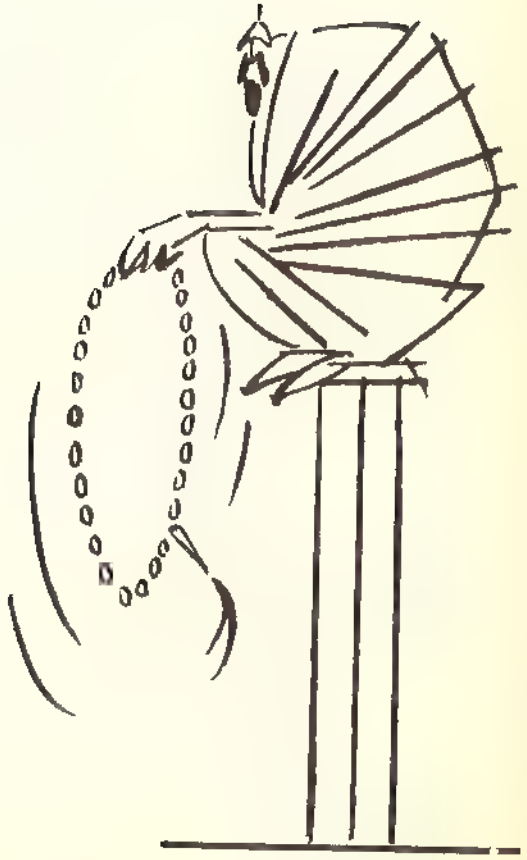

DEVRİ DAİM MAKİNESİ

29. 4 962

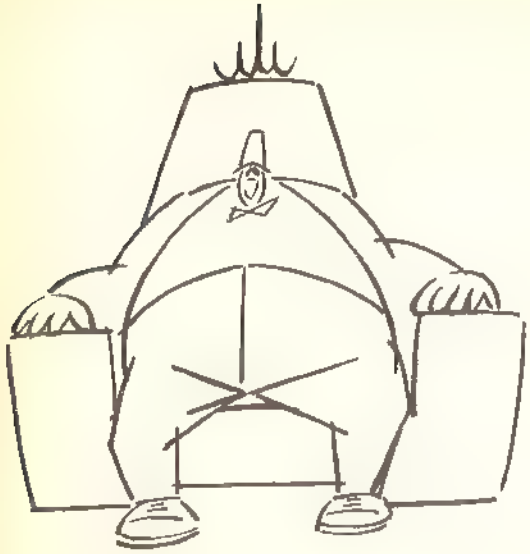

'Ç POLITIKA...

DIŞ POLİTİKA...

26. 2. 1969

4. 4. 196

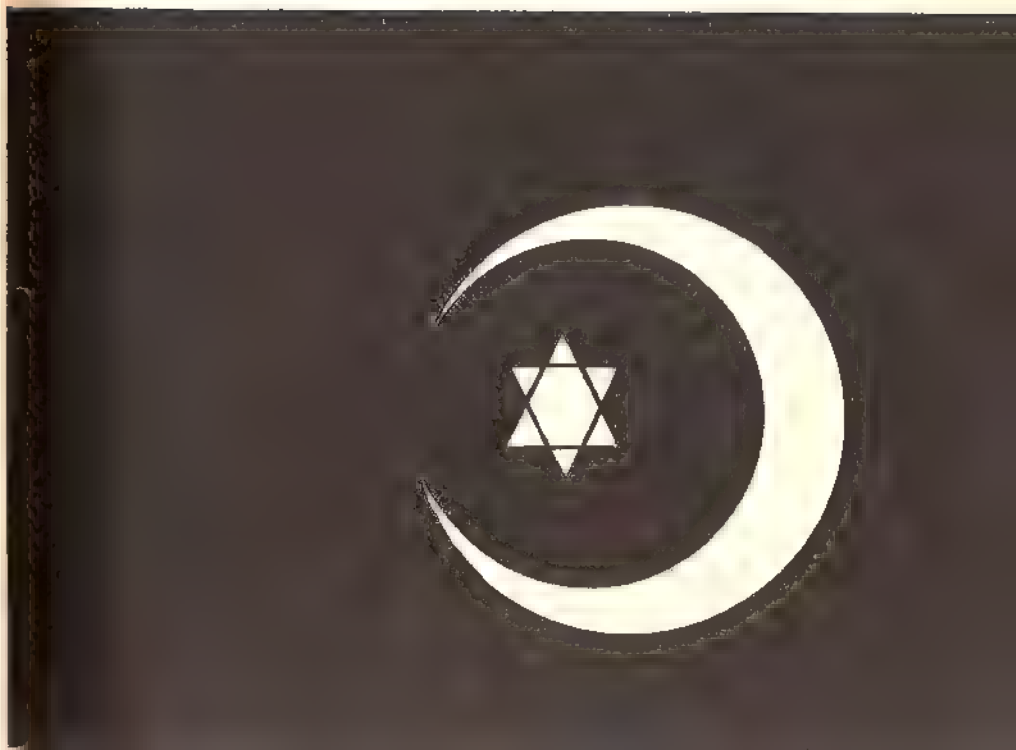

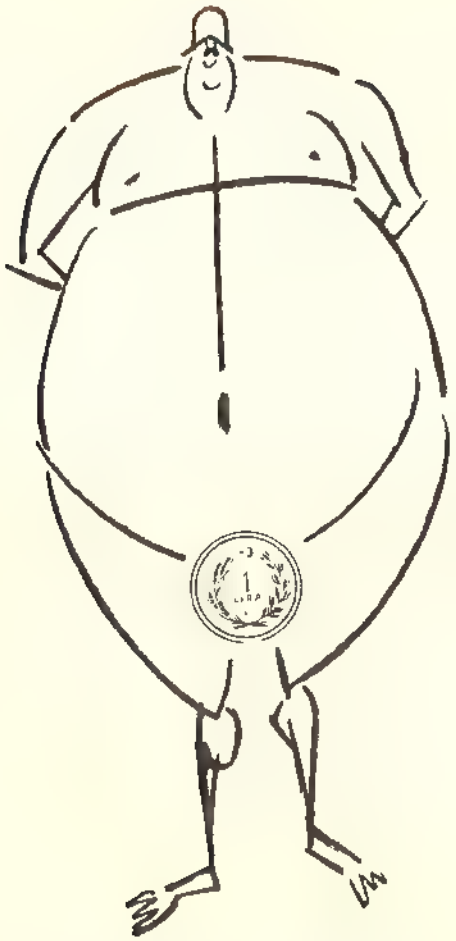

KOMPRADOR - AYIBIN ÜSTUNE BİR NOKTA
KORSJN KAYIP OLJR..

13.5.1962

4.4.1962

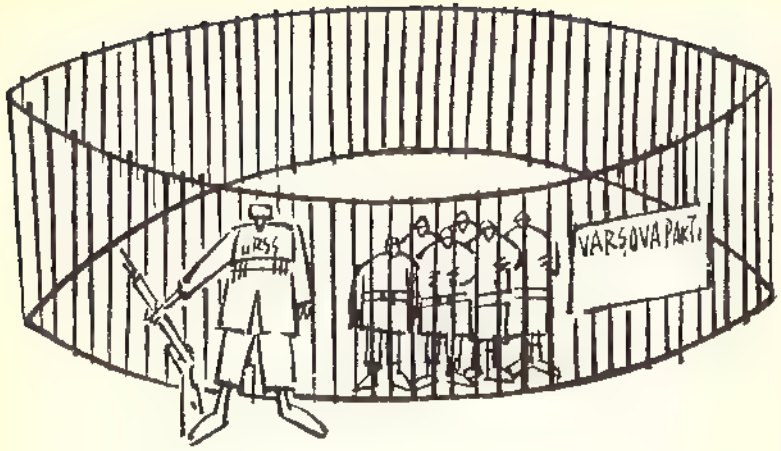

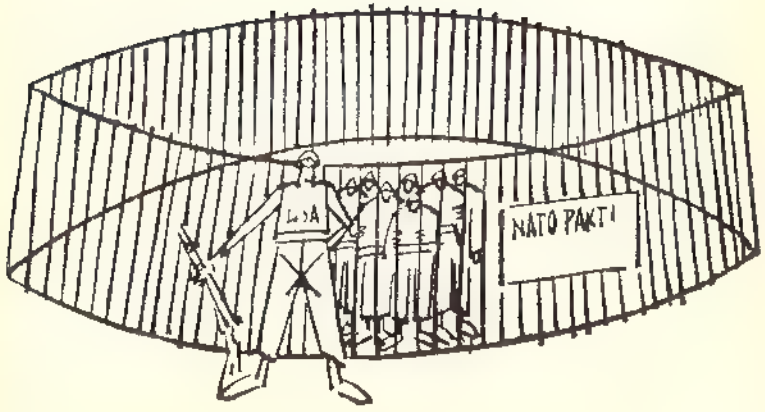

28. 8. 1968

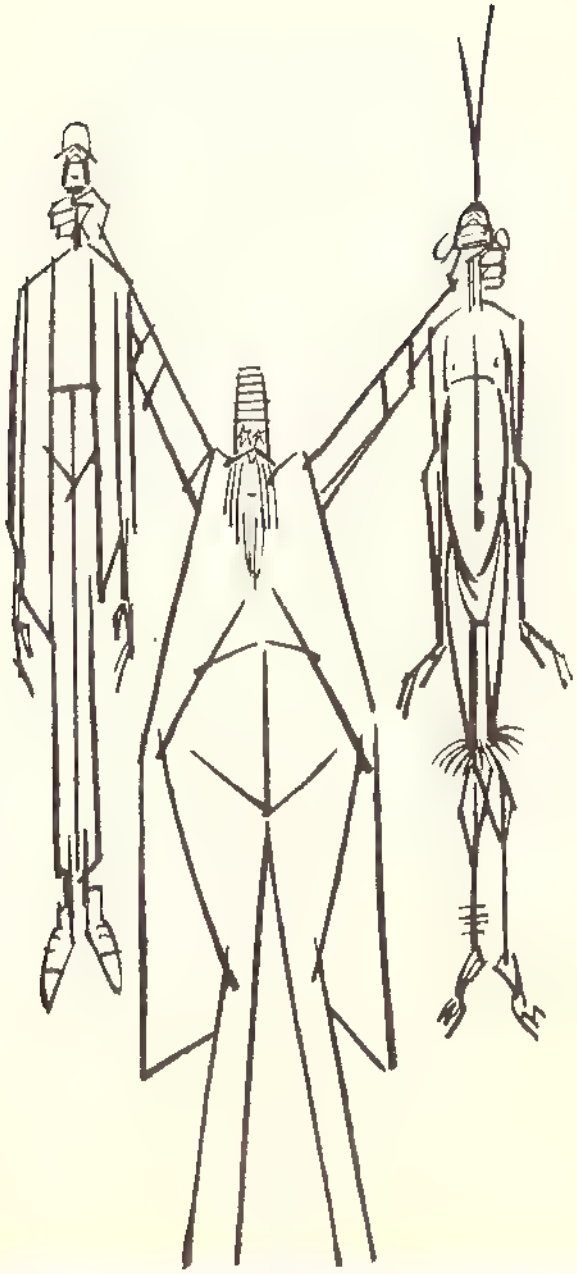

26. 8 1965

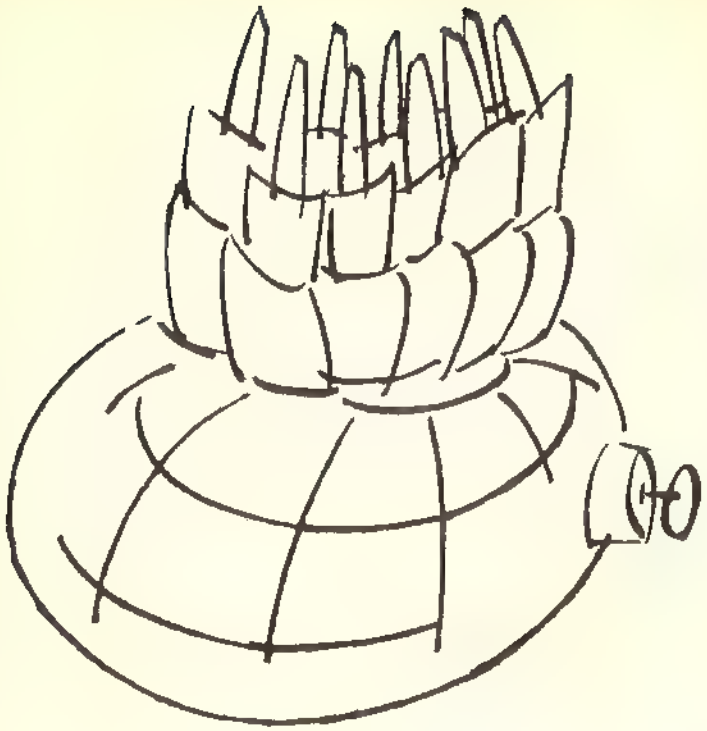

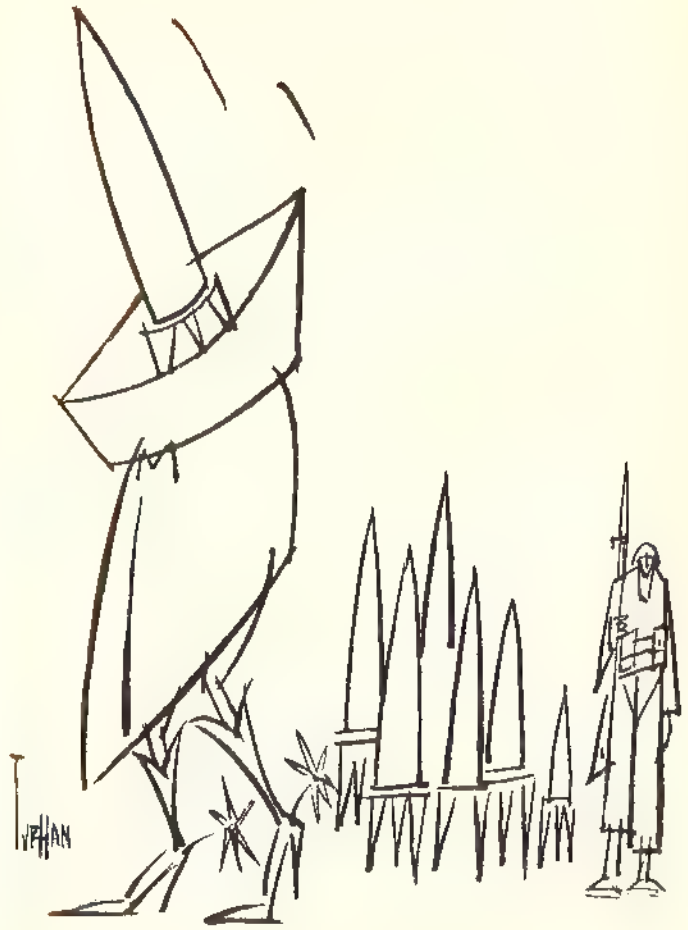
IVEHAN

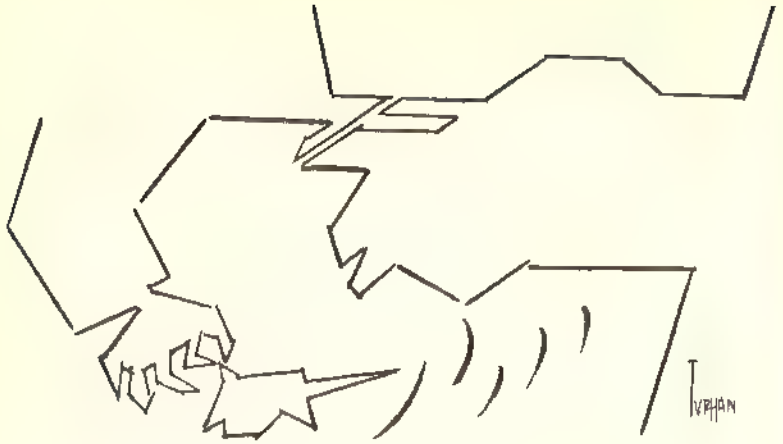

23. 6. 963

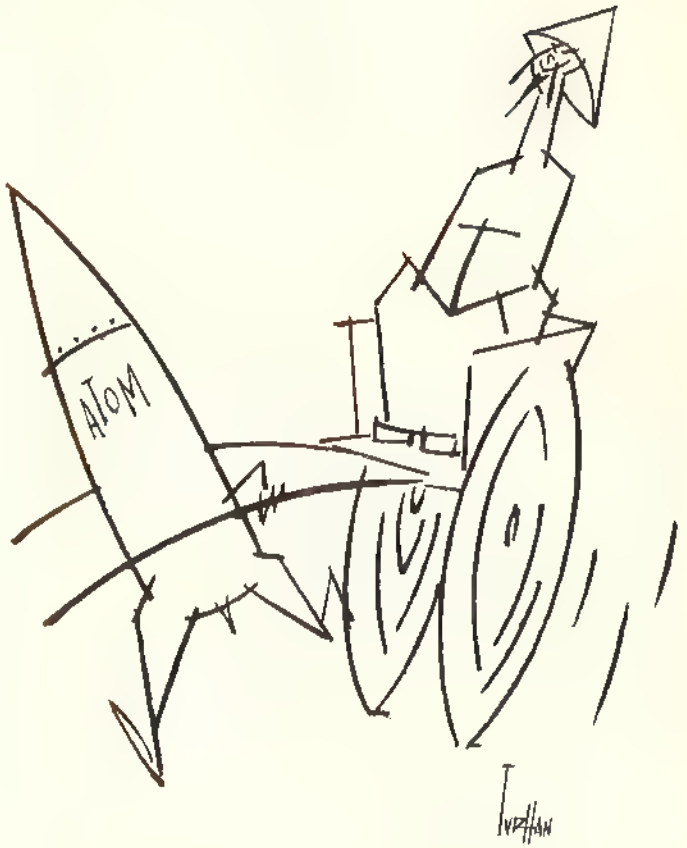

1965

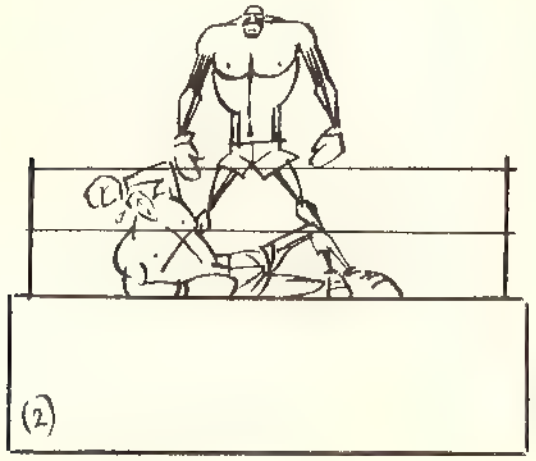

29.3.1967

"ARABIN NT.KAMI"

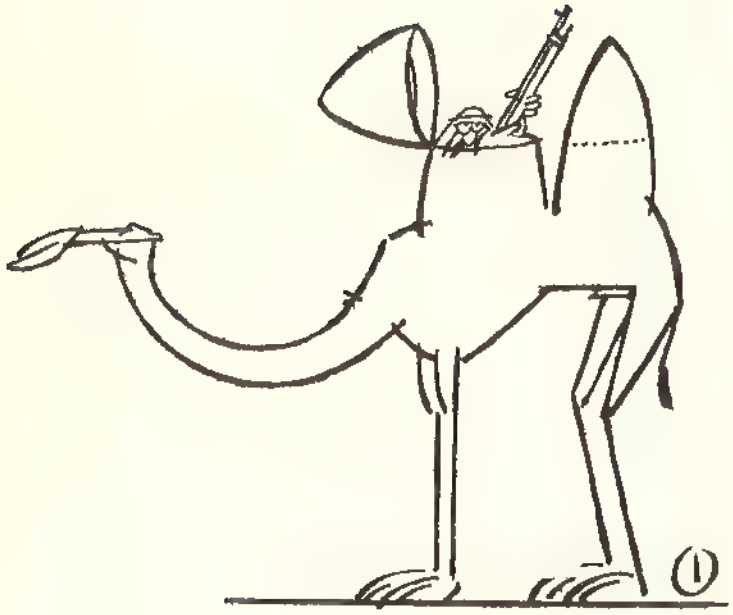

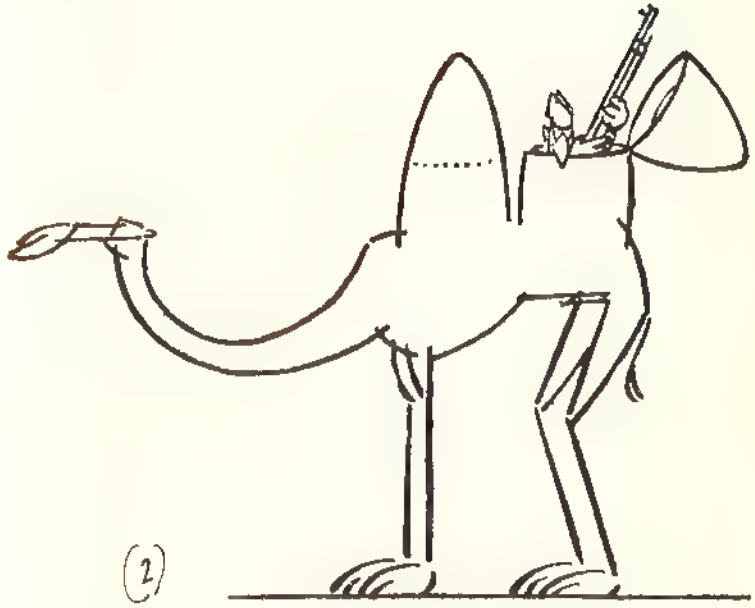

25. 2. 969

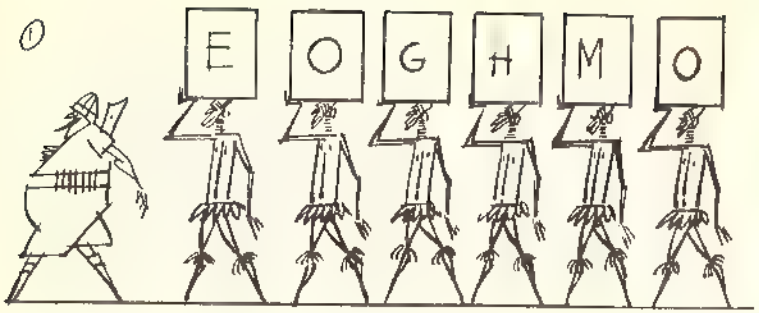

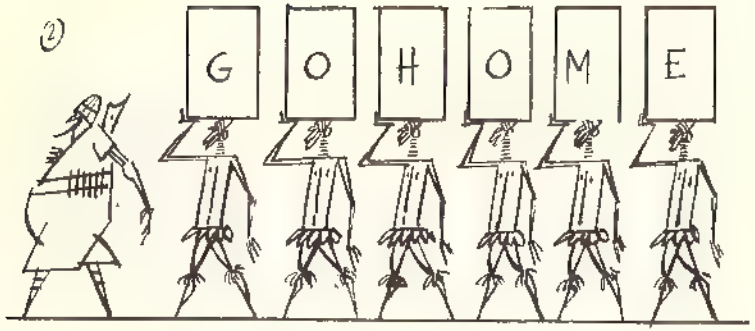

8.10.196

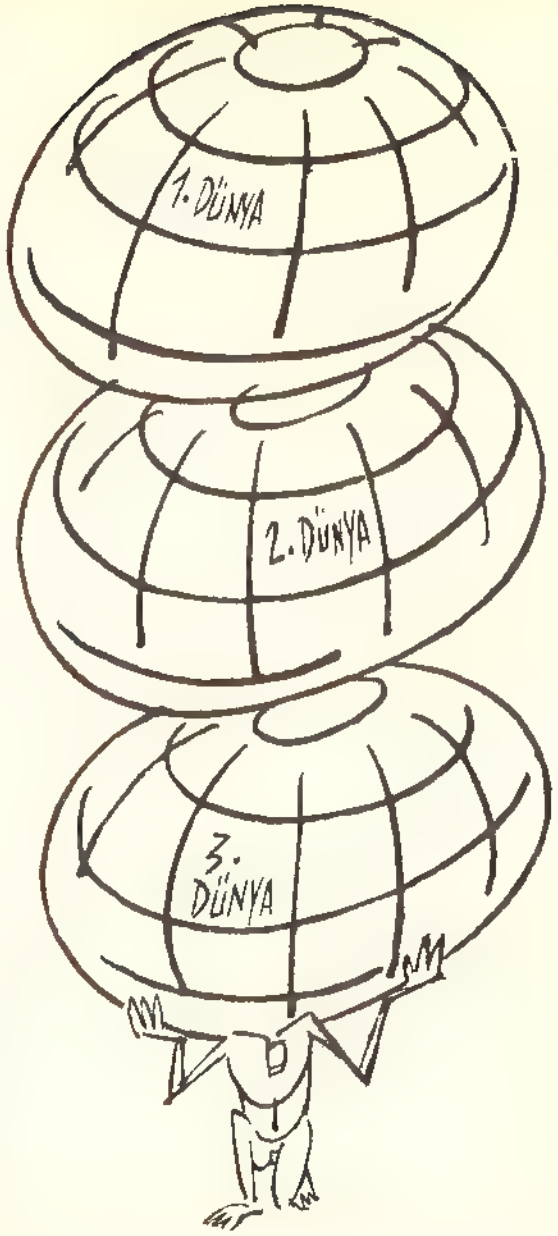

. I 1966

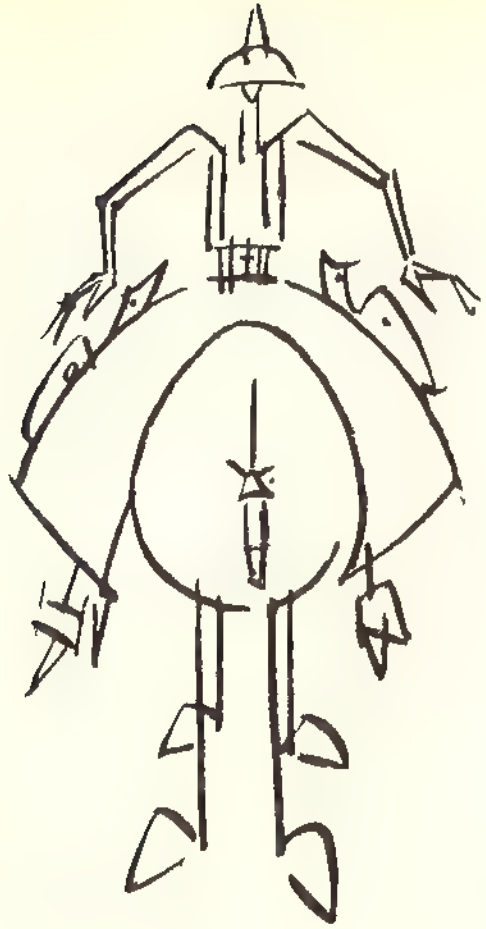

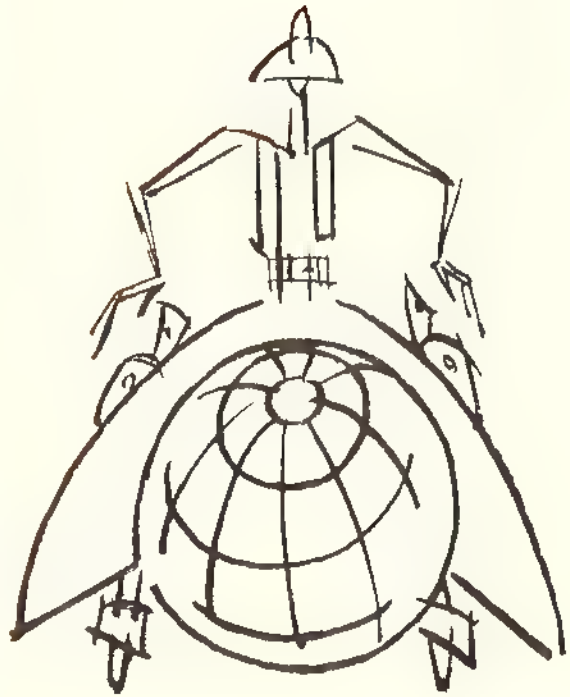

18.5 1965

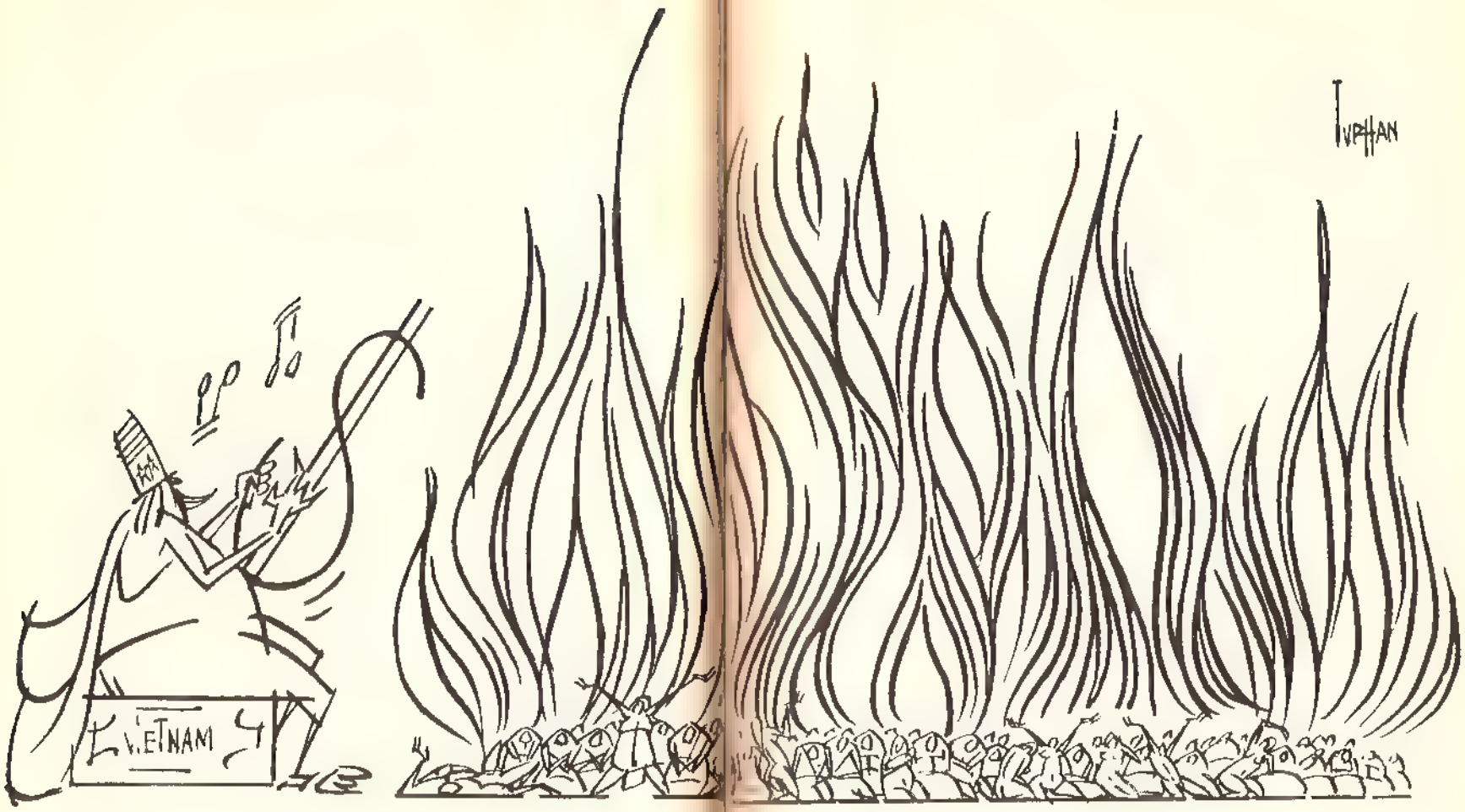

17. 8. 1963

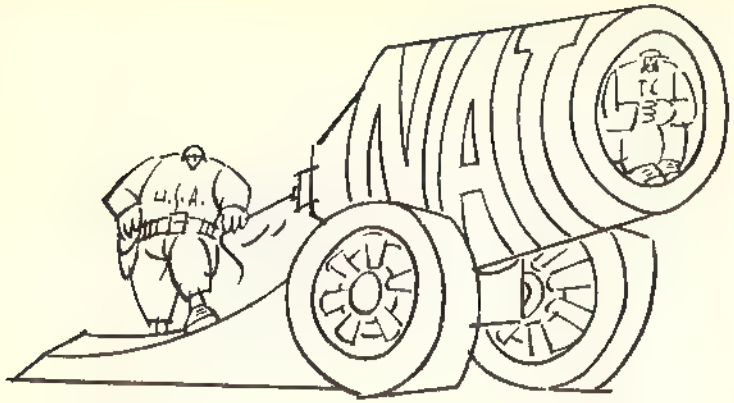

2 . 4. 968

"BAĞLIYIZ"

-AMERİKA VERSİN...

8. 3. 1965

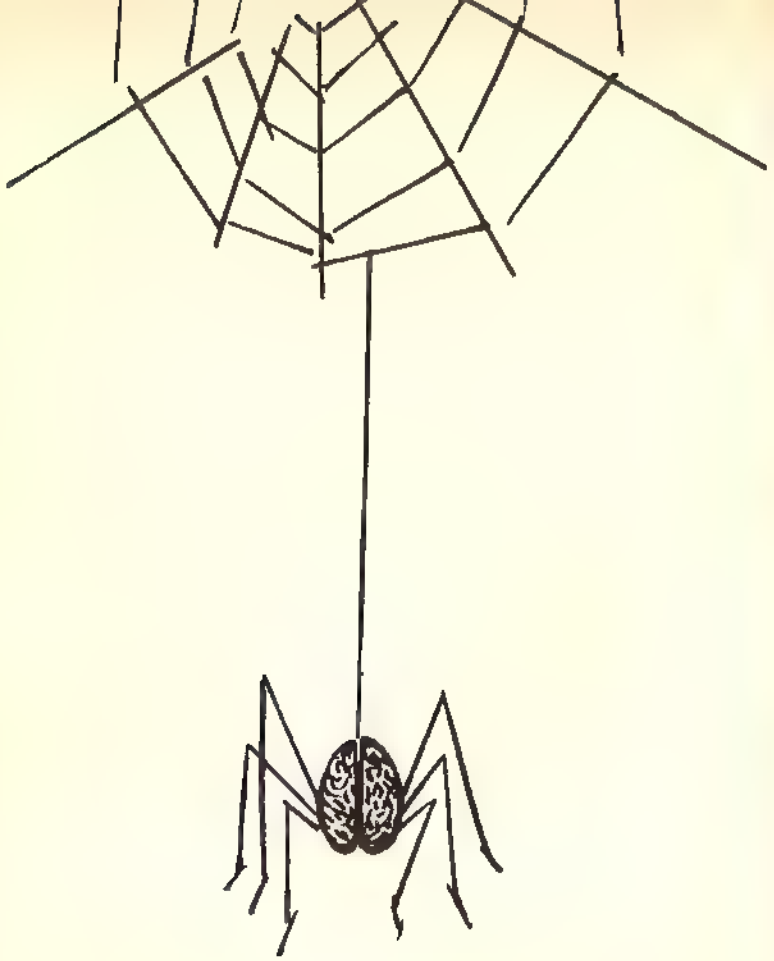

GERICILER, LER I

4.9.1962

BANKNOT ATATÜRKÇÜSÜ

20.1.1962

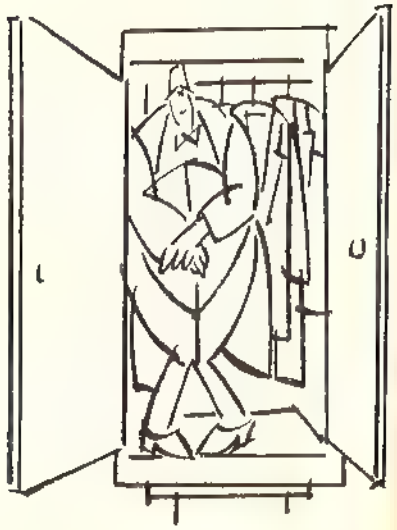

GARDROP ATATÜRKÇÜSÜ

4.9.1966

ZİNDEYİZ ATATÜRKÇÜSÜ

3.4.1962

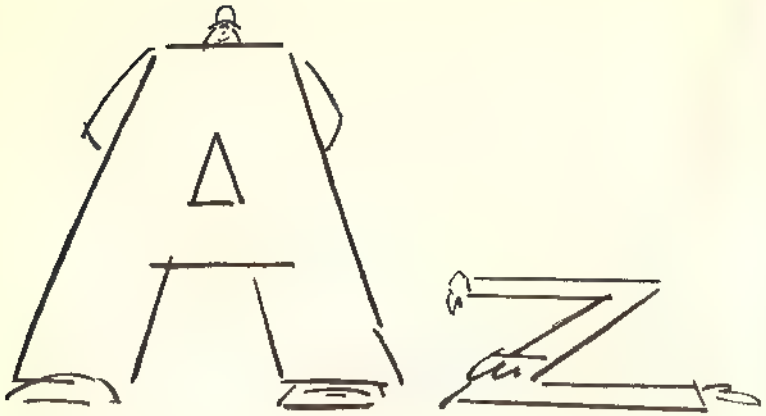

'A ' DAN ' Z" YE KADAR. .

20. 2. 1955

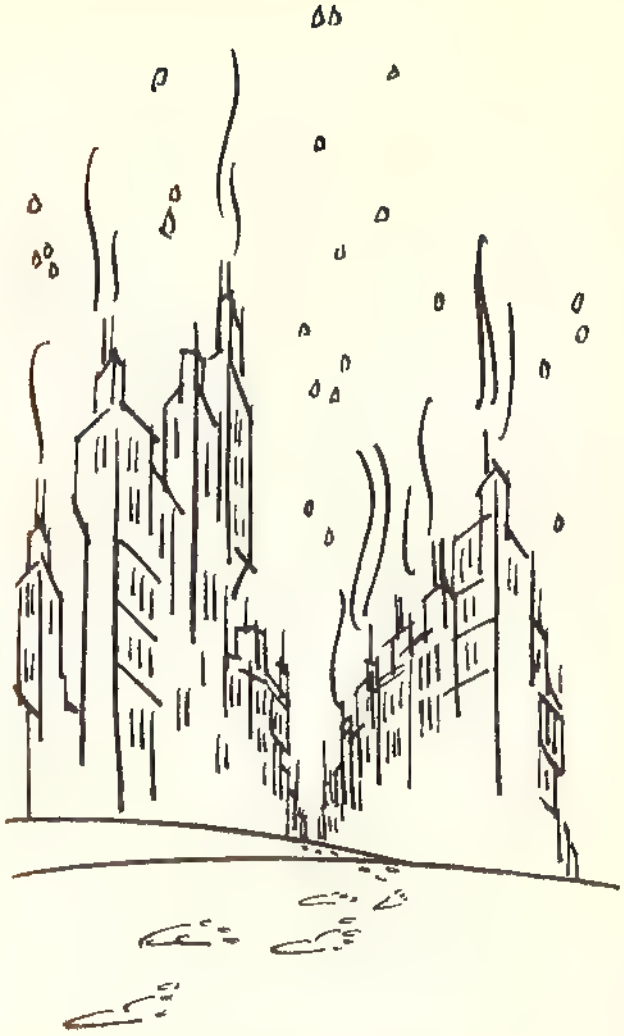

"KAR ADAM "

30 . 969

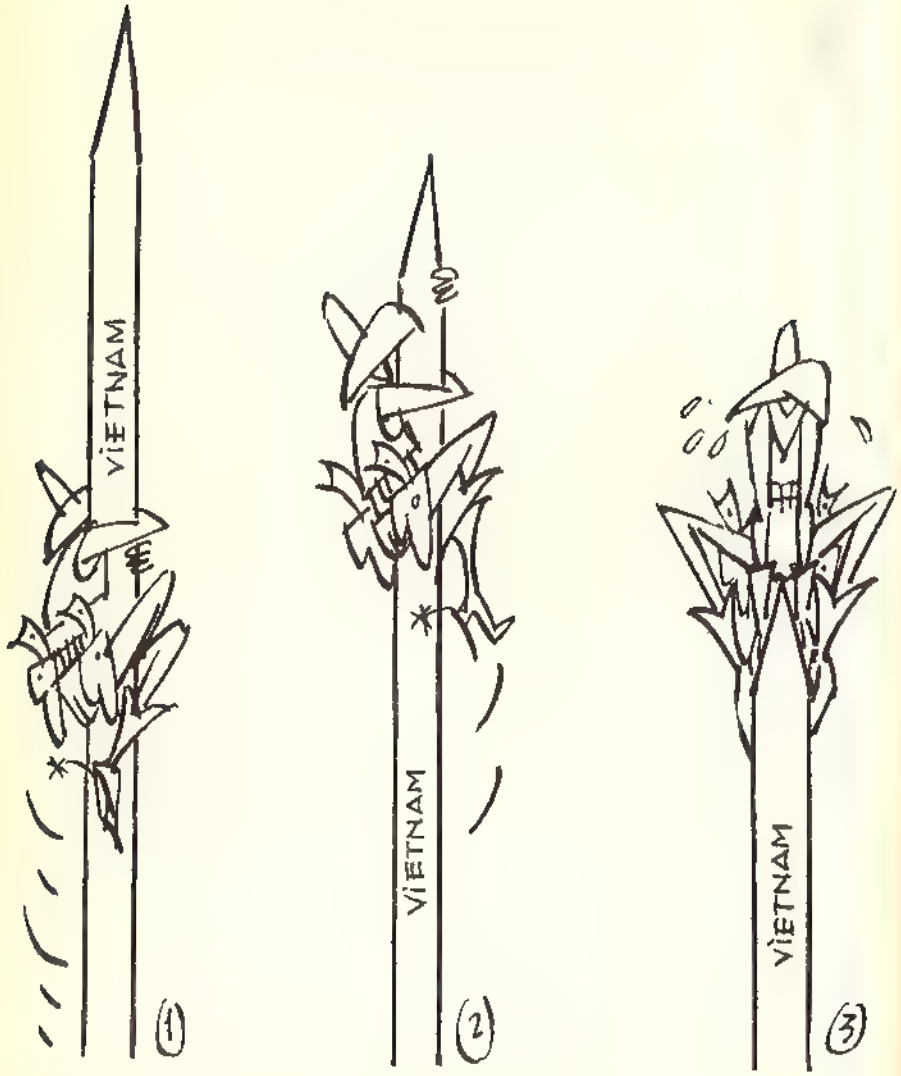

7 2. 968

'HALVE GDŞSER'

28 2 1968

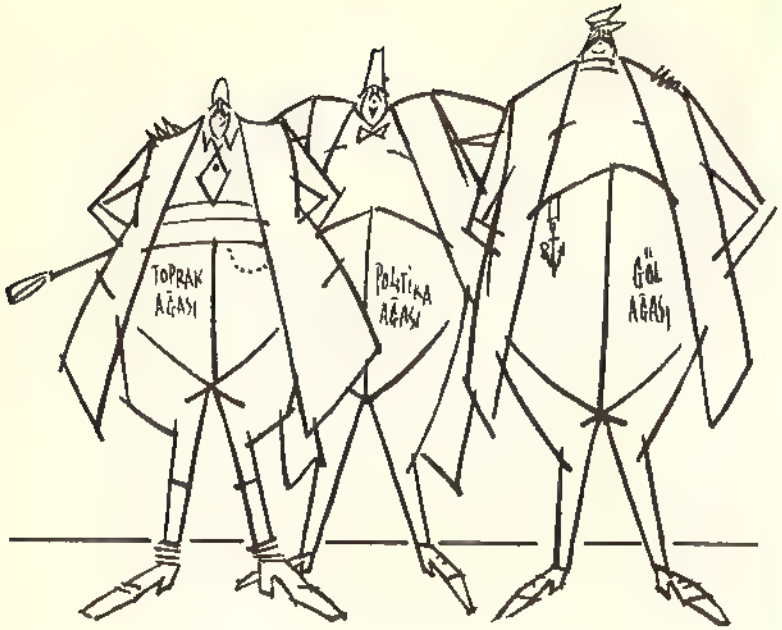

SİLAHSIZ KUVVETLER...

26.3.1967

2.2.1965

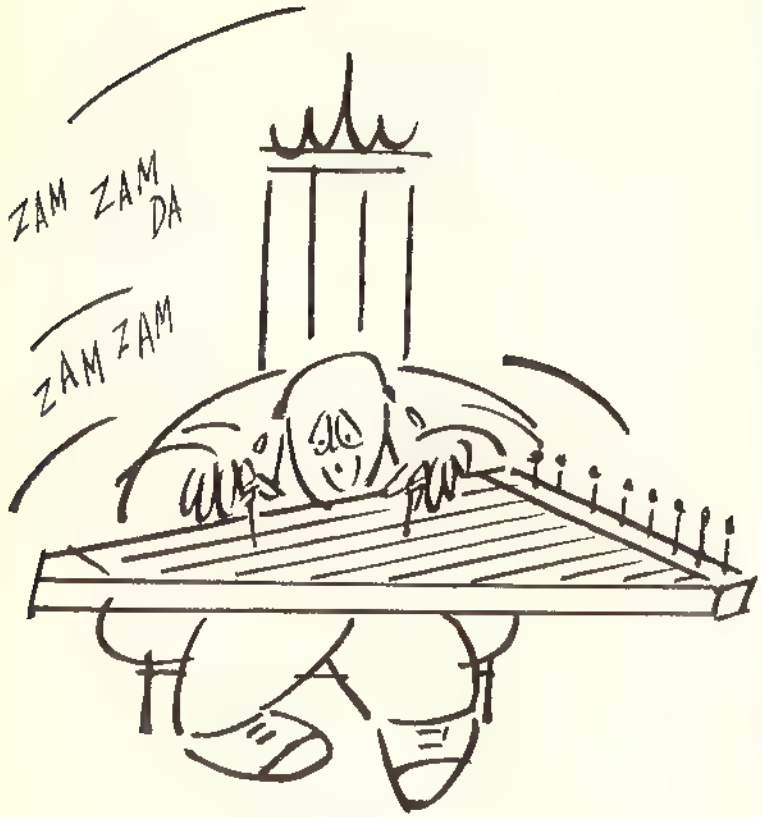

"KANUNI SÜLEYMAN"

29 7 1966

20. 9 964

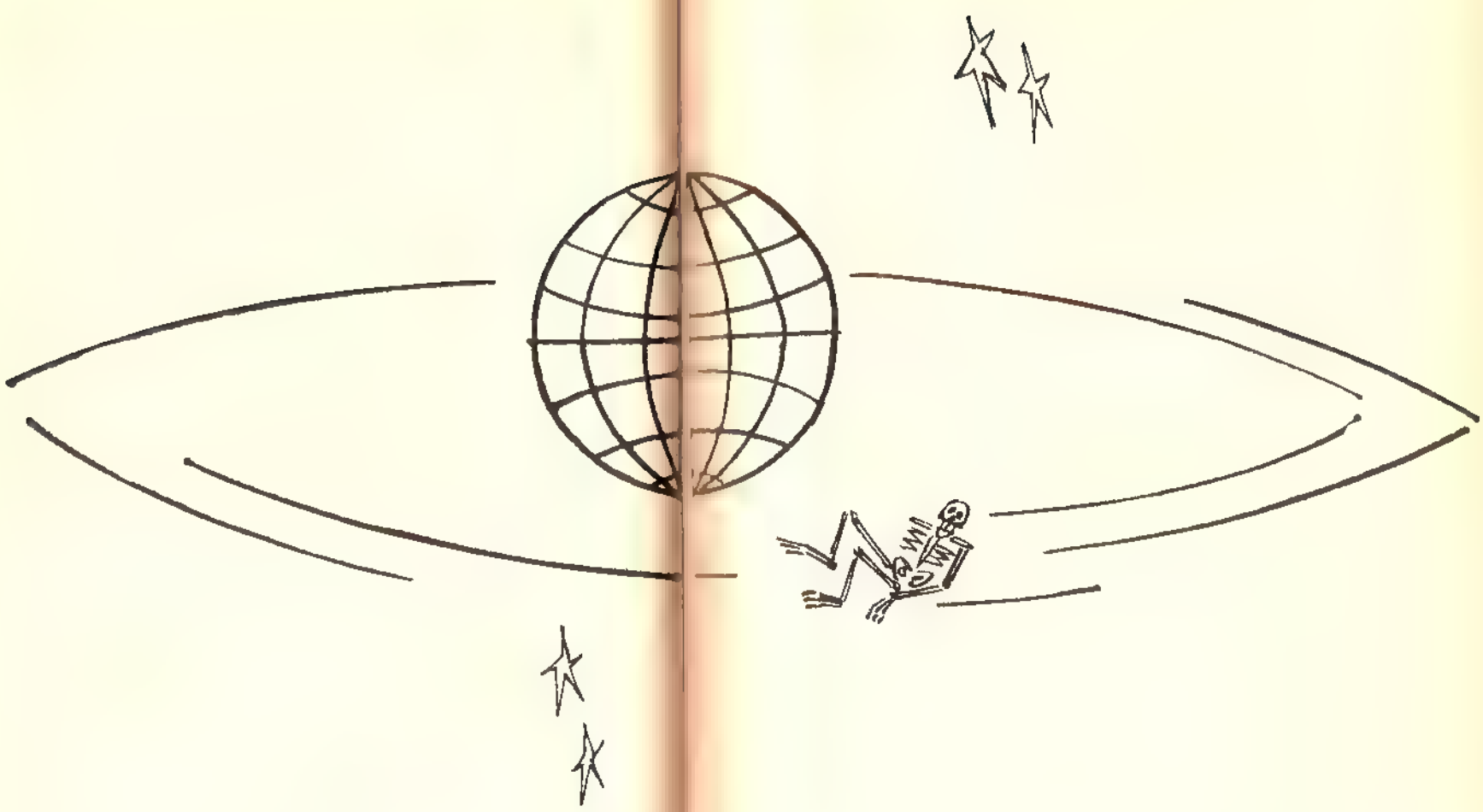

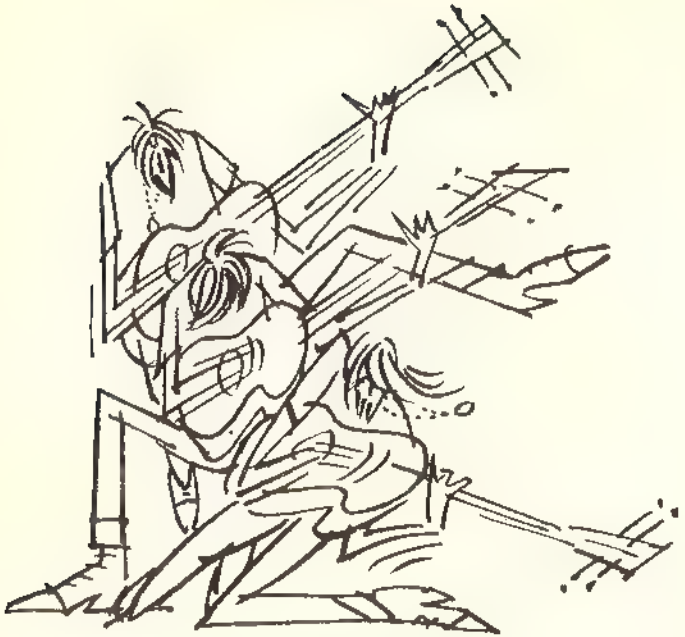

ONLAR N YE YE'C LER...

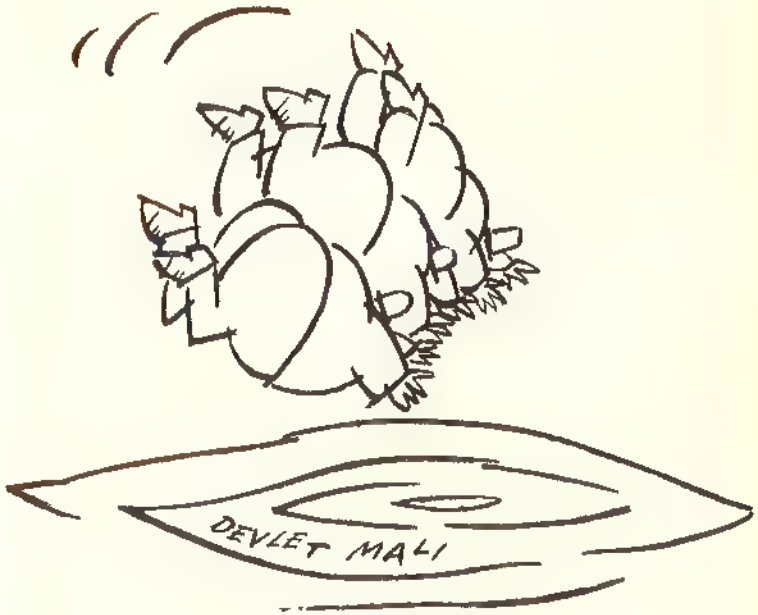

BIZIM YE YE'CI.ER...

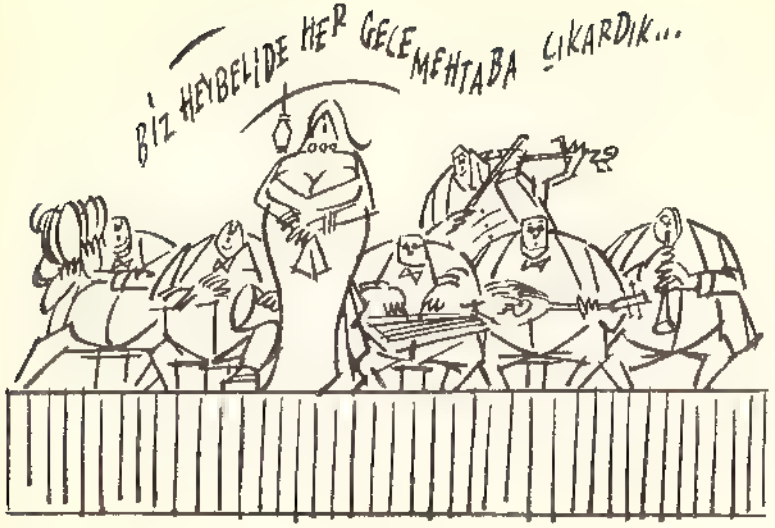

İNCE SAZ...

KALIN SAZ !)

HARP..

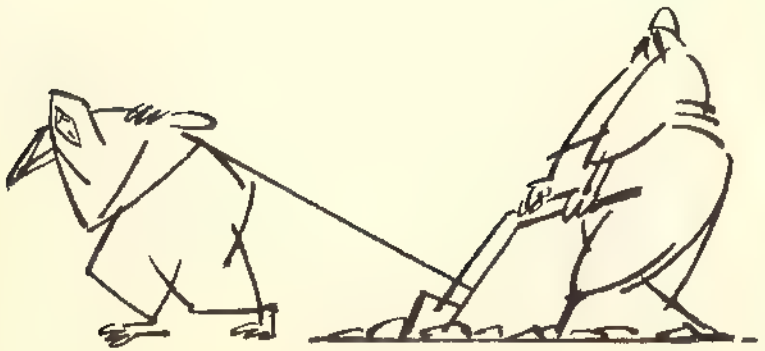

VE SULH...

13.6.962

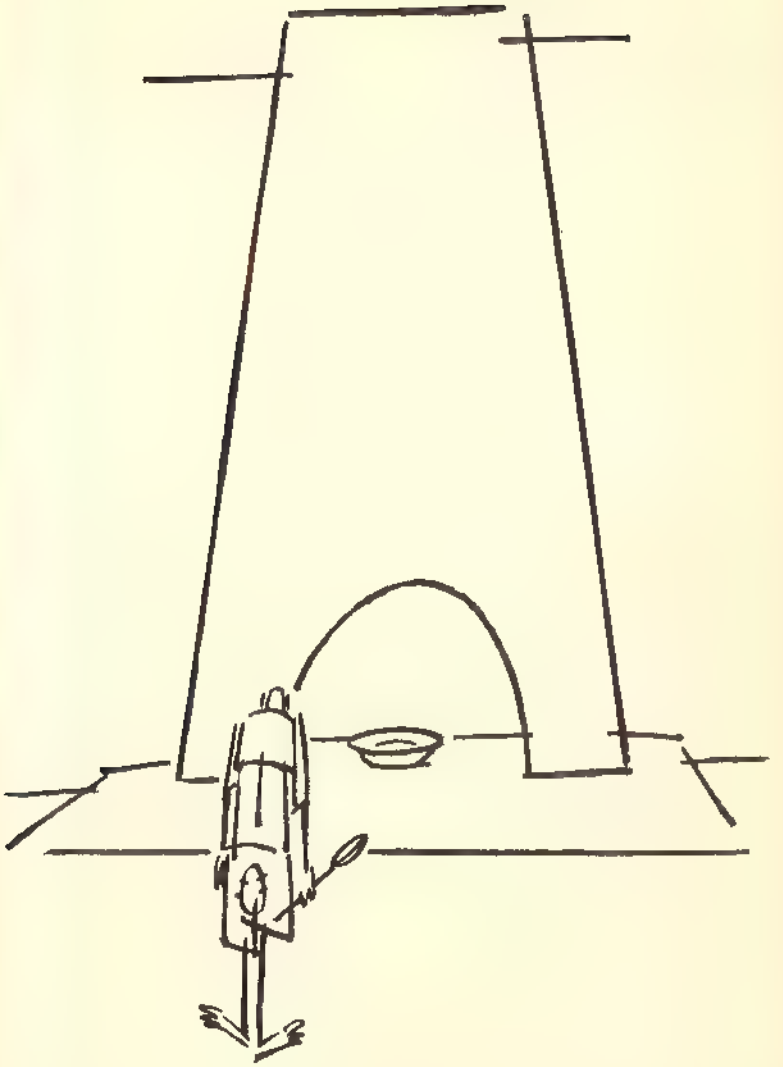

BIR YILBAŞI GECESI...

25. 2 959

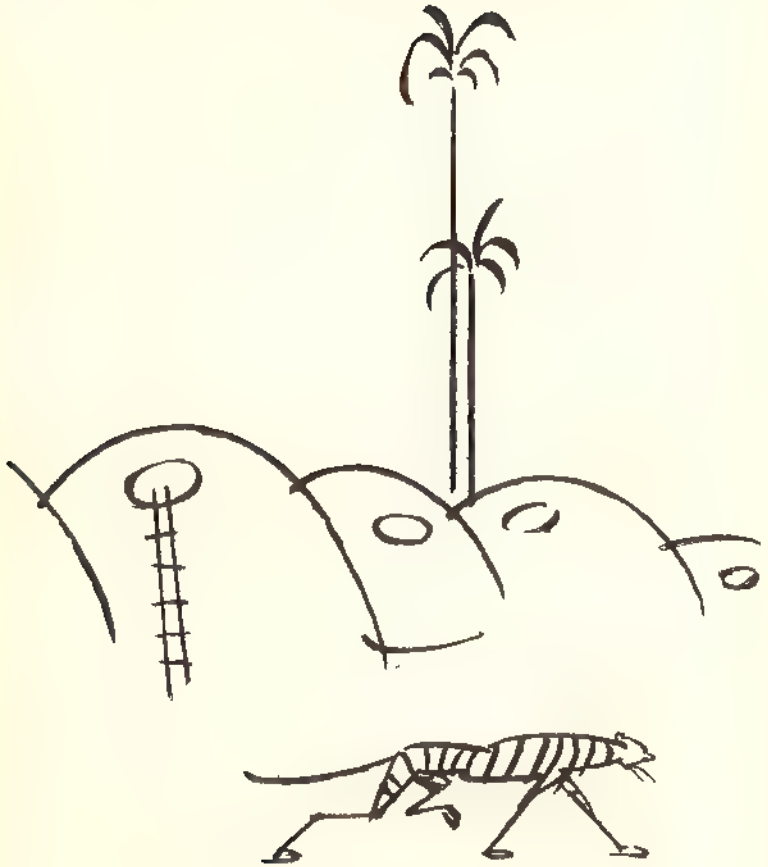

AFRİKA'NIN PENCERESİZ EVLERİ...

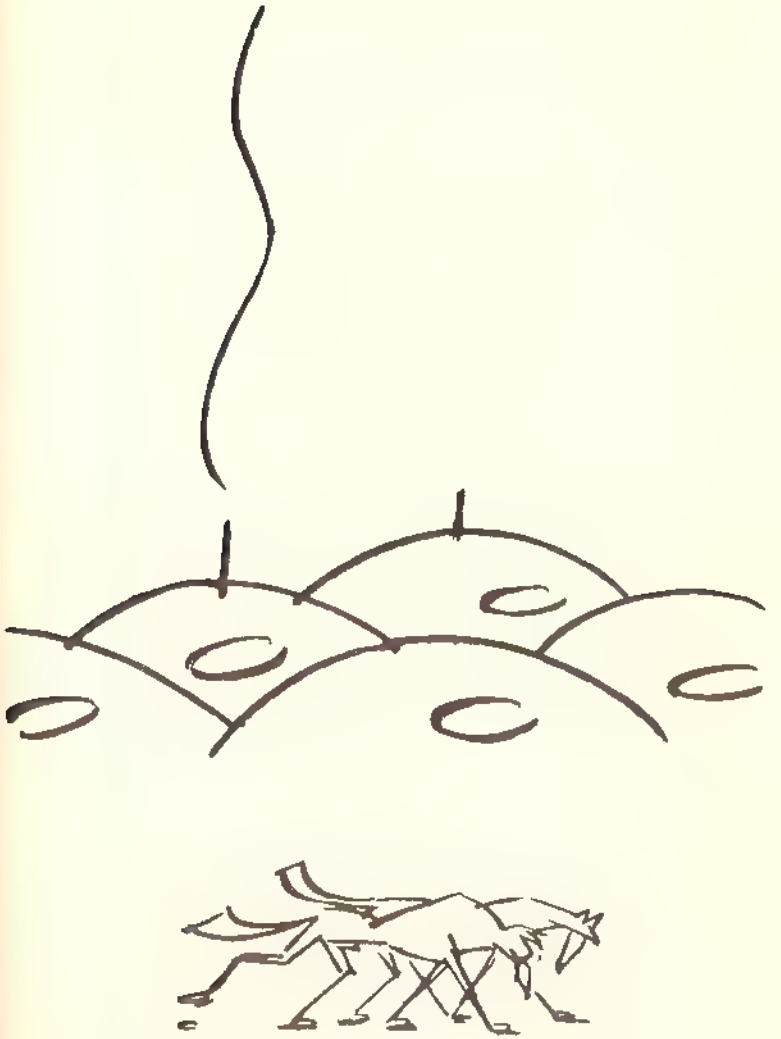

TÜRKİYE NİN PENCERES Z EVLER..

3.3 1965

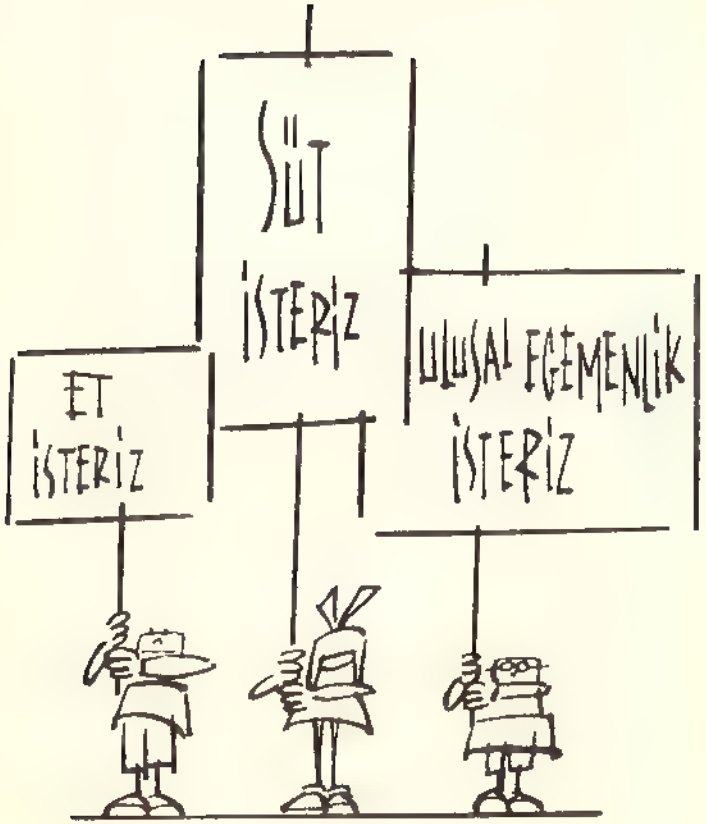

23 NİSAN 1968

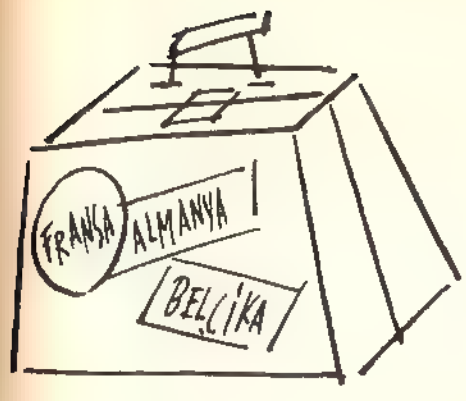

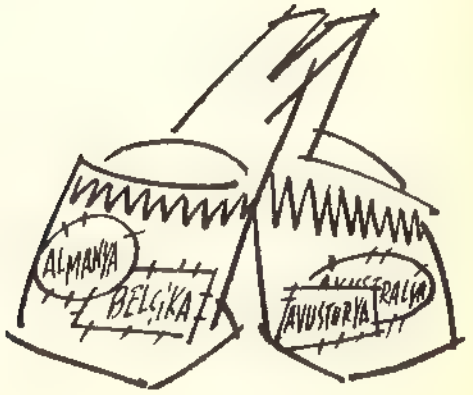

8. 2. .967

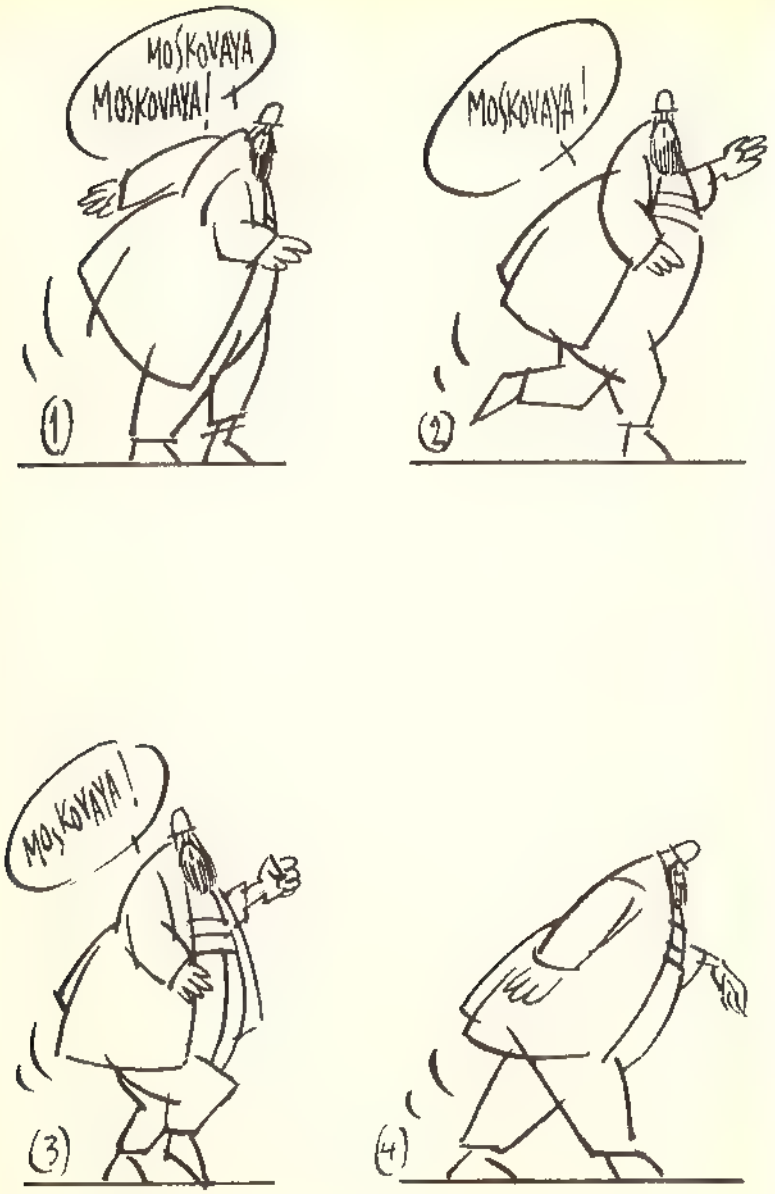
MOSKOVAYA
MOSKOVAYA!
①
MOSKOVAYA!
②
MOSKOVAYA!
③
④

KIRATOĞLU
SEYAHAT ACENTASI
⑤

7.3.1968

-EFENDİLER, BU ŞAPKADIR !.

6.9.957

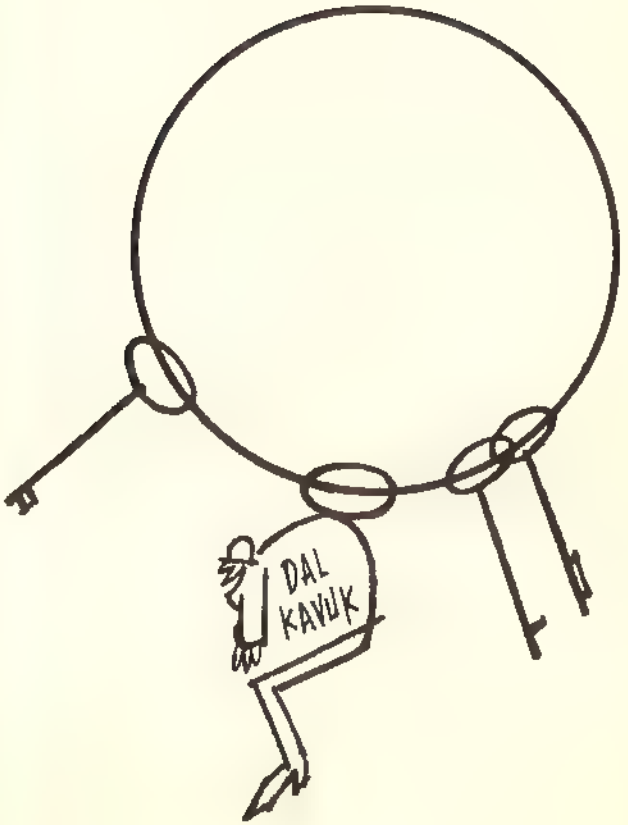

MAYMUNCUK !

3.7.964

TAKVİM-İ
VEKAYİ
30
31
1.

TAKVİM-İ
VEKAYİ
29
30
31
2.

TAKVİM-İ
VEKAYİ
28
29
30
31
3.

TAKVİM-İ
VEKAYİ
27
28
29
30
31
4.

21.8.1968

MEMUR - YAŞASIN !.. BIZ DE AYA.LAŞT K

.. .1969

"TARZAN TURKIYEDE"

ARALIK 1959

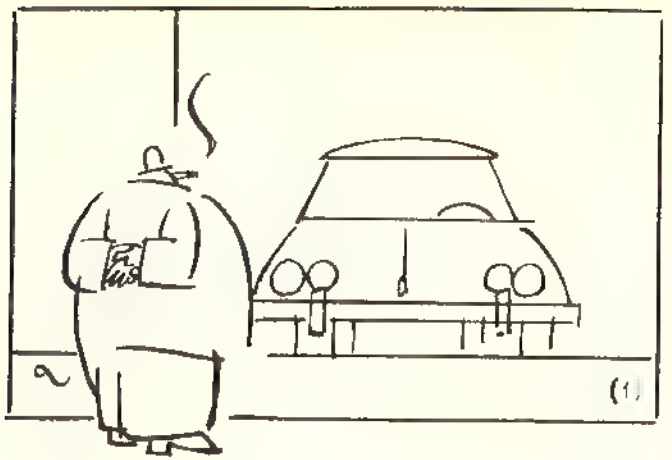
(1)

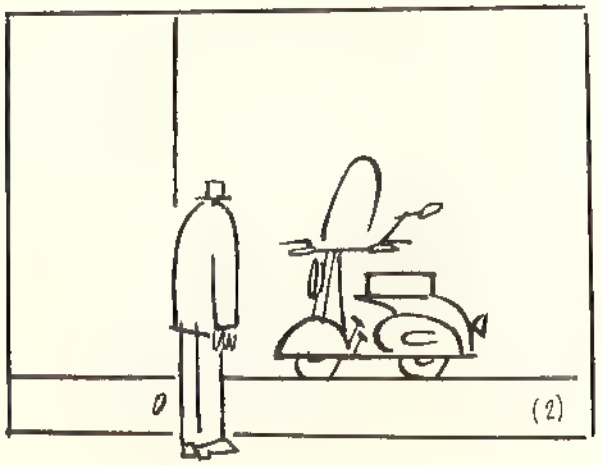
(2)

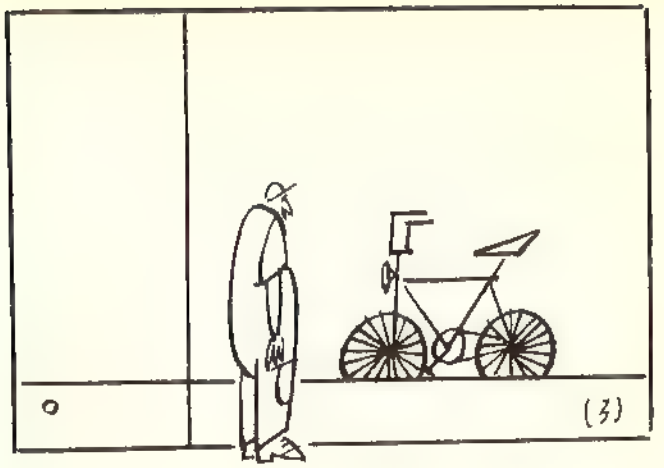
(3)

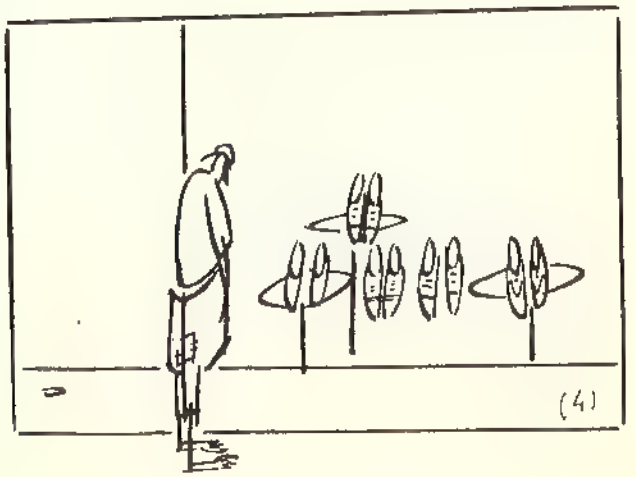
(4)

H ZLI YAŞAYANLAR

YAVAŞ YAŞAYANLAR

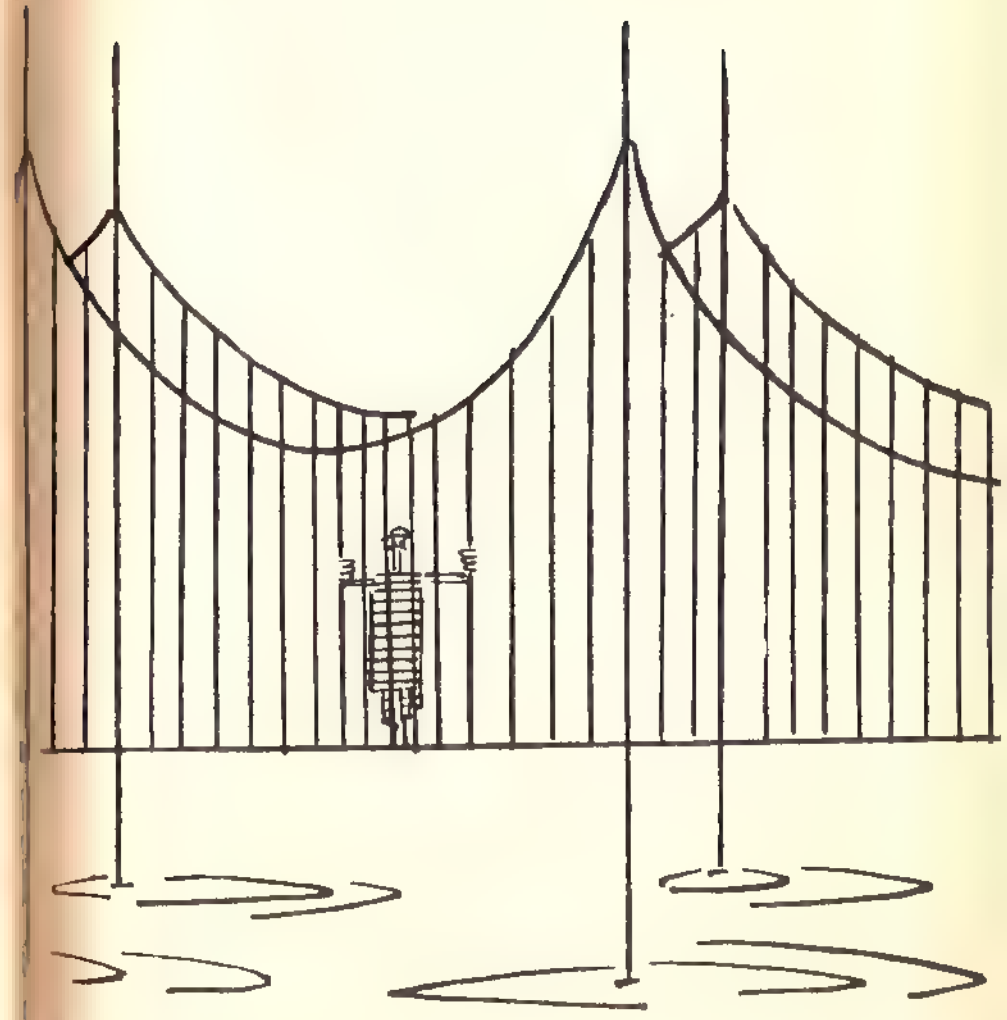

8. 3. 969

-HURRAAA ! . . INSANLAR AYA[illegible]LAŞTI

28. 12. 1968

4.1.1966

24.10.1968

MA...

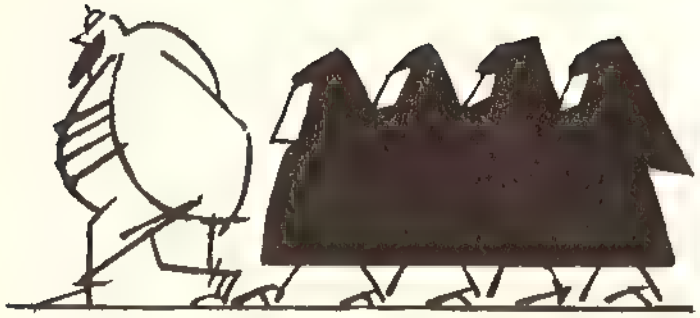

MÜLK ..

7. 2. 963

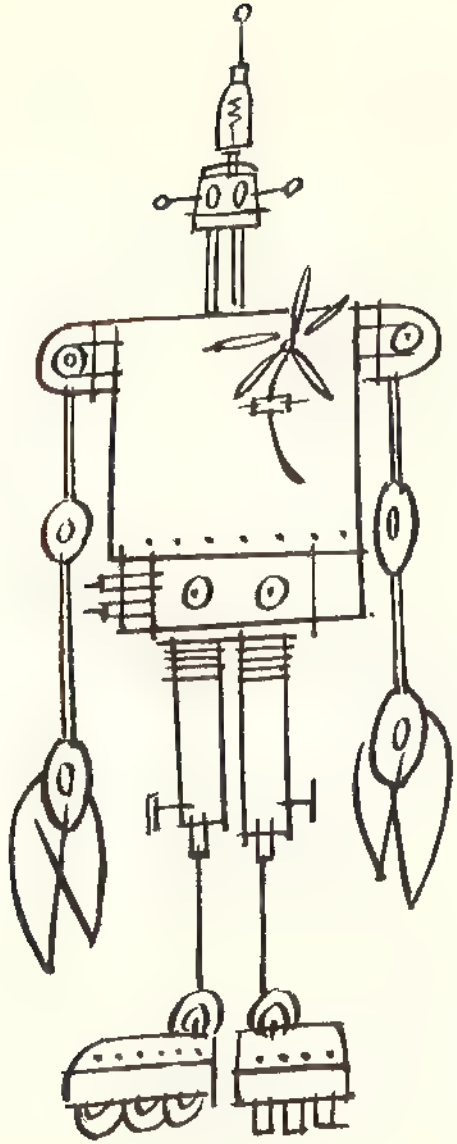

1958

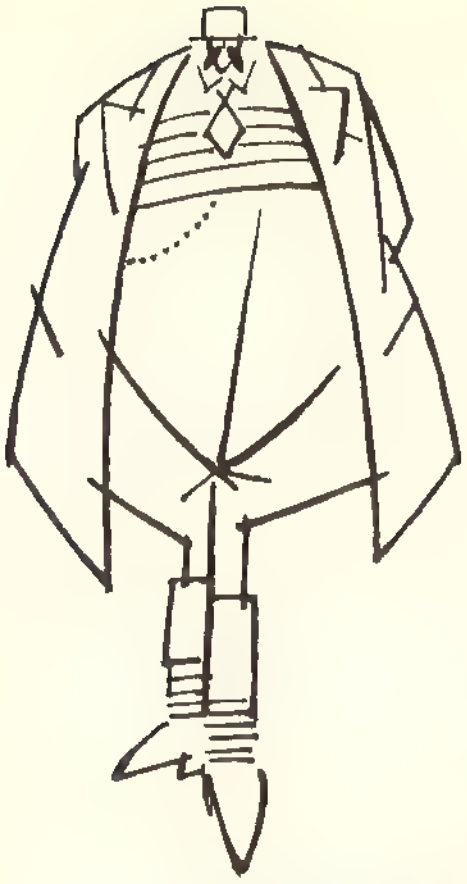

BENİM AĞAM ZENGİNDIR
BENİM AĞAM ZENGİNDİR

BU ZENGİNLİK NEDENDİR?
BU ZENGİNLİK NEDENDİR?

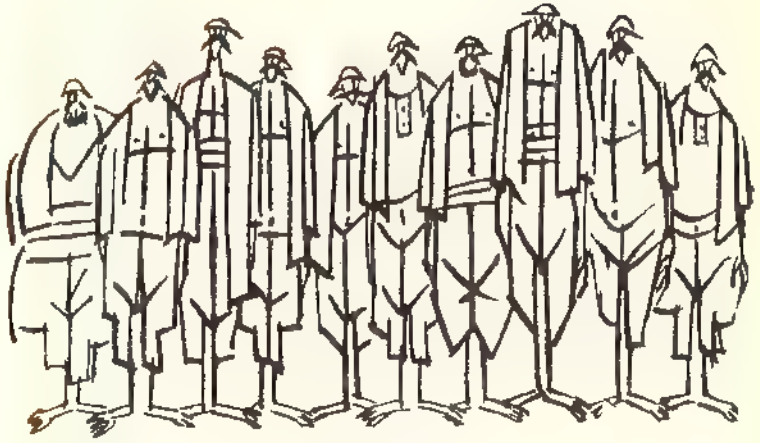

ŞUNDAN BUNDAN
ŞUNDAN BUNDAN

21.6.1960

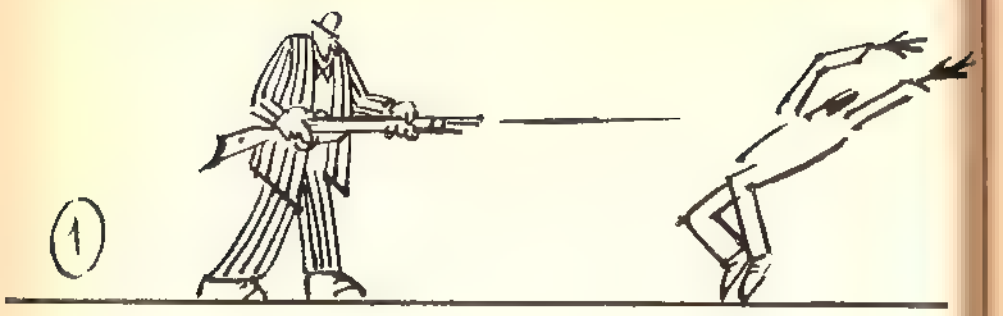
1

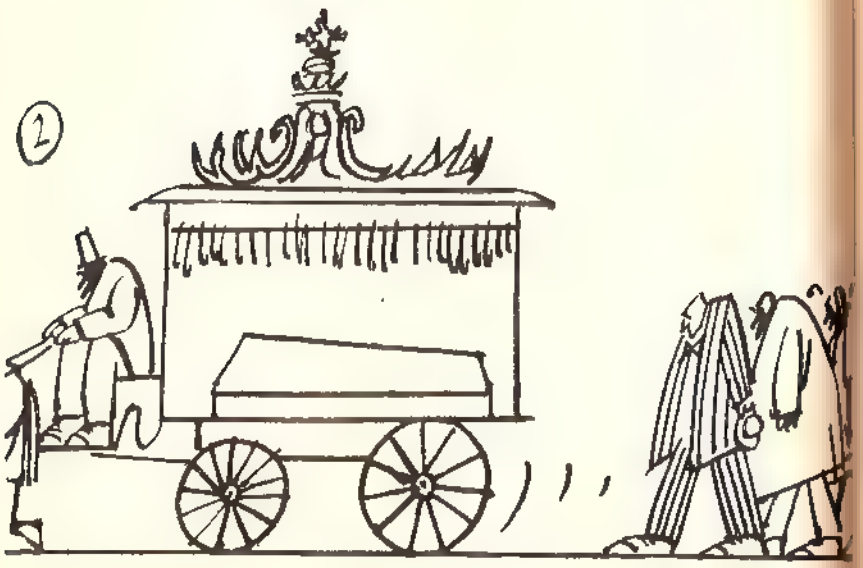
2

OĞÜN

ÇALIŞ

GÜVEN

24.5.1962

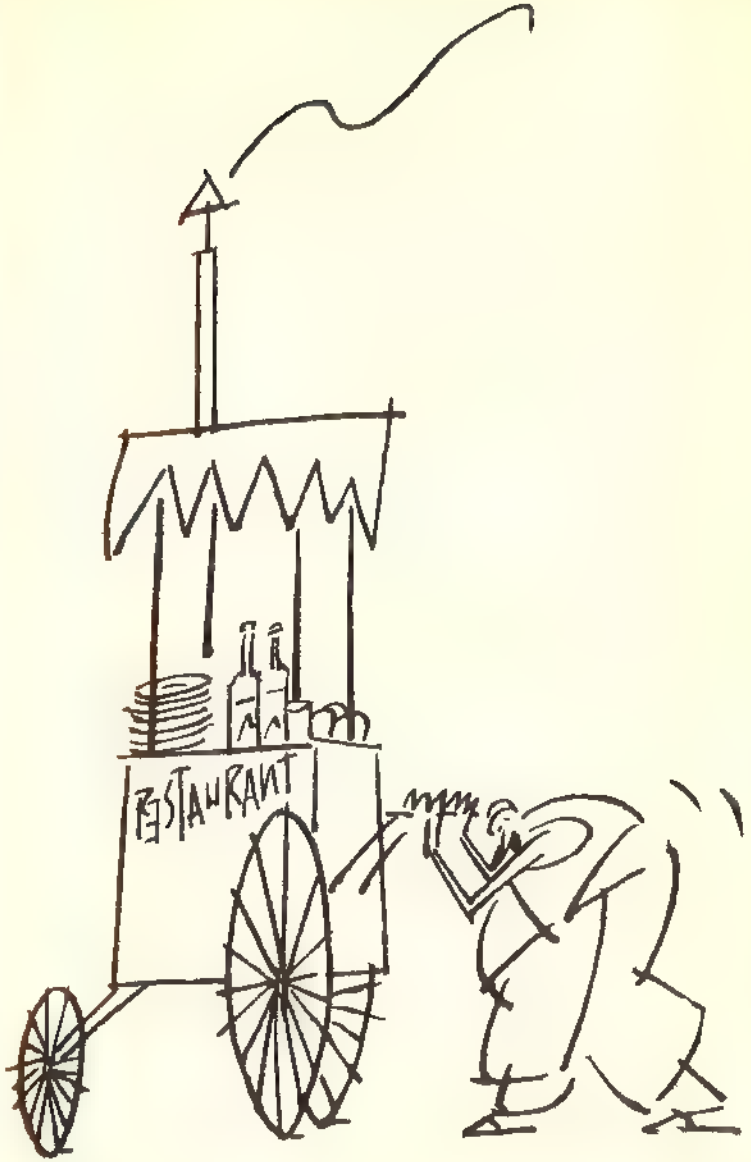

15.3.1959

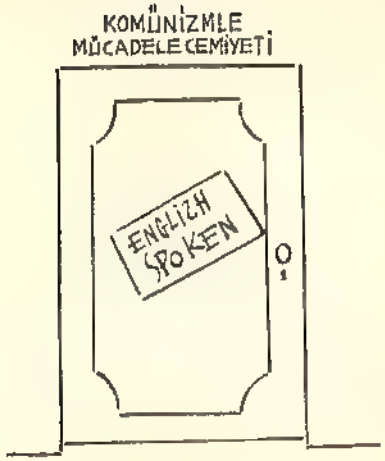

3.5.1966

ORDA BIR KÖY VAR UZAKTA
BU KÖY BİZİM KÖYÜMÜZDÜR
GÖRMESEK DE, BILMESEK DE,
BU KÖY BİZİM KÖYÜMÜZDÜR.

6 12.1966

DON QUICHOTTE

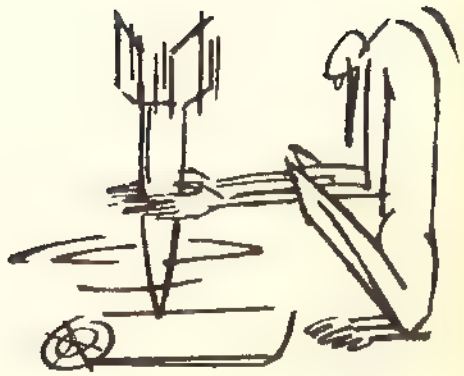

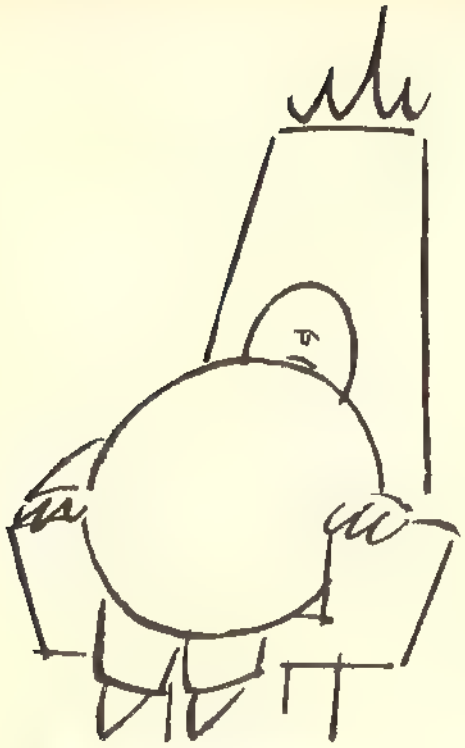

BİR KOLTUKTA İKİ KARPUZ.

TURFANDA ADAM...

30.5 956

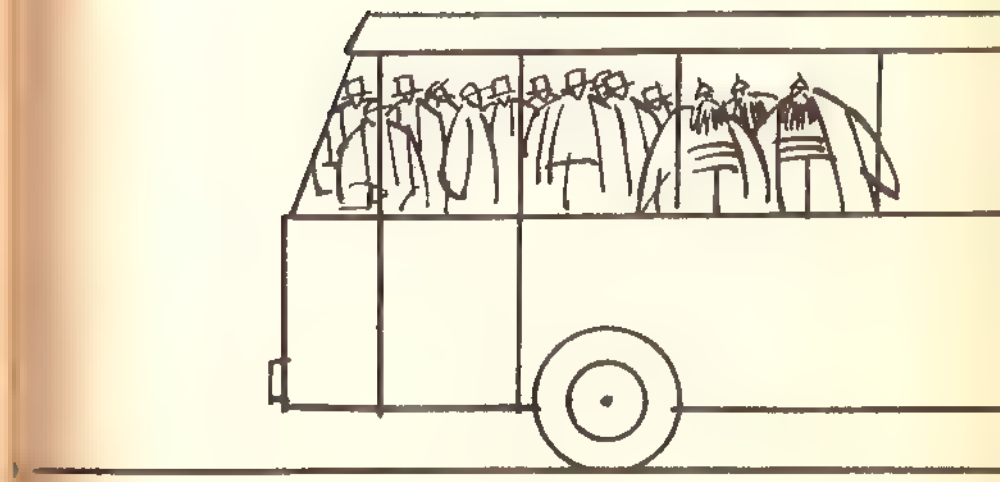

-İLERLİYELİM BAYLAR !.. İLERİSİ BOŞ...

. 0. 964

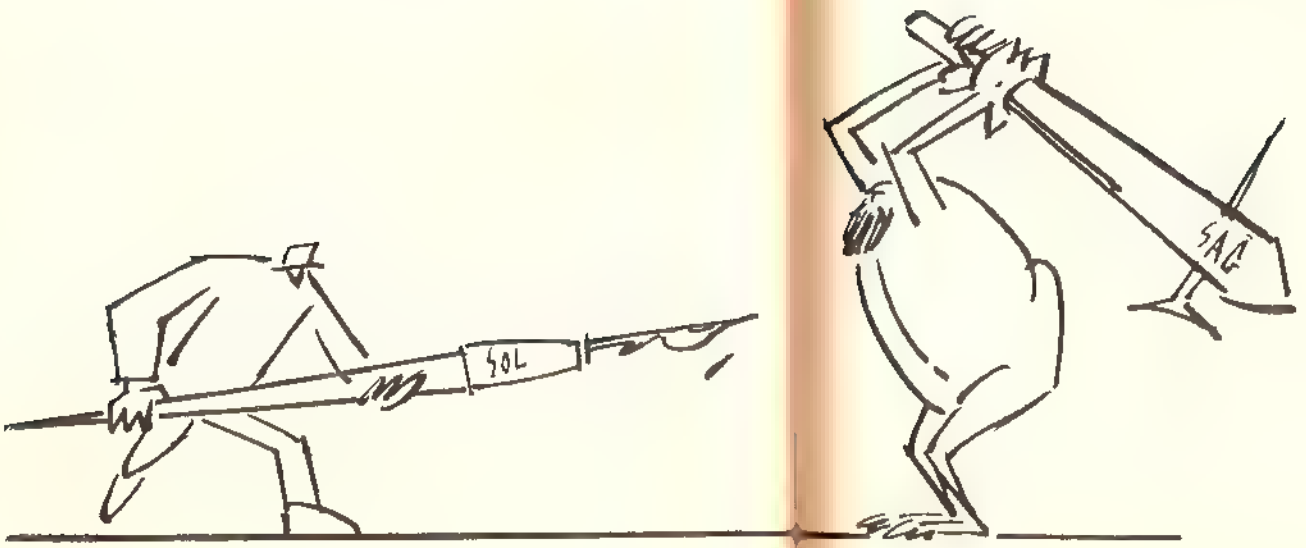
SOL
SAC

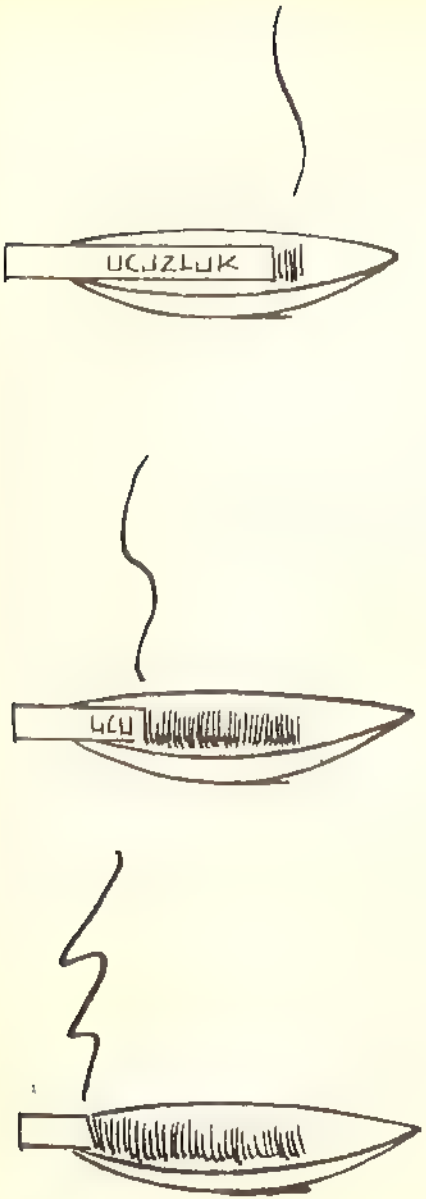

29 6. 955

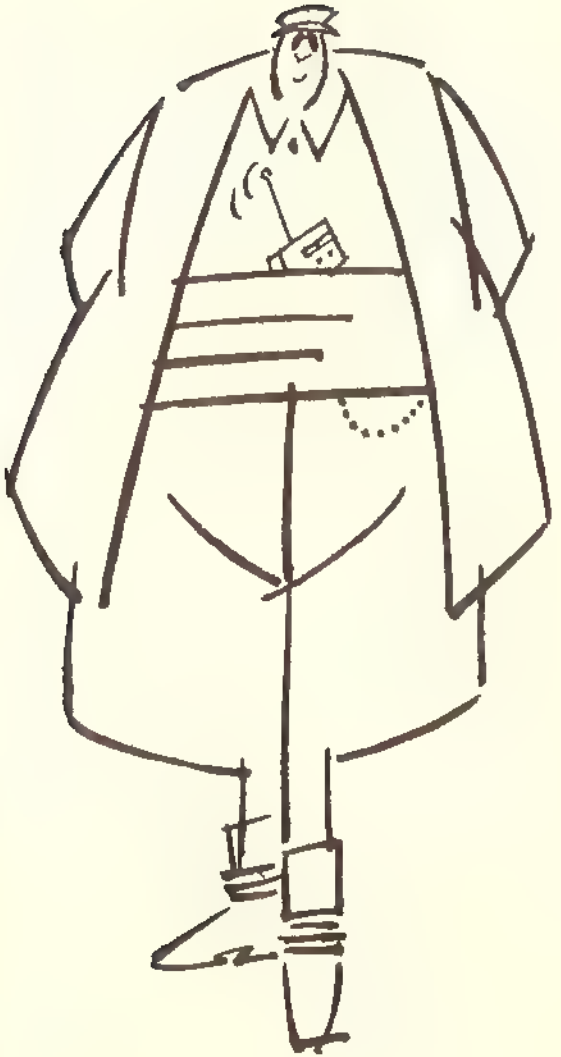

28. 8. 962

HAYVANLAR VE İNSANLAR

7. 4. 968

-UTANÇ VERİCİ BİR ŞEYMİŞ KRALLIK !..

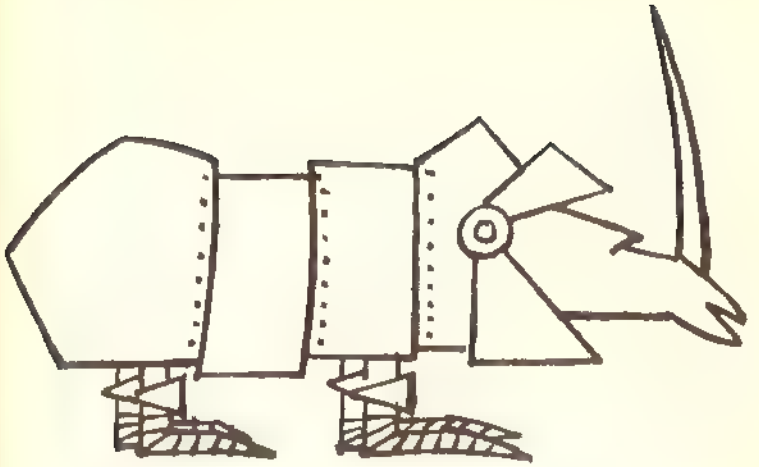

OLIMPİYATLARIN AÇILIŞI..

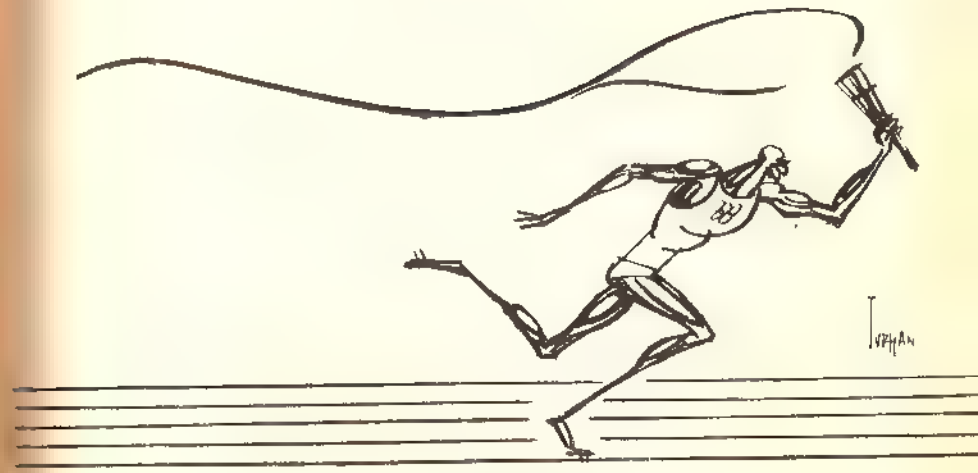

KAPANIŞI...

30.10.968

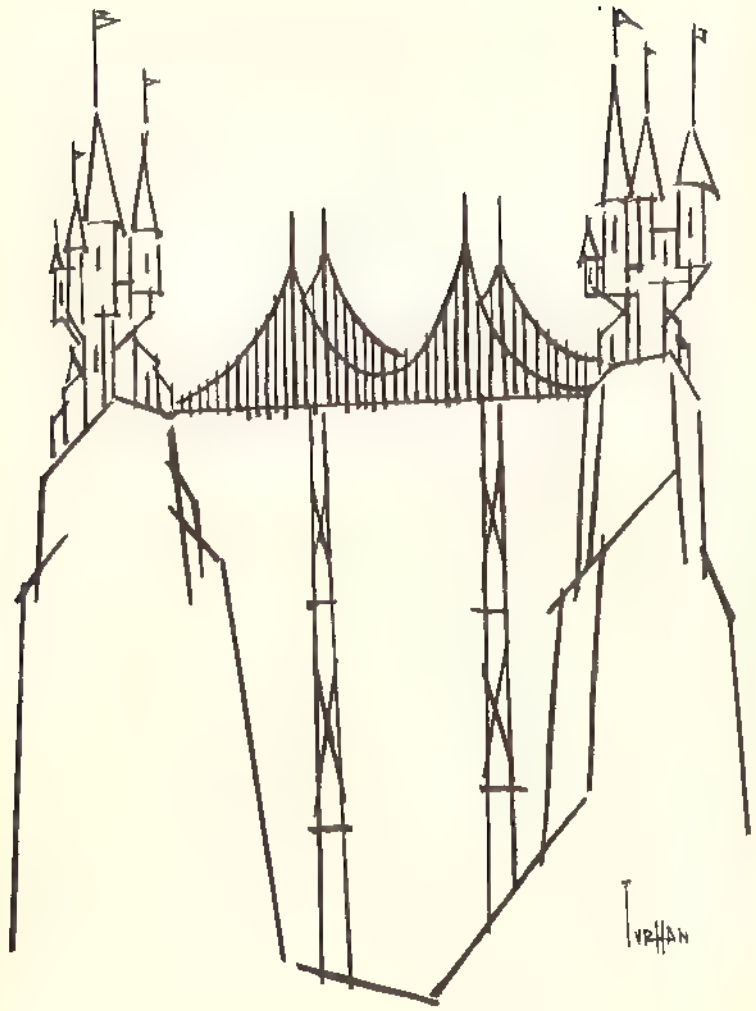

3 7 1956

"KADIN DENEN MEÇHUL"

2 5, 954

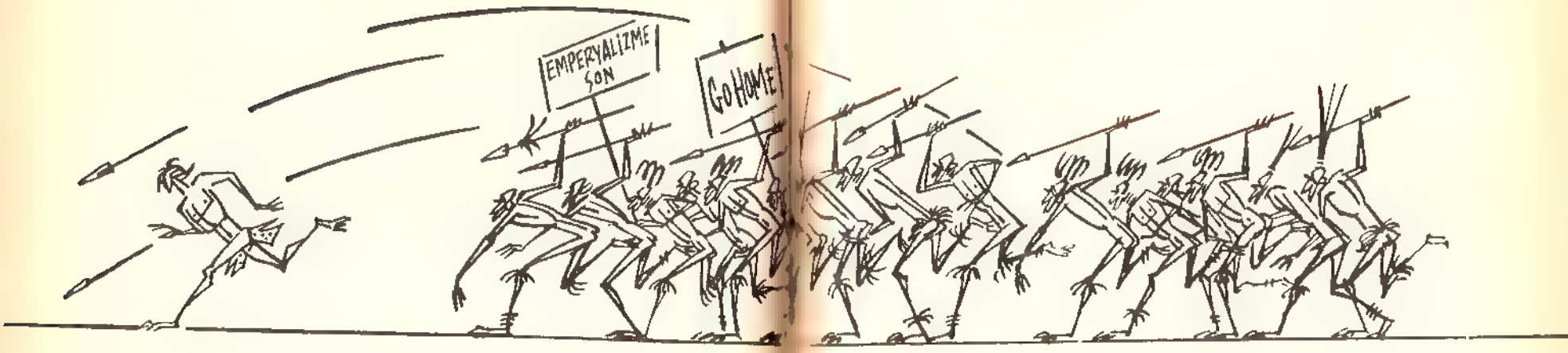

7 3. 966

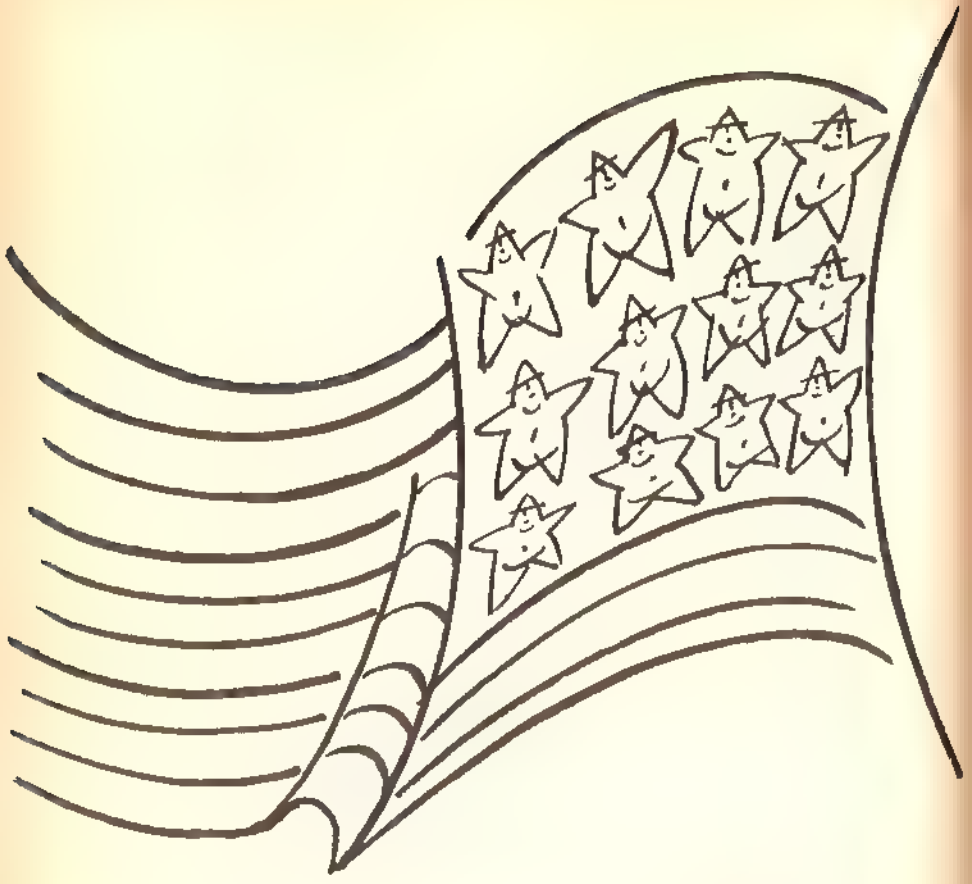

BIZIM AMERIKANOF LLE[illegible]

6 6 1968

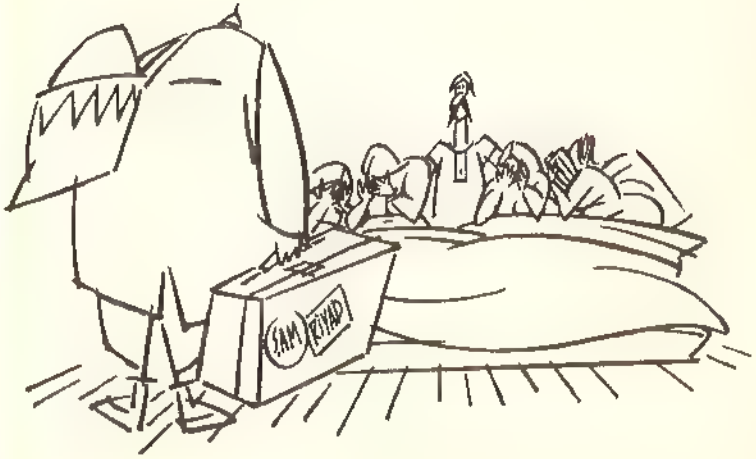

21 11 1956

1.

2.

3.

4.

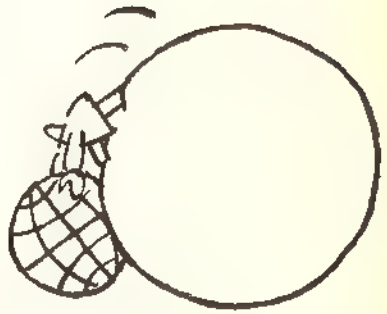

5.

4.2.1954

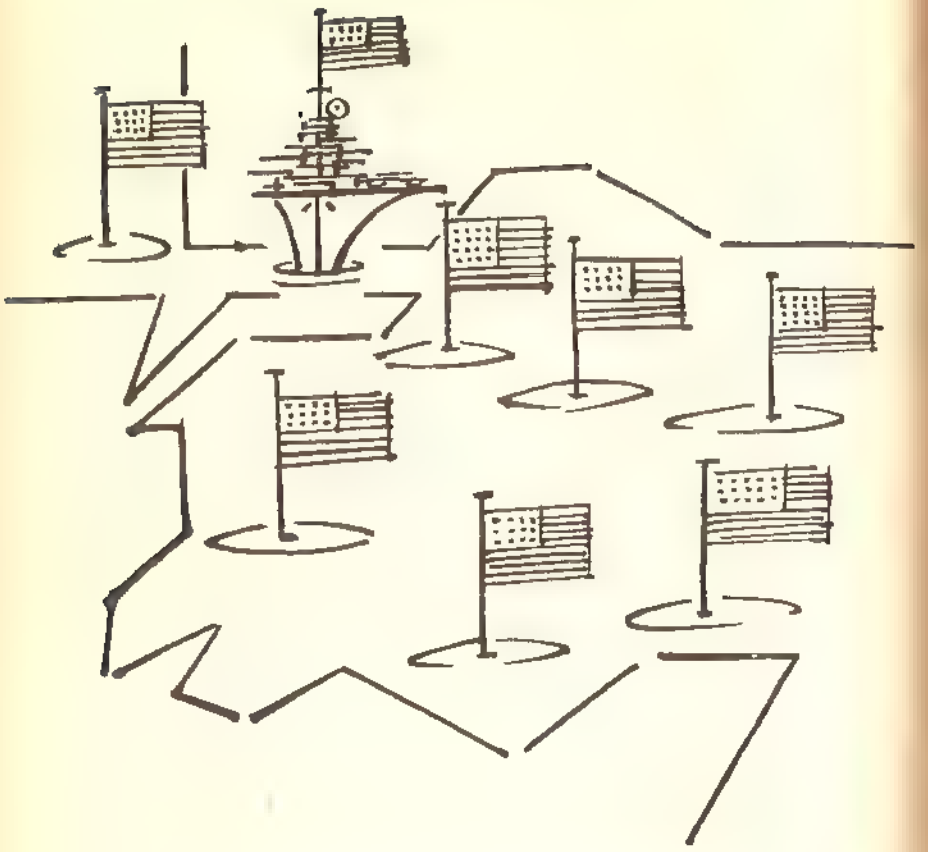

'BAYRAĞIN DALGALANDIĞI HER YER VATANDIR'

3.5. 967

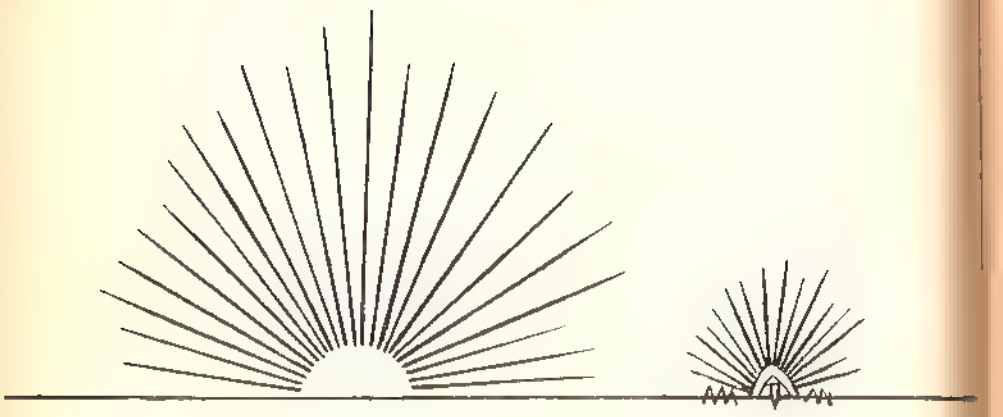

5.2. 966

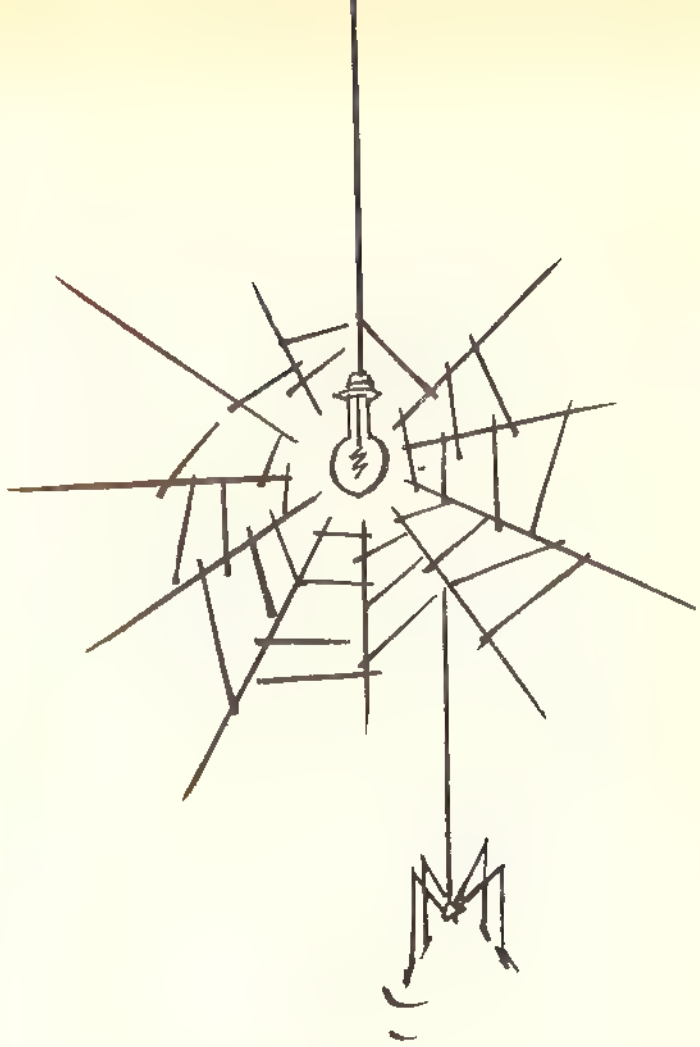

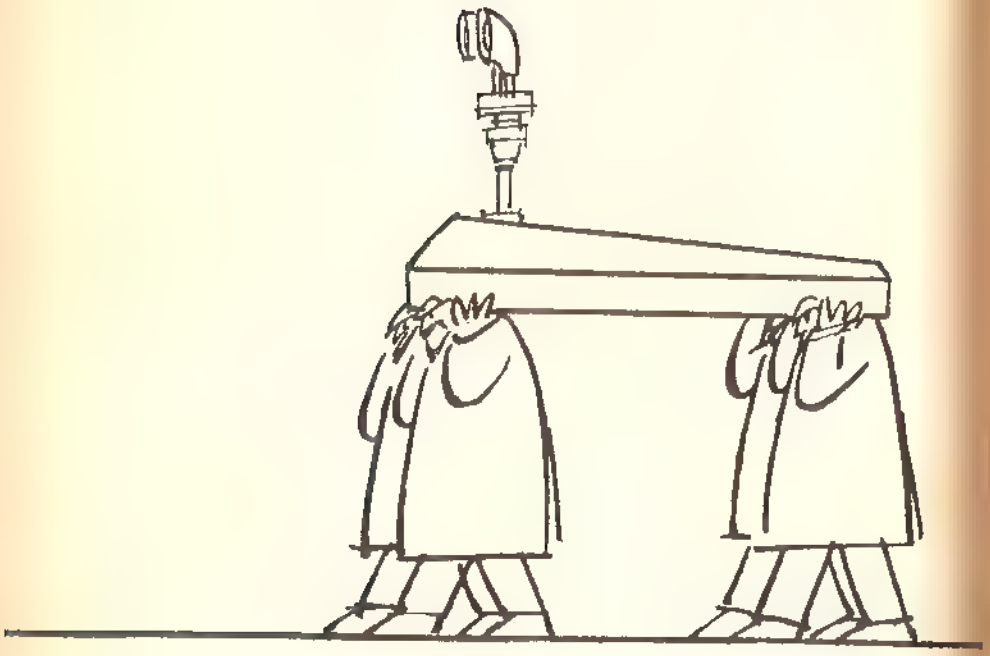

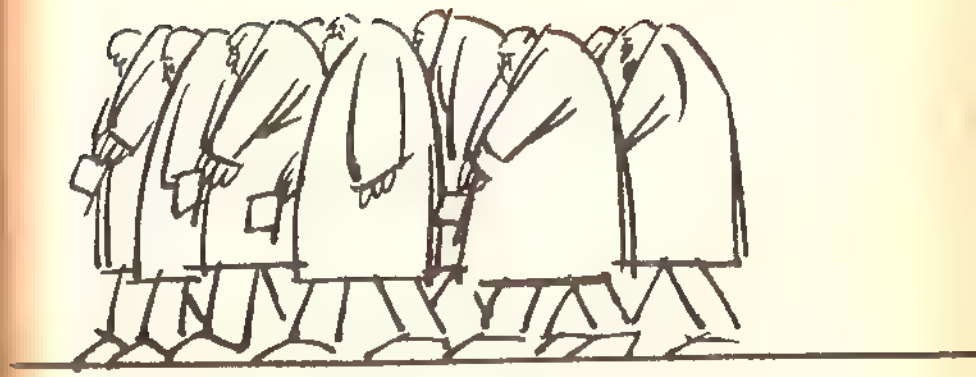

3.7 966

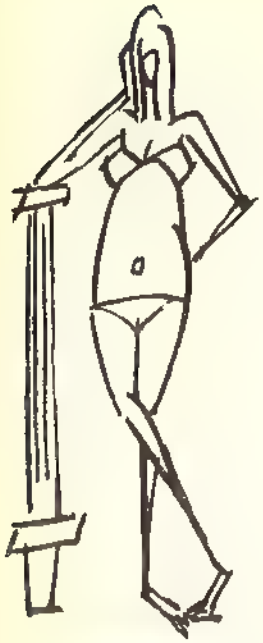

BKN

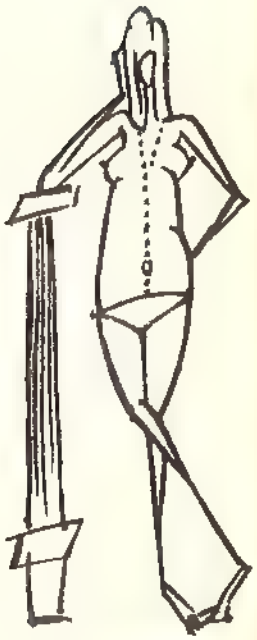

MONOKIN

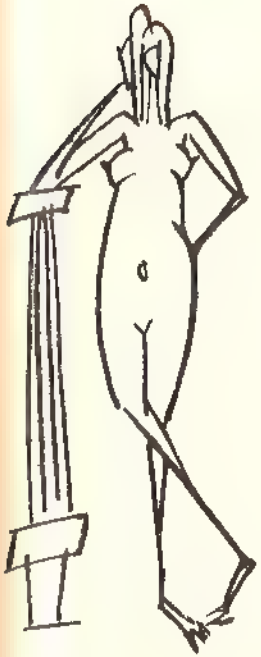

YOKINI

13.7. 964

-BANA BAK HERİF ... ÖYLE İKİ DE BİR ORGAN DEĞİŞTİRİP KARŞIMA ÇIKMA- NAMUSLU KADINIM BEN ..

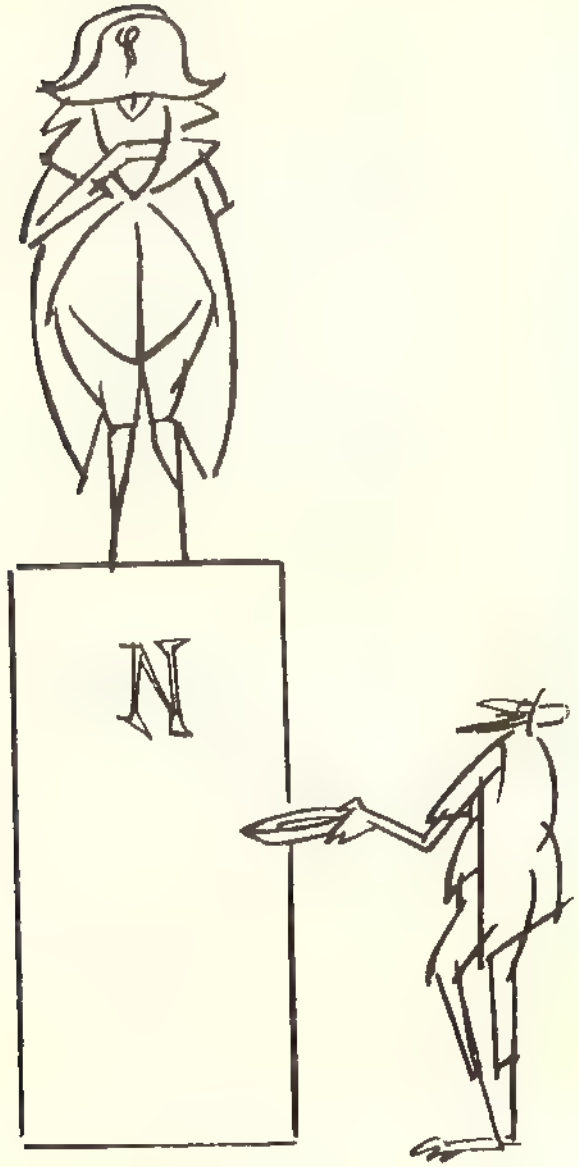
N

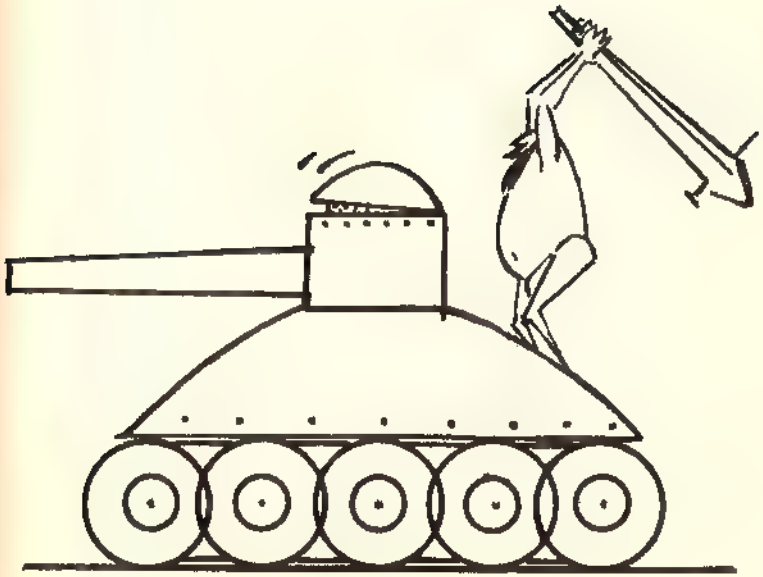

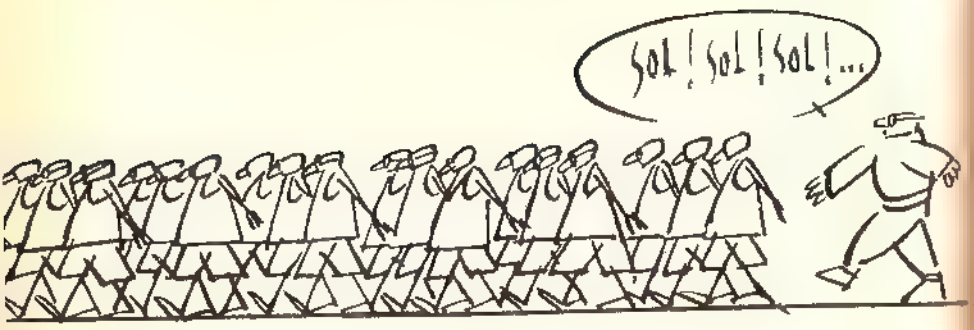

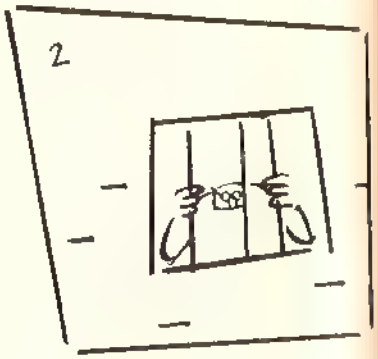

9. .1963

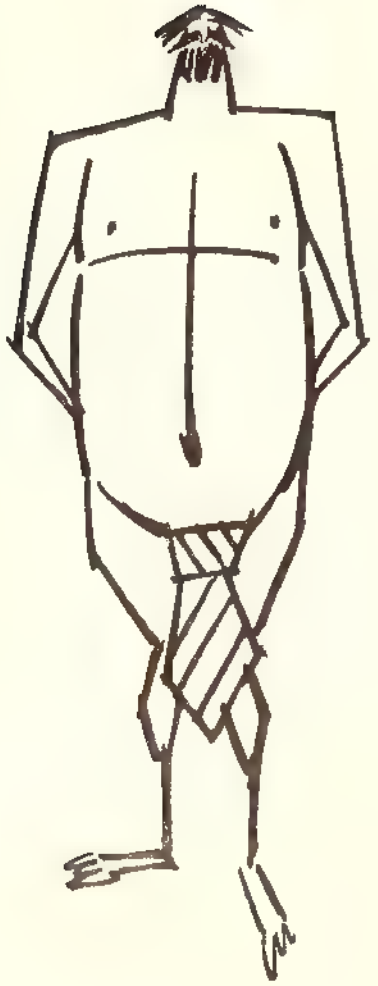

29. 0,.966

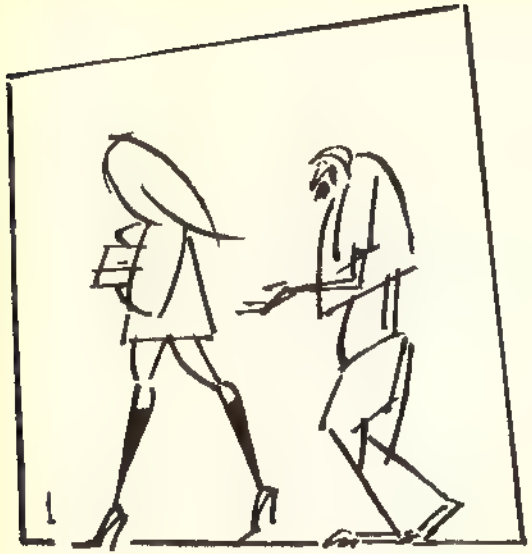
1

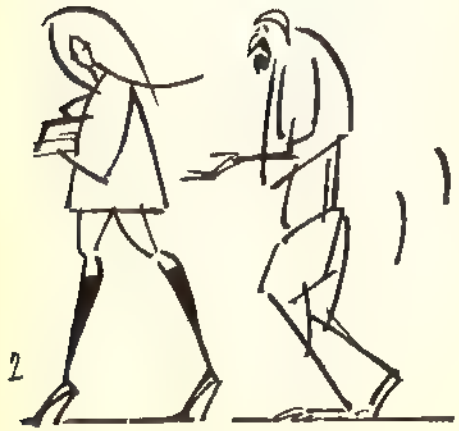
2

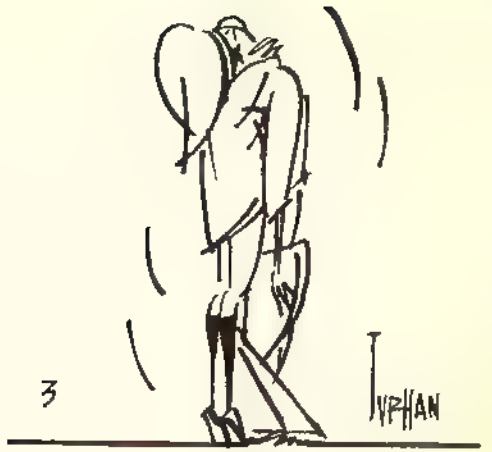
3
INPHAN

4

26 9. 962

21. 2 1962

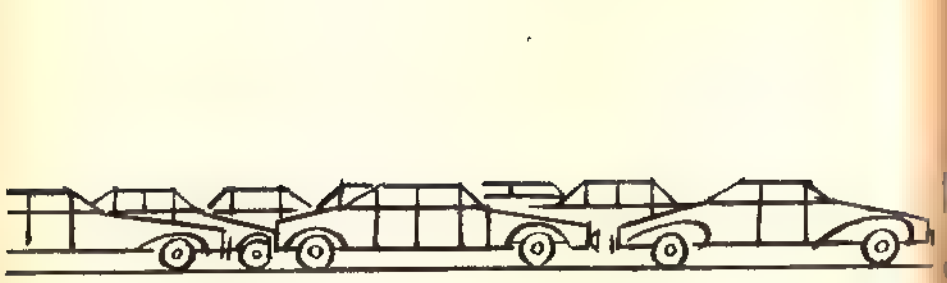

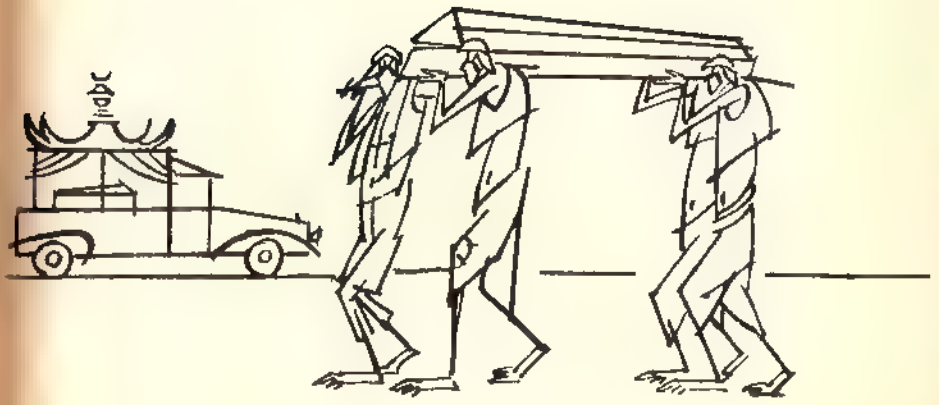

1.10.1964

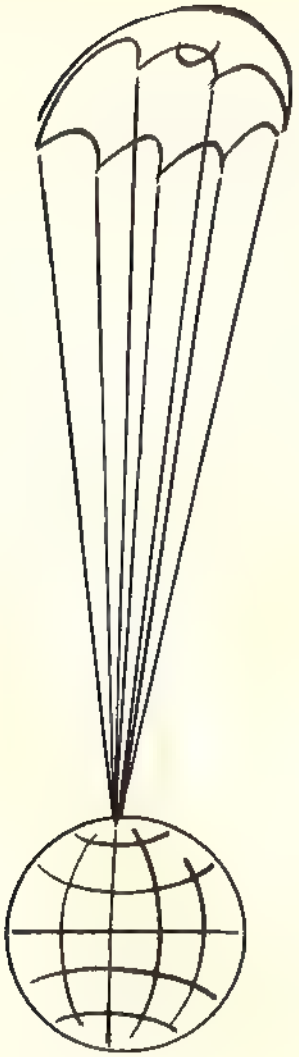

11. 6. 1958

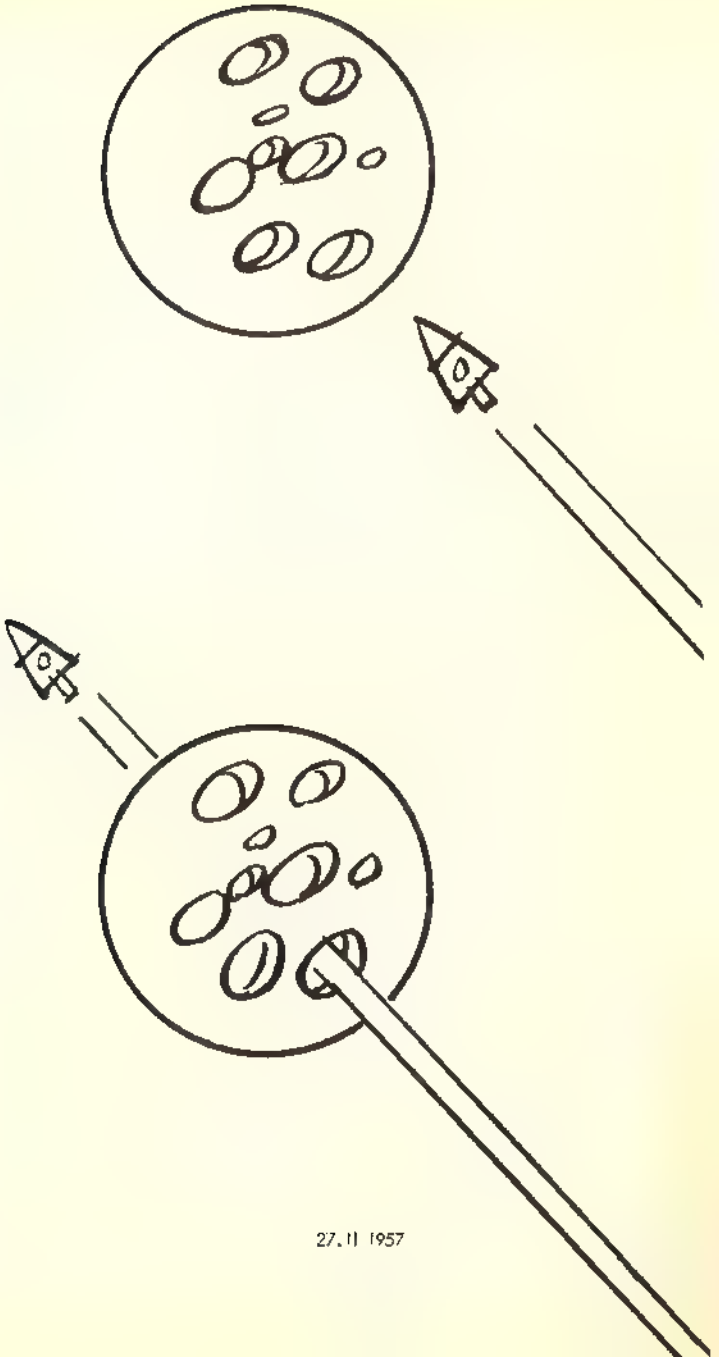

27. 11 1957

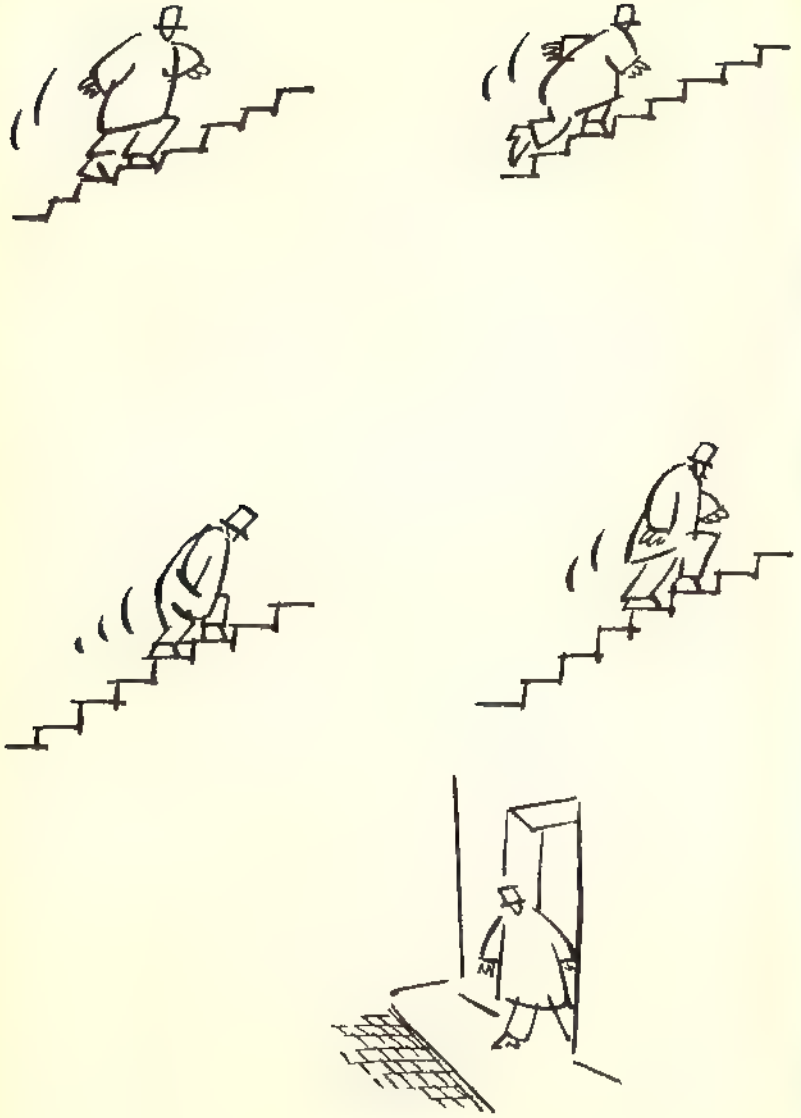

25.7.1956

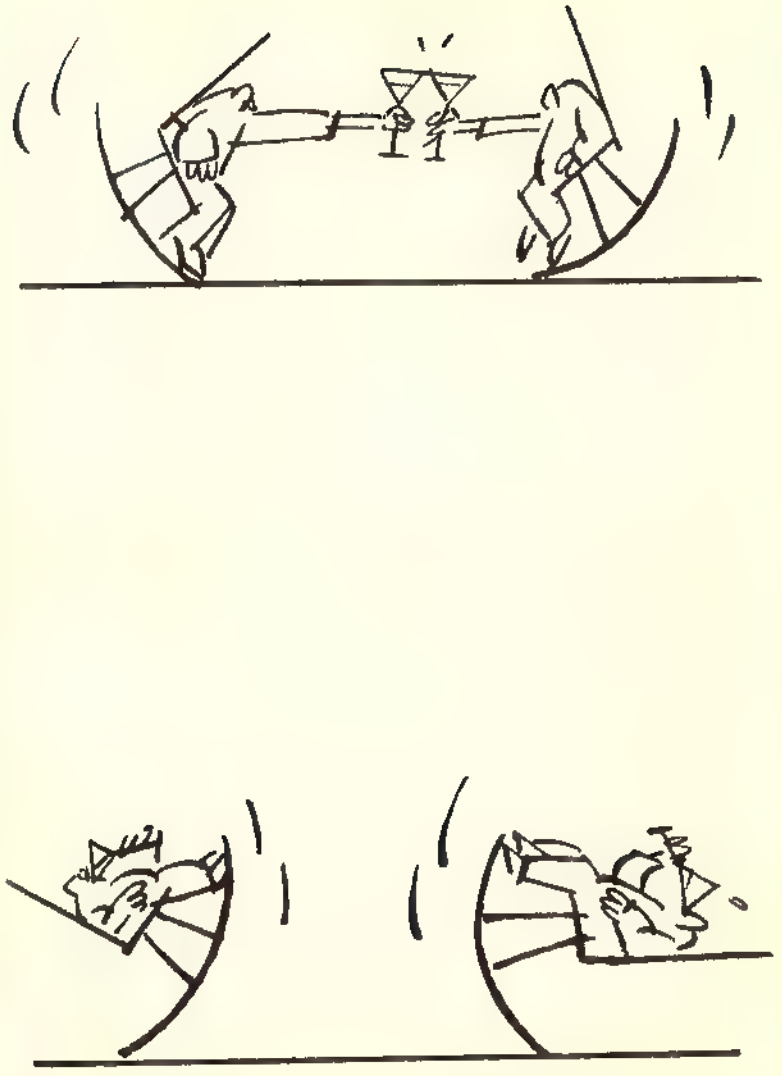

9.12.1965

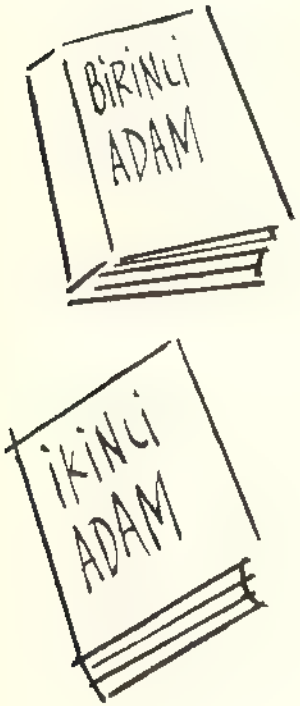

30 MİLYONUNCU ADAM

16. 2 1969

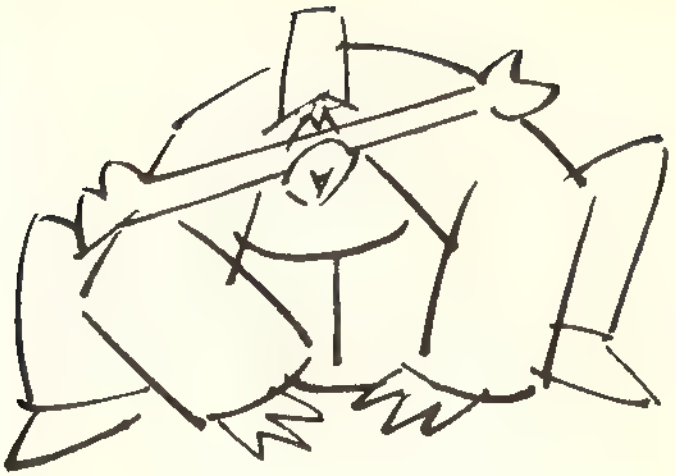

POLİTİKACININ MACERALARI

2. 3. 1957

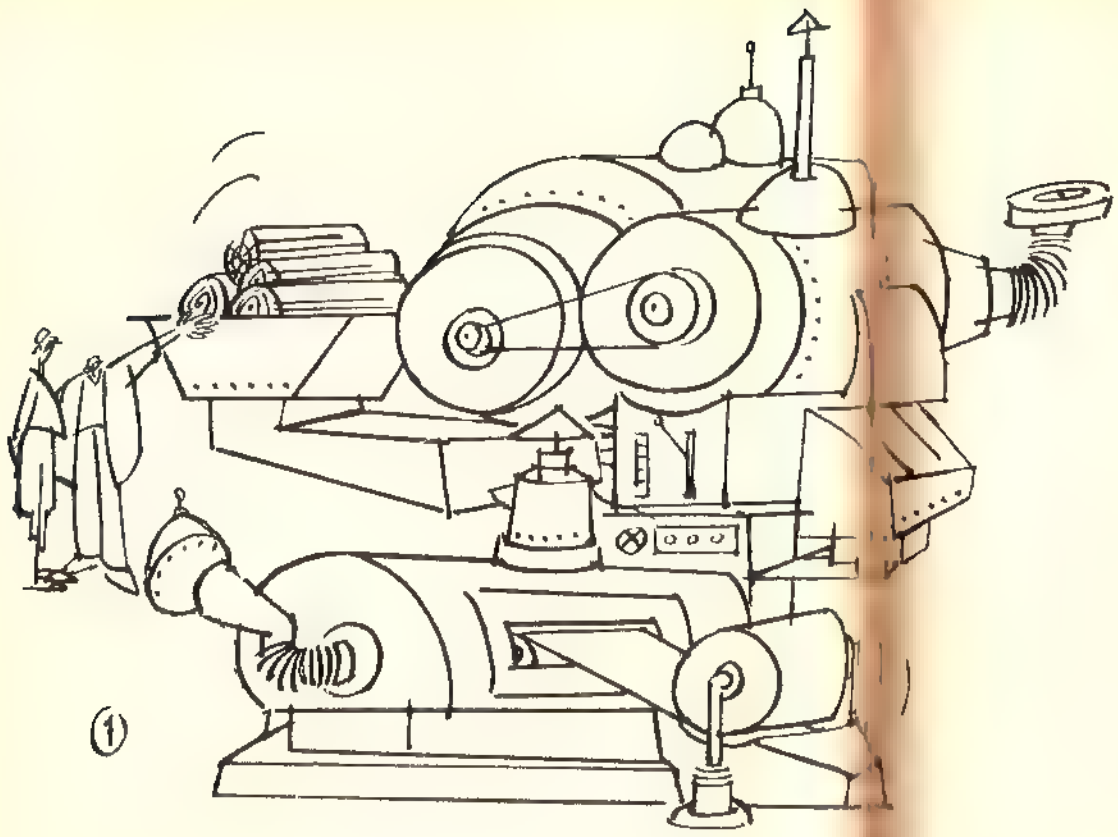

-BİR TARAFTAN ODUN ATIYOR, OBUR TARAFTAN KAĞIT ÇIKARIYORUZ .

-BİZ DE BİR TARAFTAN KAĞIT ATIYOR

-ÖBÜR TARAFTAN ODUN ÇIKARIYORUZ

29.6.1968

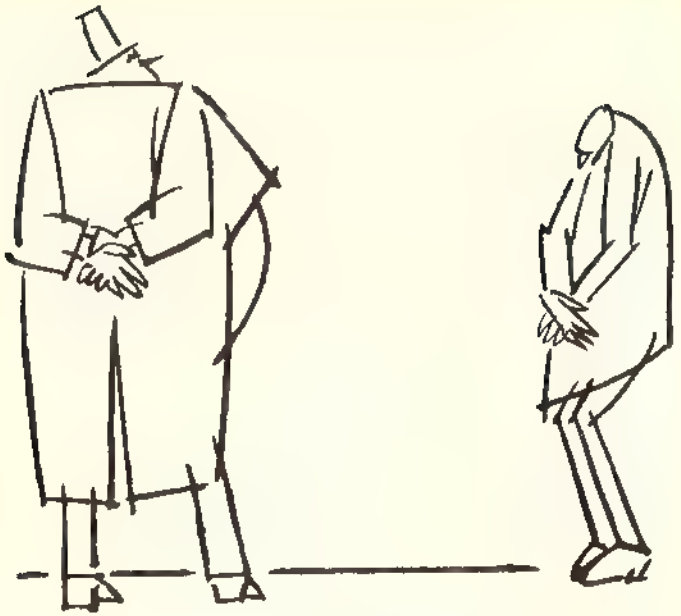

6.8.1964

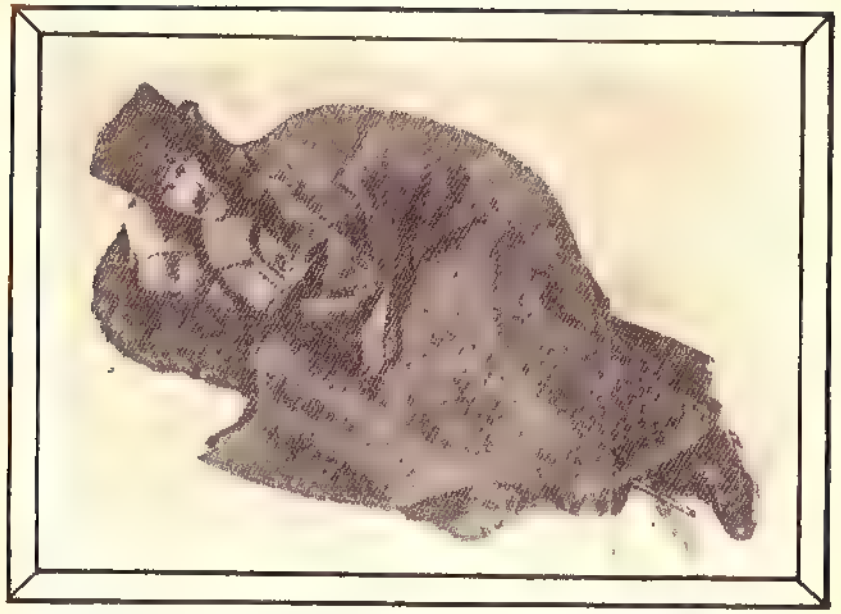

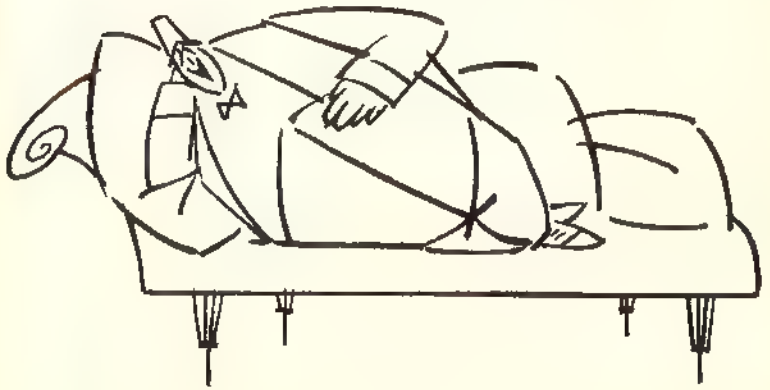

11.11.1967

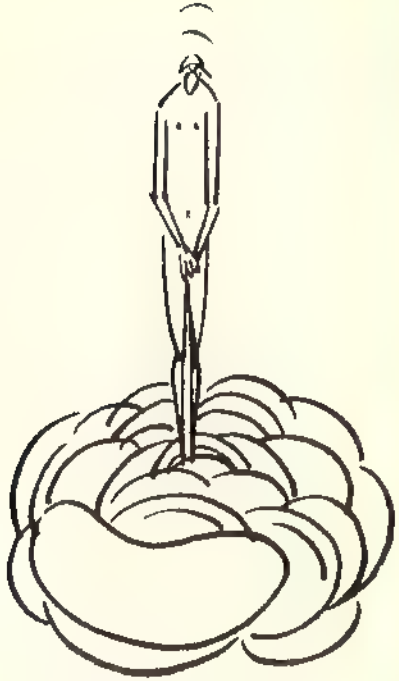

LAHANADAN ÇIKMA .

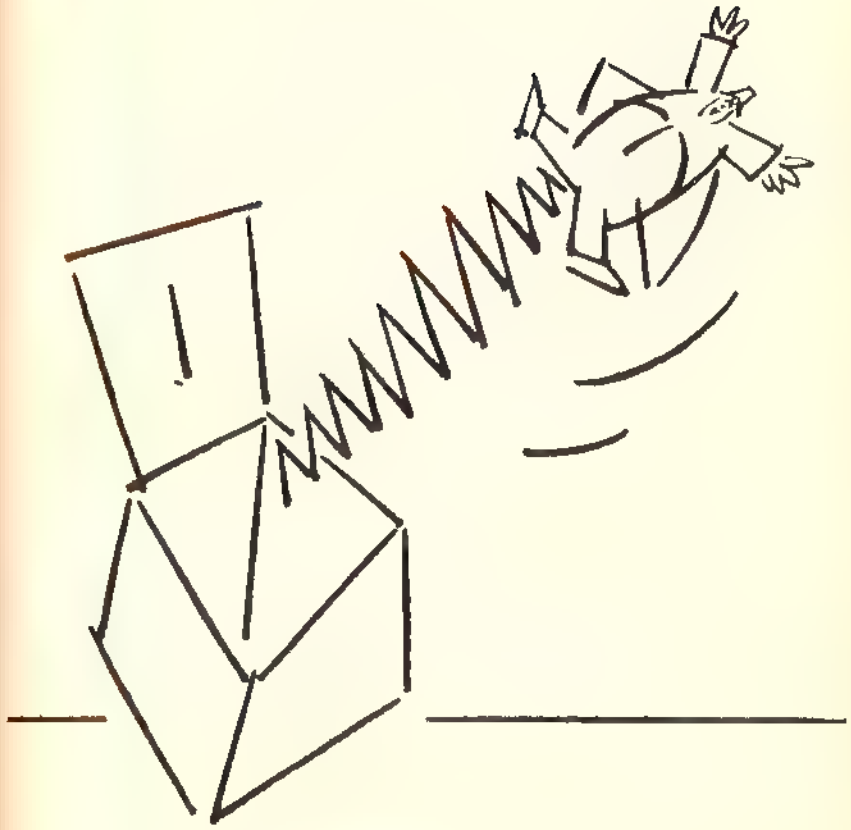

SANDIKTAN F RLAMA

22.6.1968

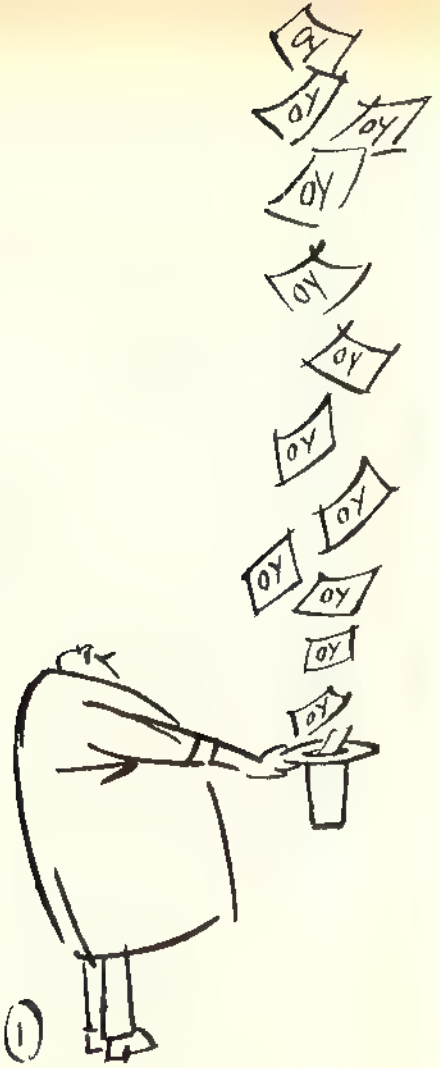

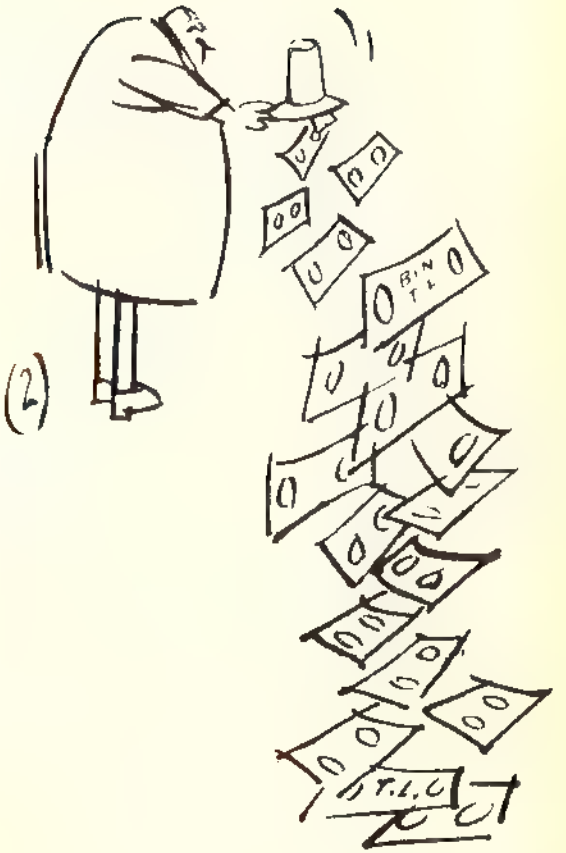

19.10.1961

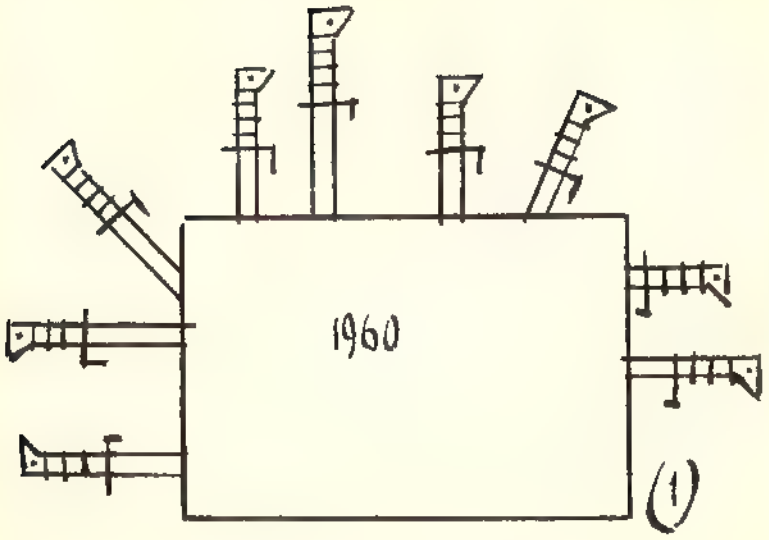

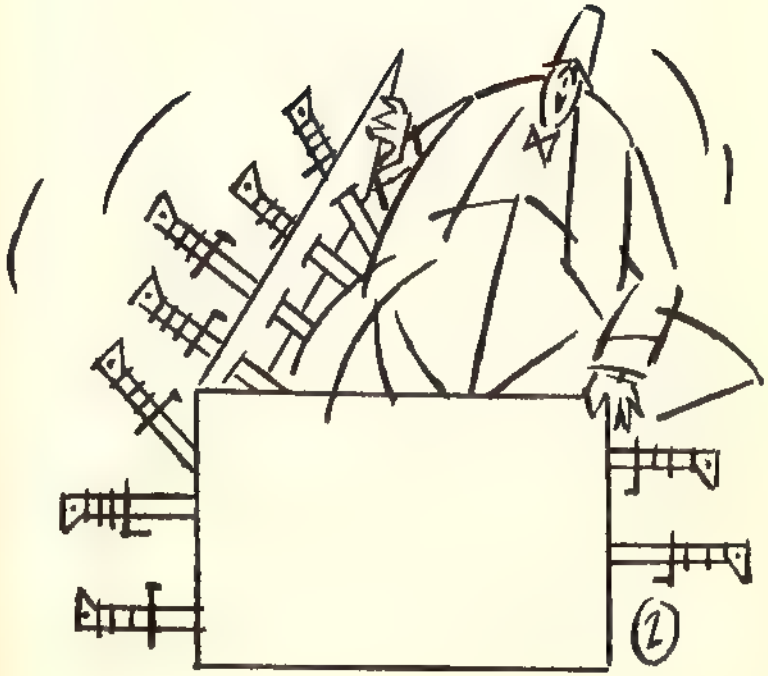

21.5.1967

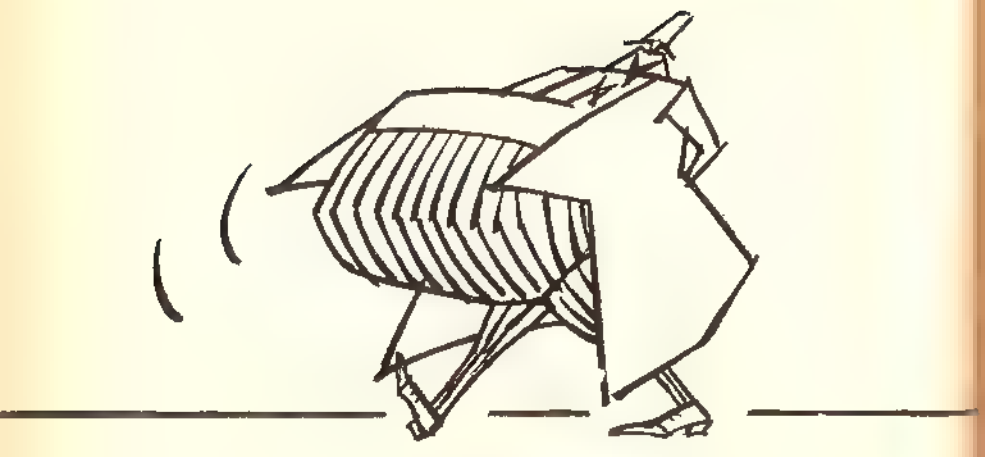

MODERN İŞKEMBEC

2.6 964

2.3 962

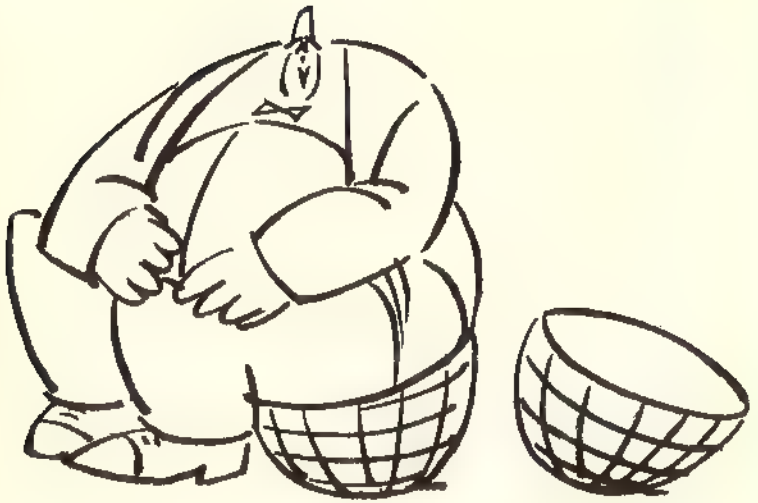

"AĞIR VE OTURAKLI"

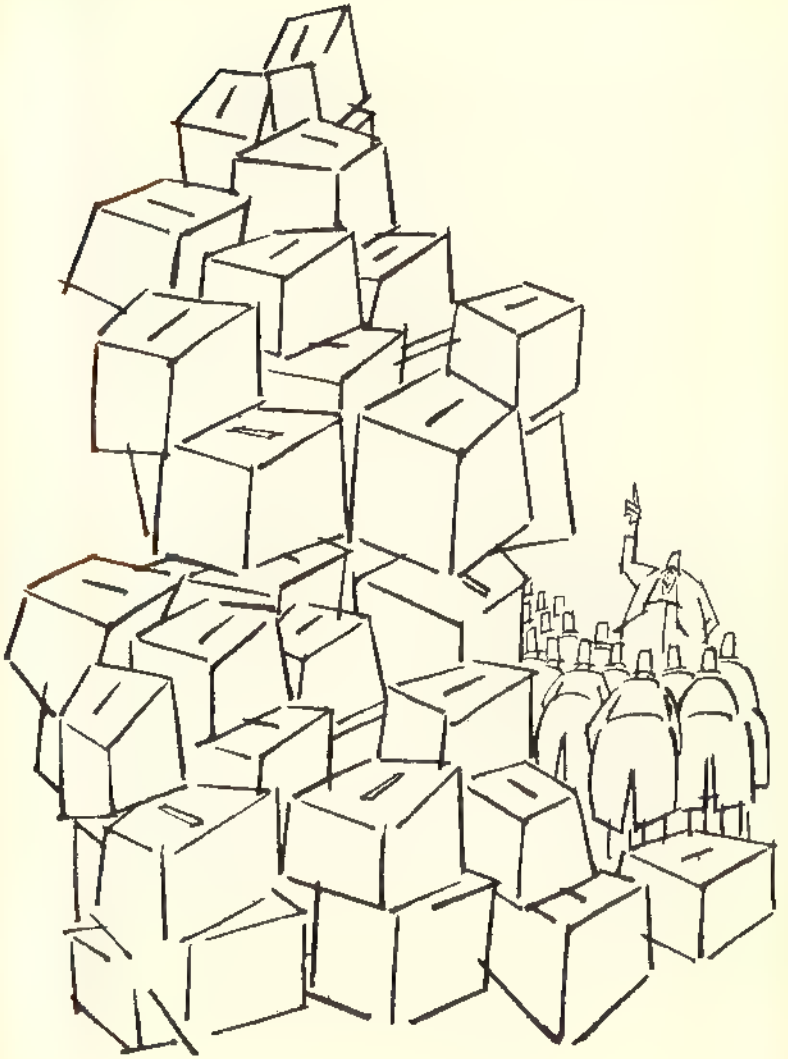

-BEYLER, ŞİMDİ SANDIĞA GİRME, SANDIKTAN ÇIKMA TALİMİ YAPACAĞIZ...

-ALLAH, ALLAH, ALLAH, ALLAH !..

2.6 966

-OLMAK, YA DA OLMAMAK...

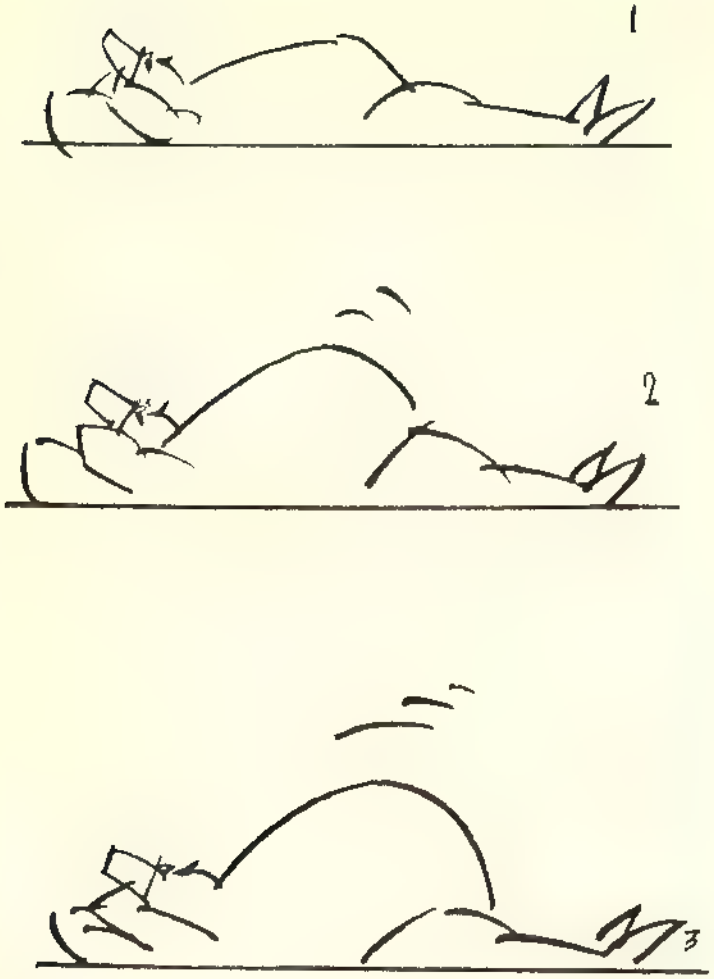

KALKINMA !

19. 4. 1956

9 5 961

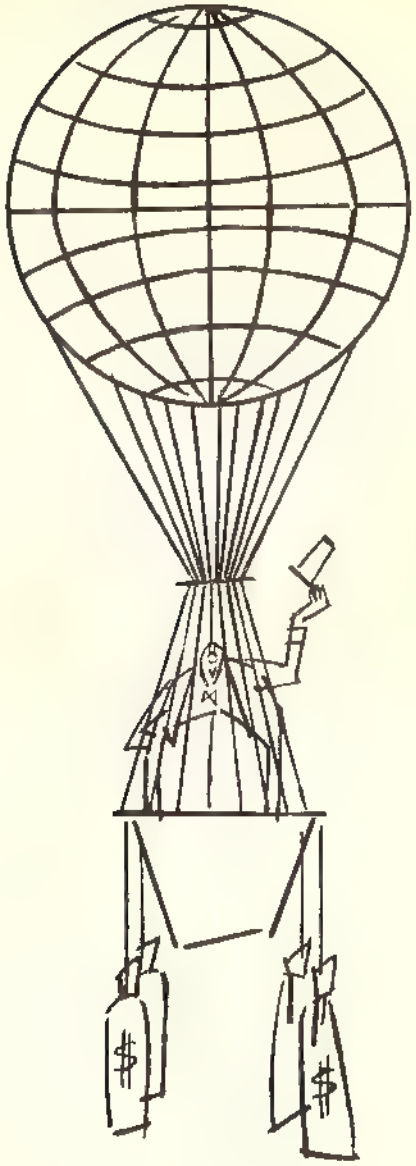

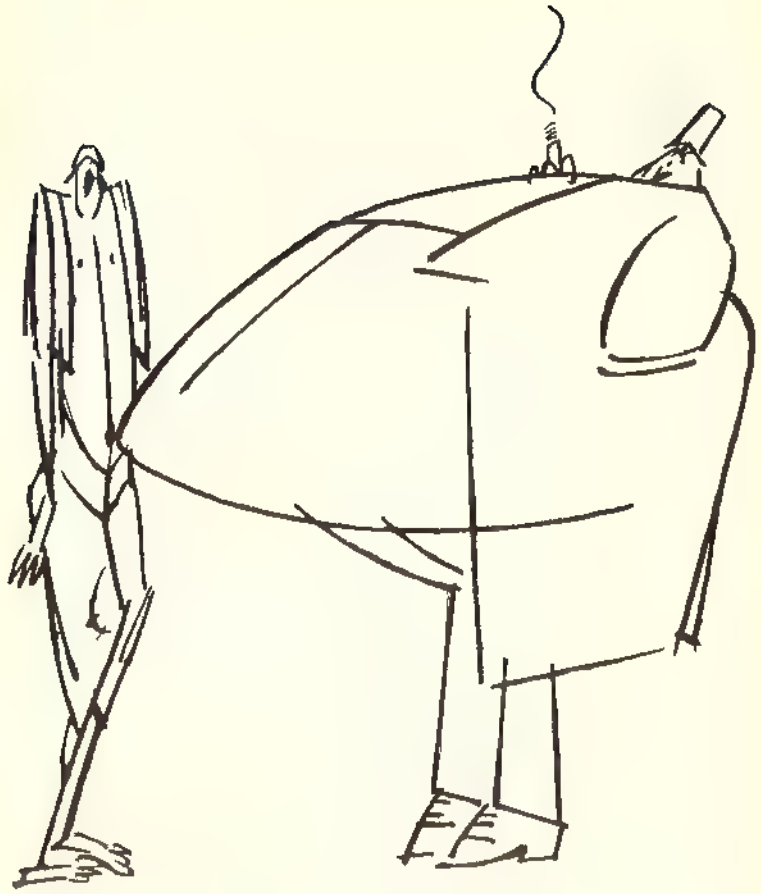

HALKLA TEMAS .

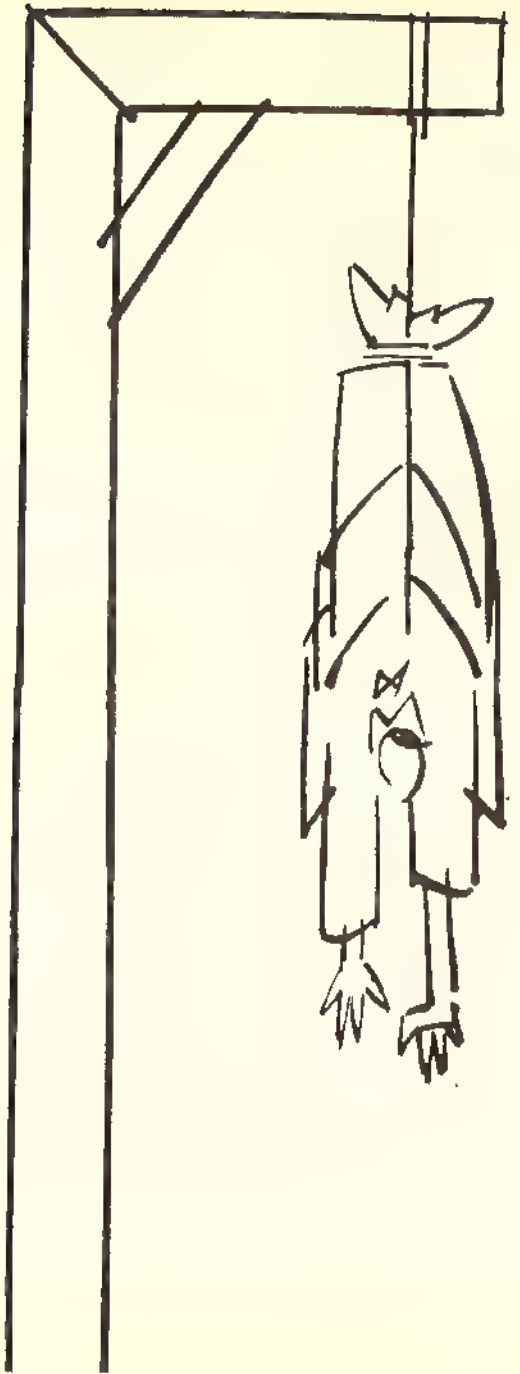

26 9 96?

1.

GÖBEKLERİYLE GEÇİNENLER...

22 9 96b

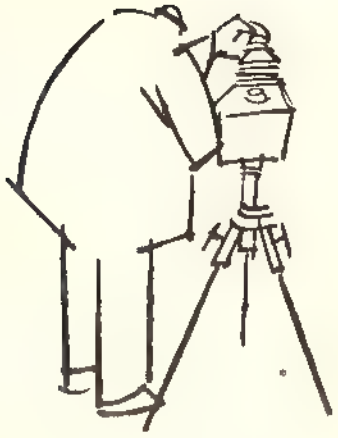

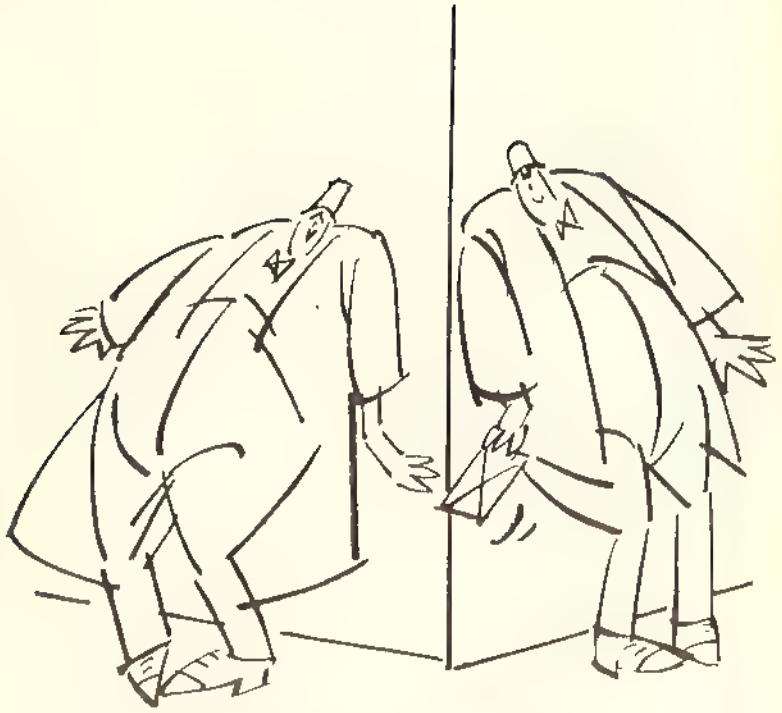

'KAPALI ZARF USULÜ'

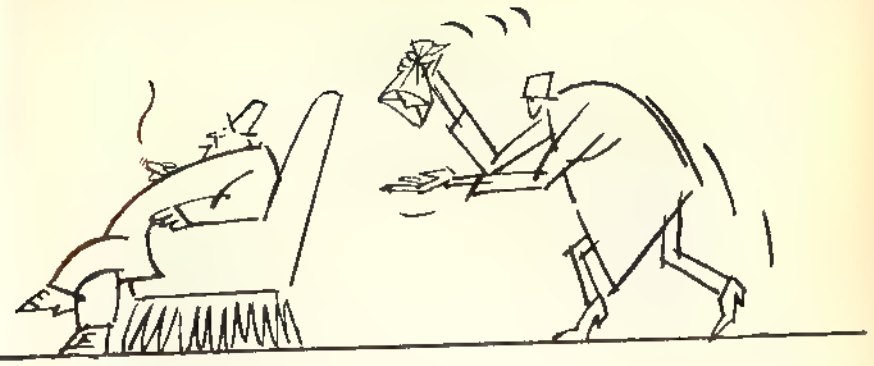

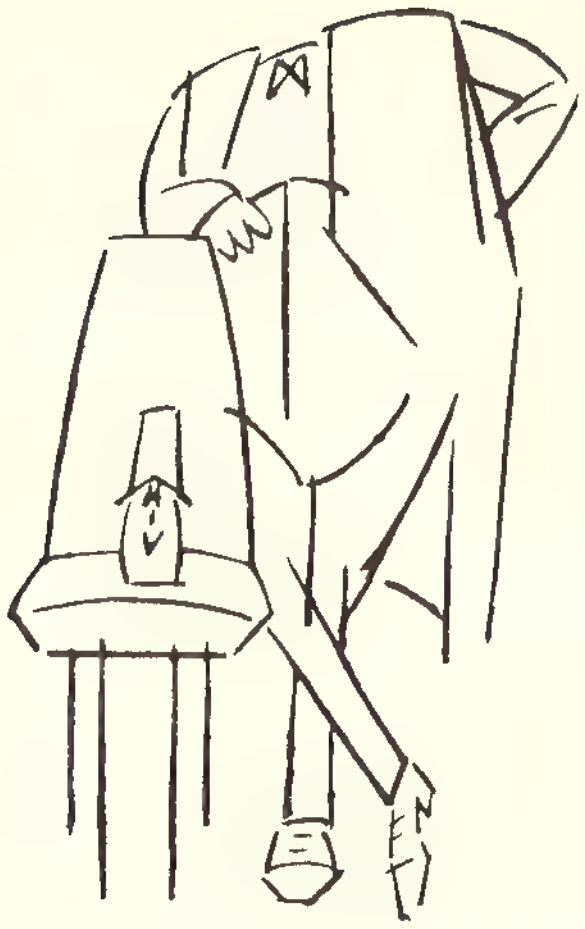

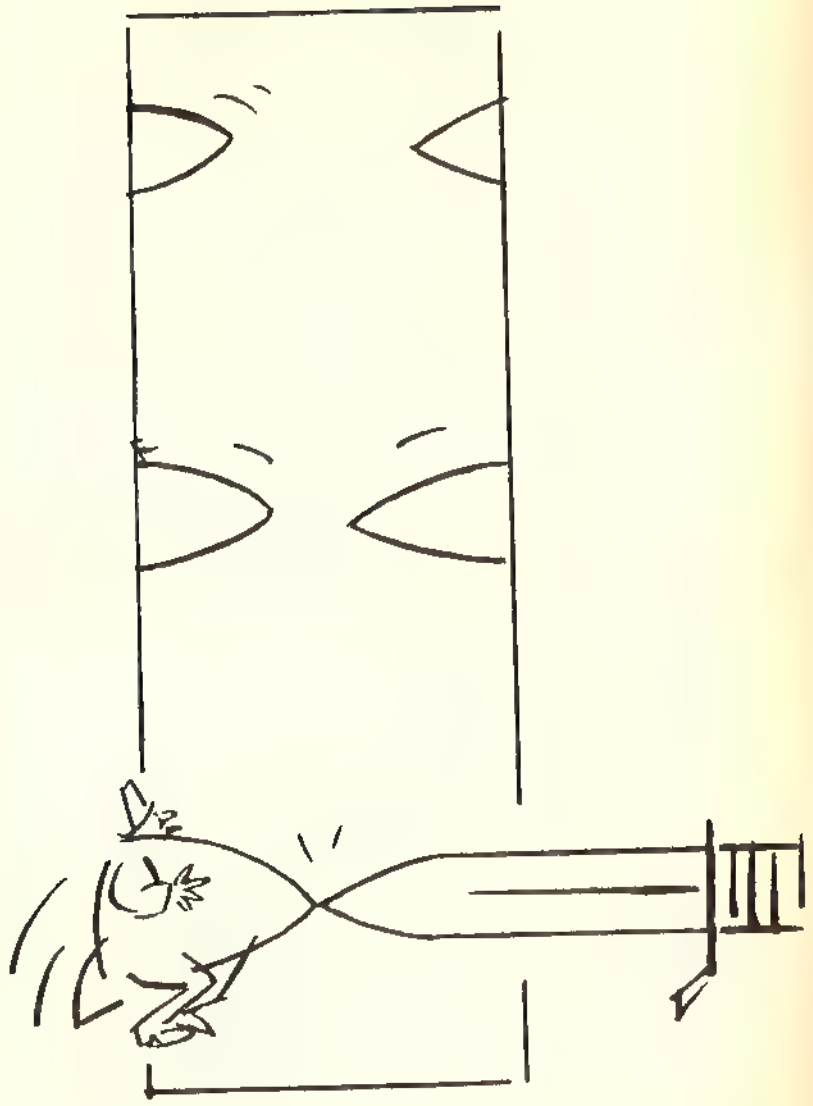

TOPRAK AĞASI

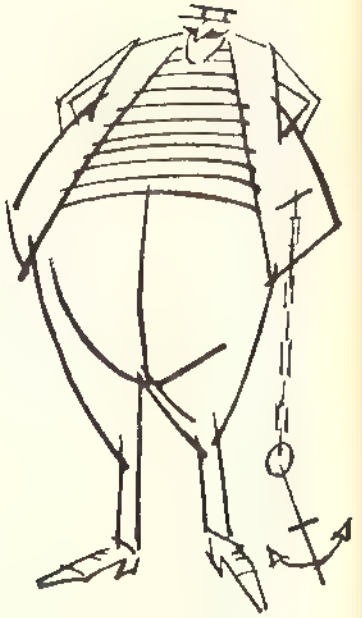

DENİZ AĞASI

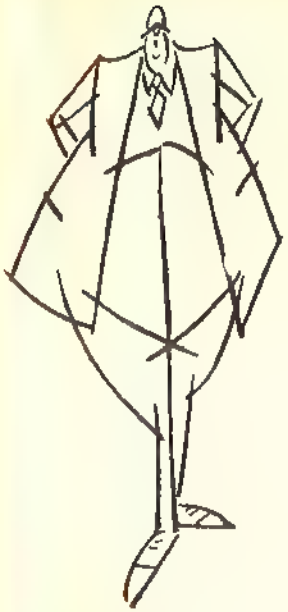

ŞEHİR AĞASI

HIYAR AĞASI...

8.9 966

28.5.1966

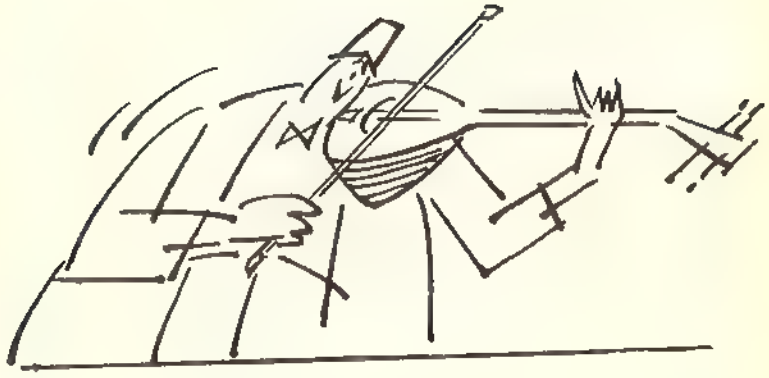

7 1962

© 909

2 2 959

27.3.1963

1.

2.

URHAN 22. 2. 965

965

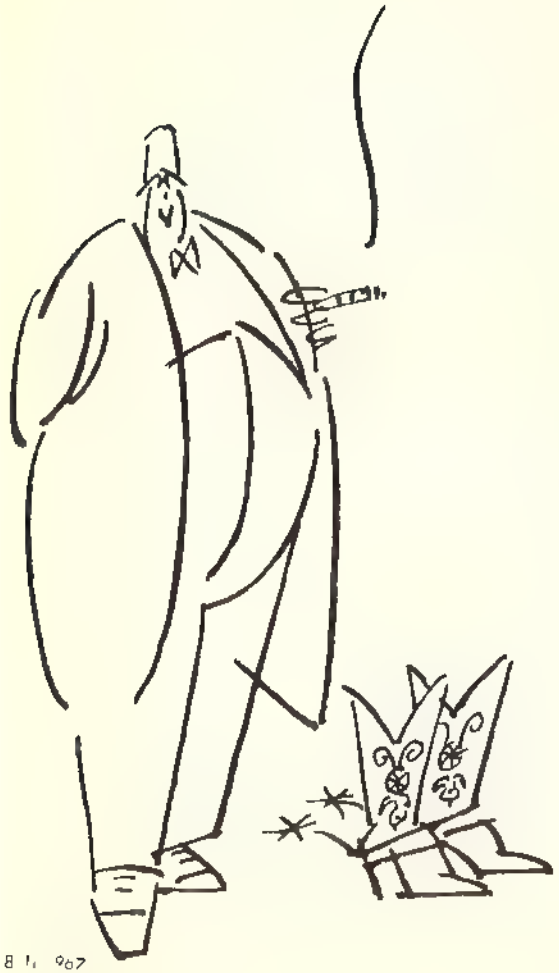

KAFAMI KIZDIRIRSAN Z

Ç ZMELERİ ÇEKER M. .

8 I. 967

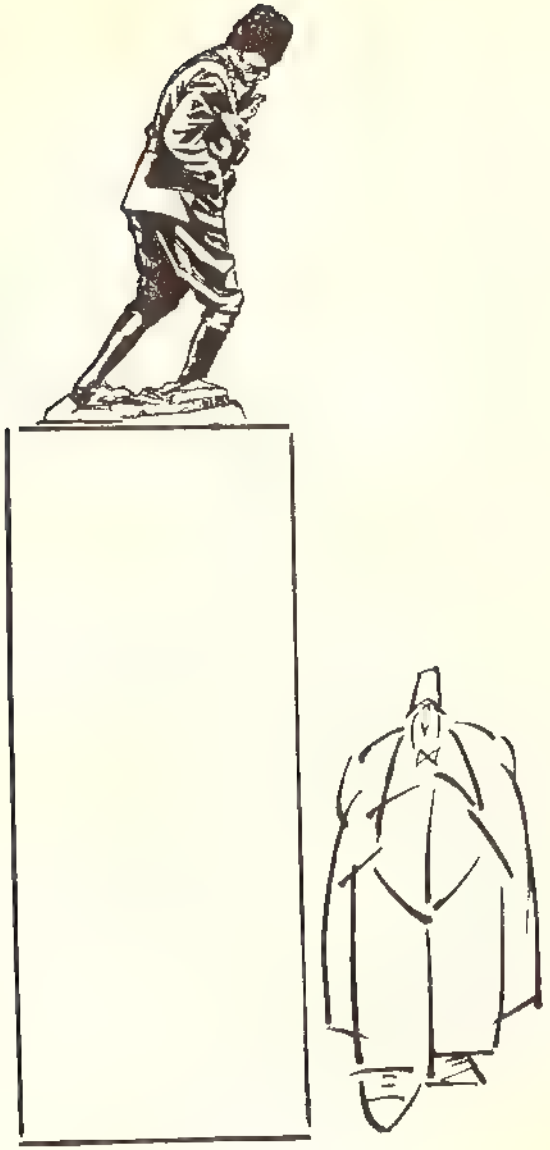

10. I 1968

"ALTINA HUCUM"

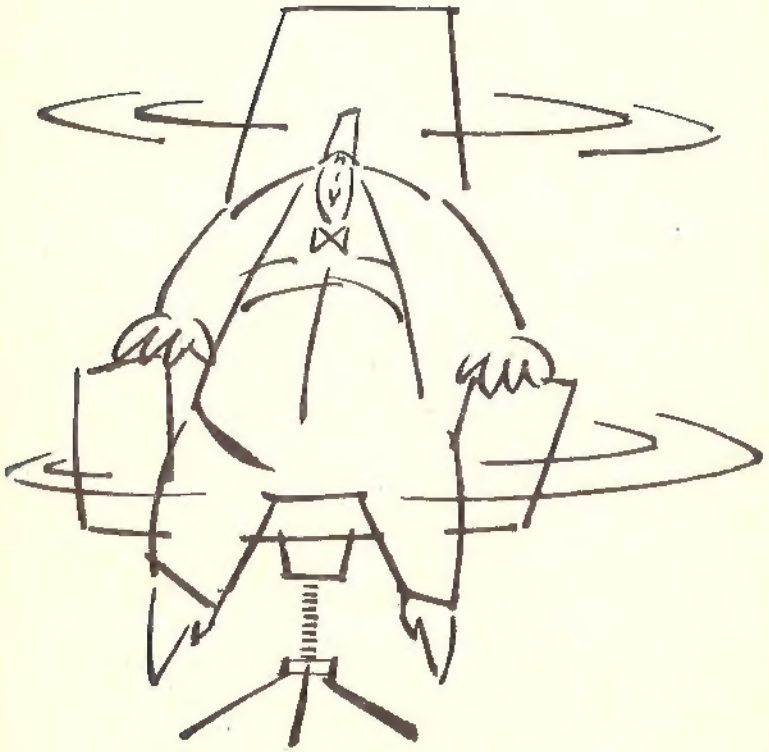

DÖNER KOLTUK...

2. 2. 1966

23. 12. 1959

TÜRK VE DÜNYA BASININDA TURHAN

Turhan Selçuk için Çetin Altan, "O kendi alanında yarınki Türkiye'nin ilk öncüsüdür. Ve Türkiye her alanda bir Turhan Selçuk yetiştirdiği gün beklediğimiz yarınki mutlu Türkiye olacaktır" der. Karikatür sanatının memleketimizdeki en büyük ustası için verilmiş bu hükme katılmamaya imkân yoktur. Gerçekten, Turhan Selçuk veya kısaca, karikatürlerinin altına attığı imzası gibi Turhan, bugünden çok yarının Türkiyesinin, ilerlemiş, uygarlık ve millî bağımsızlık savaşını kazanmış, çağdaş ülkelerle aynı düzeye gelmiş Türkiyenin sanatçısıdır. Dünya karikatüristleri arasında adını saygıyla andıran, Türk mizah anlayışının çizgiyle en güzel eserlerini yaratan, çok kere sözün desteğini aramadan, sütunlar dolusu yazıdan daha anlamlı ve yapıcı çizgiler çizen Turhan Selçuk için bugünden yazılacak bütün övgüler yarım, noksan ve çelimsiz olacaktır.

Turhan Selçuk'u kelimelerle de anlatmak zordur. Turhan, ancak bakılarak, görülerek ve düşünülerek anlaşılan bir yaratıcıdır. Zira çizgileri sadece ve sadece akla hitap eder. Gören gözler, onun eserini anlamak için sadece bir yol, bir aracıdır. Böylesine akla seslenen, akıldan üstün varlığa inanmayan bir yaratıcının eserini kelimelerle anlatmağa kalkışmaksa, elbette ki imkân sınırlarının hayli ötesinde bir iştir.

... Bugüne kadar yarattığı tipler, kendinden önce ve sonra gelmiş pek çok karikatüristi etkilemiş, ama mevcut karikatüristlerimizden hiç birisi henüz Turhan'ın düzeyine ulaşamamıştır.

İLHAMİ SOYSAL

En büyük karikatüristler gibi, İstanbul'un günlük canlı gazetesi MİLLİYET'in değerli sanatçısı 45 yaşındaki Turhan Selçuk da kuvvetli karikatürlerinde çok az çizgi kullanmakta, hiç bir zaman tek çizgi ile ifade edebileceği yerde, iki çizgi kullanmamaktadır. Edebiyat ve Düşçilikten vaz geçtiği son yirmi seneden beri hayatını keskin, tutumlu çizgilerle kazanmaya çalışan Turhan'ın görülmeğe değer vepveni esprileri, Türk Basınında yayınlanmaktadır. Eski Anadolu'nun Milâs şehrinde doğan Turhan, şimdi İstanbul'un bir banliyösünde yaşamakta ve çalışmaktadır. Yakışıklı, beyaz yüzlü, az konuşan bir kimse olup, düşüncelerini çizgilerle ifade etmektedir. Aşağıdaki örnekler de söylemek istediği şeylere tanıklık etmekte, çarpıcı, manalı, ve bazen de ürkütücüdür.

ATLAS - NEW YORK - 1967

"Soglow nasıl yumuşak ve yuvarlak çizgilerin yaratıcısı ise, Turhan da karikatürde keskin, düz çizgilerin "Kâşifi"dir. Fakat benim gözümde Turhan'ın asıl değeri bu keskin düz çizgilerinden çok, satirik gücü ve toplumsal sorunlara karşı üstün nüfuzudur. Bu bakımdan Turhan, günümüzün Honore Daumier'idir.

Karikatürleri, genellikle yazısızdır. Ama gerektiğinde bunları birkaç kelime ile ifade etmek zorunluğunu duyarsa, bulduğu başlıklar, roman başlıklarına yaklaşır : Söz gelişi "Kamım bir masadır", "Senin kesen benimdir", "Ben yemezsem sen de yiyemezsin" gibi.

Turhan'ın karikatürleri, Ortadoğu ile bazı Avrupa ülkelerinde, Japonya'da, Amerika'daki birçok dergi ve gazetelerde sürekli olarak yayınlanmaktadır. Aldığımız örnekler, Turhan'ın başarılı albümü "Hiyeroglif"den alınmıştır..."

GİANNİ FİNLANDİA
"LA CODORNIZ"

"...İstanbul'un diğer bir köşesinde dünyanın sayılı, büyük karikatüristlerinden biri olan Turhan Selçuk oturuyor. O, konuşkan olmayan bir insandır. Ama onun konuşmaya, kelimelere ihtiyacı yoktur. Anlatmak istediklerini ve çoğunluğun duygularını bir iki çizgi ile dile getirebilmektedir..."

SOVYETSKAYA ROSSIYA
(Moskova)

... Geçen senenin sonlarına doğru Atlas'ın kapaklarını, gazeteler ve dergiler için çalışan en klâs sanatçıların karikatürleriyle süslemek kararını almıştık.

Bu sanatkârlar - Tim, Nuez, Scarfe, Moison, Karlsson, Bil, Beaton, Turhan, Behrendt - Bugünün dünyası hakkında en derin ve geniş şekilde düşünmekte olan kimselerdir ve nefis eserleri, dünya gerçeklerini canlı olarak aksettirmektedir...

MALCOLM MUIR, JR.
Editor in chef, Atlas, 1968

"Sağlam bir fikir, stil ve çizgide ekonomi, bir kelime ile harika... Dünyanın en büyük karikatüristlerinden birisi Turhan.."

JİM IVEY
Politik Karikatürist
(WASHINGTON STAR - SAN FRANCISCO EXAMINER)

... Yapıtları (Dio Genes) gibi uluslararası albümlere geçmiş, (Anciclopedia Del-II, Morismo) larda adından söz edilen bir sanatçımızın sanatı üstüne konuşmak benim üstesinden geleceğim bir konu elbette değil. Karikatürü, üstelik karikatürcü dostum Turhan'ı çok severim. Ama bu sevginin bana bu yetkiyi vermediğini bilecek kadar kendimi de biliyorum.

Turhan'ın (Hiyeroglif) inin sayfalarını baştan sona dek yedi gündür hemen hemen her akşam tekrar tekrar çeviriyorum. Tıpkı sevdiğim büyük yazarların birçok kitabını zaman zaman tekrar okumak gerekliliğini duyduğum gibi..

Yazıma Turhan Selçuk dostumdur diye girmiştim. Evet Turhan Selçuk dostumdur ve ben dostlarımın arasında bir Turhan olduğu için büyük gurur duymaktayım.

Çetin A. ÖZKIRIM
"PAZAR"

Son olarak Londra'da yayınlanan "Verdicts On Vietnam", Vietnam Duruşması adlı albümde Turhan Selçuk dünyanın 21 ünlü siyasî karikatüristi arasında yer aldı.

Turhan'ın karikatürleri, bugün "Atlas" adlı ünlü Amerikan dergisinde ve dünya basınında yayınlanmaktadır.

1968 MİLLİYET

"TURHAN
DÜNYANIN
BİRKAÇ
KARİKATÜR
DEHASINDAN
BİRİDİR"

DÜNYA basınında yer alan ilgi çekici resim, karikatür ve yazılardan seçmeler yapan ünlü Amerikan dergisi "ATLAS" Temmuz sayısının ön ve arka kapağında Turhan Selçuk'un iki karikatürünü yayınlamıştır. Dergideki bir yazıda da "Atlas" ın genel yayın yönetmeni Marvin Barrett, Turhan'ı "Bugün yeryüzündeki birkaç karikatür dehasından biri" diye nitelemiştir. Orta Doğu bunalımına 20 sahife yer veren dergi, bu bölümde ise Turhan'ın üçüncü bir karikatürünü de kullanmıştır.

Atlas, Eylül ve Ekim sayılarında Turhan'ın karikatürlerine yeniden yer verecek, 7-8 sahifelik bölümde Turhan'ın birçok eseri yayınlanacaktır. Barrett yazısında bu konuyu belirtirken şöyle devam etmektedir : "Bu büyük sanatçının eserlerinin Amerikan ve Avrupa fikir hayatında hakkı olan yeri böylelikle almaya başlayacağını umuyoruz."

Dergi gelecek sayılarının birinde yayınlanacak olan "Yeryüzünde Azınlıklar" adlı uzun bölümün başında Turhan'ın Atlas için özel olarak hazırladığı ilgi çekici bir karikatürü de kullanacaktır.

1968 - MİLLİYET

ATTAN ISPANYOLDAN

Her sanatçı kendisine sağlam bir dil kurmaya mecburdur. Çizgiye dayanan karikatürde bunun daha da gerekli bulunduğunu söylemek fazla olacak. Turhan tam anlamıyla kurmuştur dilini. Bu bakımdan gerçek ve soylu bir sanatçıdır. Hatta Türk karikatür geleneği Turhan'ın kurduğu dille başlamaktadır, diyebiliriz.

...Meksika'da at yoktu eskiden. İnka'lar da at nedir görmemişlerdi hiç.İspanyollar ise Meksika'ya ilk baskınlarını at üstünde yaptılar. Bu sırada tuhaf bir şey oldu. İnkalar at üstündeki İspanyol'un attan ayrı bir varlık olduğunu, kendileri gibi bir insan olduğunu anlamadılar önce. Attan İspanyol'dan meydana gelen yeni bir yaratıkmış sandılar. İki başlı, altı ayaklı, iki elli, bir kafasıyla konuşurken, bir kafasıyla kişneyen bu canavardan çok korktular. Bazan iki parçaya ayrılabilen, iki parçası da koşan, sonra birleşen böylesi bir varlığa teslim olmaktan başka çare yoktu. Teslim oldular.

İyice bakarsak Turhan'ın karikatürlerinde attan İspanyol'dan meydana gelen bir durumun değişimleri, olabilirlikleri, çözümleri var.

CEMAL SÜREYA

Haziran 1965. YENİ İNSAN

O sıralarda MİLLİYET'in âkıbeti belli değildi. Nasıl bir gazete olacağını kimse bilmiyordu. Bu bakımdan TURHAN ilk teklifimiz karşısında haklı bir kararsızlık geçirdi. Ama kısa bir süre sonra kendiliğinden geldi ve onunla tekrar buluşmuş olduk.

TURHAN, MİLLİYET'te gittikçe olgunlaşan, kendine özgü çizgileriyle çok kimsenin uzun makalelerde anlatmak istediklerini bir çırpıda gözler önüne seriveren bir sanatçı olarak parladı. Türkiye'nin tereddütsüz bir numaralı karikatüristi olurken ünü sınırlarımızın ötesine taşıyor ve sanat alanında ülkemizin yüzünü güldürüyordu. MİLLİYET'te yayınlanan karikatürleri uluslararası ödüller kazanıyor, dünyanın birçok ülkesinde tanıtılıyordu. Ve TURHAN, gazetenizin başarısında böylelikle büyük bir rol oynuyordu...

ABDİ İPEKÇİ
3 Şubat 1969
Milliyet

"TURHAN, DÜNYANIN EN ÖNEMLİ ON SİYASAL KARİKATÜRİSTİNDEN BİRİDİR"

... Yurt dışında en büyük üne kavuşmuş olan karikatüristimiz, Turhan Selçuk.. Avrupa'da ve Amerika'da, eserleri sık sık çıkıyor ve geniş ilgi topluyor. "Turhan, dünyanın en önemli on siyasal karikatüristinden biridir" diyen yabancı editörler var. Turhan Selçuk'un dehâsı, hak ettiği değer ve ilgiyi bulmağa başlıyor.

Cemal Nadir'i ve eski karikatür ustalarımızı yıllarca ihmal eden basın-yayın ve tanıtma teşkilâtımız, şimdi de Turhan Selçuk'u ve günümüzün başka karikatür sanatçılarını görmezlikten geliyor...

... Amerika'nın Atlas Dergisi, dört yıldır Turhan Selçuk'tan düzinelerle karikatür yayınladı. Turhan'a bir sayısında özel bir bölüm ayırdı ve Turhan'ı iki kere kapak yaptı. Dünya basınını izleyen Atlas'ın temmuz 1969 sayısının kapağında Turhan var yine.

Avrupa ve Amerika, Turhan'ın değerini biliyor da Türkiye'nin koskoca tanıtma teşkilâtı ne yapıyor? Hiç...

TALÂT HALMAN
MİLLİYET
20.7.1969

TURHAN SELÇUK

TURHAN SELÇUK

YUSUF ZİYA ORTAÇ, **«CEM EKOLÜNDEN, RAMİZ EKOLÜNDEN, CEMAL NADİR EKOLÜNDEN SONRA, TÜRK KARİKATÜRCÜLÜĞÜNDE YENİ ÇIĞIRIN ADI, HİÇ SÜPHE YOK BÜTÜN ÖZELLİKLERİYLE TURHAN SELÇUK EKOLÜ OLACAKTIR.»** DİYE YAZMIŞTIR.

TURHAN SELÇUK, ÇAĞDAŞ KARİKATÜRÜN KÖKLEŞMESİ KAVGASINA 1950 YILLARINDA BAŞLADI, YENİ SANATI TANITICI YAZILARIYLA, ÇİZDİKLERİYLE BU İŞİ SÜRDÜRDÜ VE BAŞARDI.

1922 DE MİLAS'DA DOĞAN TURHAN'IN BABASI ASKER OLDUĞU İÇİN ÖĞRENİMİNİ ANADOLUNUN DEĞİŞİK BÖLGELERİNDE DOLAŞARAK TAMAMLADI. ADANA ERKEK LİSESİNİ BİTİDİKTEN SONRA İSTANBULA GELDİ. ÜNİVERSİTEYE DEVAM EDERKEN, BİR YANDAN DA KARİKATÜR ÇİZİYORDU. AKBABA, AYDE'DEN SONRA 1950 YILLARINDA YENİ İSTANBUL'A GİRDİ. MİLLİYET, YÖN, AKİS DERGİLERİNDE ÇALIŞTI. KARDEŞİ ÜNLÜ FIKRA YAZARI İLHAN SELÇUK'LA «41 BUÇUK» VE «DOLMUŞ» MİZAH DERGİLERİNİ YAYINLADILAR.

FİATI : 10 T.L.